

TƯỜNG NIỆM

Họa Sĩ THANH TRÍ (1939-2023)

Phan Anh Dũng (Rockville, Maryland) biên soạn

Thực hiện: 2/7/2023

Xin vui lòng gửi thêm tài liệu và ý kiến xây dựng về: dathphan1@gmail.com

LỜI MỞ ĐẦU

Mới đầu năm 2023 mà tôi nhận khá nhiều tin buồn, một số nghệ sĩ tài hoa của Việt Nam Cộng Hòa ở hải ngoại lần lượt ra đi: nhạc sĩ Ngọc Chánh Shotguns, nhiếp ảnh gia Thái Đắc Nhã rồi bây giờ tới họa sĩ Thanh Trí. Tuy biết chị Thanh Trí dạo sau này không được khỏe và ít email qua lại kể từ tháng 6 năm 2022 nhưng khi nhận được tin buồn - từ thi sĩ Tuệ Nga ngày 2 tháng 2 - thì tôi không khỏi bất ngờ và thương tiếc! Chị Thanh Trí qua đời ngày 29 tháng 1, 2023 - hưởng thọ 83 tuổi. Quanh vùng Sacramento nơi chị cư ngụ bị khá nhiều thiên tai, hết cháy rừng tới mưa bão lớn! Mỗi khi nghe tin thời tiết xấu, tôi lại nghĩ tới và cầu nguyện an bình đến những người tôi quý mến ở Sacramento: họa sĩ Thanh Trí, nhạc sĩ Lại Quốc Hùng, nhà văn Trần Kiên Đoàn ...

Ngược dòng thời gian, được biết chị Thanh Trí và cố họa sĩ Đinh Cường - trong Ban Biên Tập của Cỏ Thơm - khá thân thiết vì cùng học ở Trường Cao Đẳng Mỹ Thuật thuộc Viện Đại Học Huế và anh Đinh Cường có viết một bài ngắn về người bạn tài hoa: “... *Nguyễn Thị Thanh Trí, người nữ họa sĩ đậu ưu hạng khóa đầu tiên, người của một thời áo lụa vàng và tóc gió thổi bay...*”. Tôi đã bắt đầu liên lạc với chị qua emails và thực hiện một trang về chị ở website Cỏ Thơm cũ khoảng năm 2012 thì phải. Chị cũng cho biết nhiều tranh/tài liệu về chị đã được người bạn Đặng Lệ Khánh đem về website ở dưới. Chị đề nghị tôi nghiên cứu và đem về website Cỏ Thơm những gì cần từ website đó.

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/thanhtri.html>.

Tôi thích nét vẽ đặc biệt của chị, cũng như cảm phục sức sáng tạo, luôn say mê học hỏi và vẽ cả mấy trăm tác phẩm từ khi tốt nghiệp!

Sau khi biết chủ trương của Cothom Foundation, chị lại còn vui vẻ cho dùng tranh để làm bìa tạp chí số 80, 85 và 93 (trang 3,4), đóng góp tranh/thơ cho các trang trong, thí dụ như số 96 (trang 5) và ủng hộ tài chính hàng năm nữa. Tôi cảm động khi chị gửi tặng tôi quyển sách “Thanh Trí, Tranh-Thơ”, in ấn khổ to, giấy láng thật đẹp (trang 6), có ảnh đại gia đình hạnh phúc ấm cúng (trang 7).

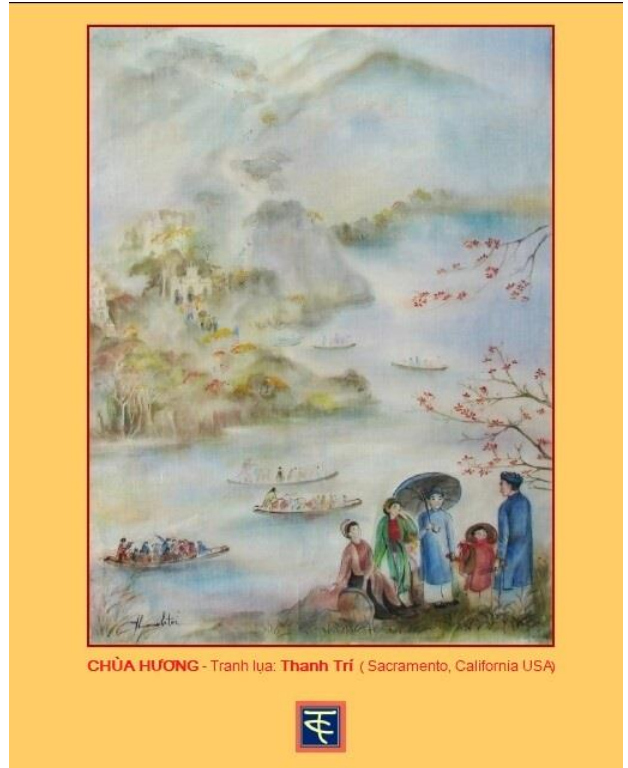
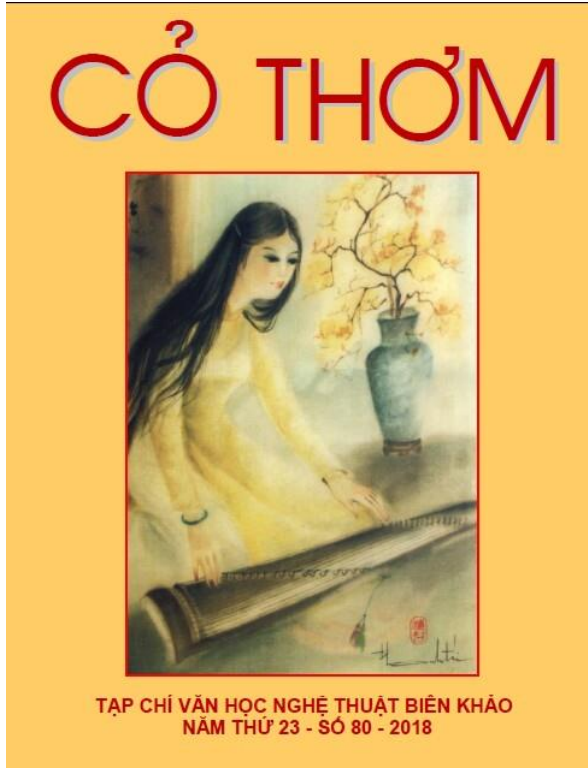
Tác phẩm của họa sĩ Thanh Trí phong phú với nhiều thể loại (chân dung, ký họa, phong cảnh, trừu tượng...) và nhiều chất liệu (sơn dầu, màu nước, vải bố, lụa, gỗ ...). Qua các tài liệu về chị, tôi có chút suy nghĩ riêng: chị là người tình cảm, có

TÂM và nhiều nghệ sĩ tính nhưng ít bộc lộ! Có lẽ vì phong tục/nếp sống Việt Nam và từng ở trong giới mô phạm 24 năm nên chị không thể phóng khoáng, bay nhảy tự do như ý muốn - vì thế chị dùng hội họa để diễn đạt tâm tư chẳng?

Cảm ơn chân tình và những đóng góp quý báu của chị cho Cothom Foundation. Chúng tôi không bao giờ quên những kỷ niệm đẹp với chị.

Cầu mong hương linh Phật tử Quảng Lạc Tuệ Nguyễn Thị Thanh Trí sớm được an nghỉ vĩnh cửu nơi đất Phật.

PHAN ANH DŨNG (Rockville, Maryland USA – 2/7/2023)

CỎ THƠM

TẠP CHÍ VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BIÊN KHẢO
NĂM THỨ 24 - SỐ 85

Bìa trước: Bình Hoa / Bìa sau: Ngày Ấy
Tranh sơn dầu của Họa sĩ THANH TRÍ Sacramento

CỎ THƠM

TẠP CHÍ VĂN HỌC NGHỆ THUẬT BIÊN KHẢO
NĂM THỨ 26 - SỐ 93 - THÁNG 9, 2021

Bìa trước và sau:
Tranh của họa sĩ THANH TRÍ Sacramento

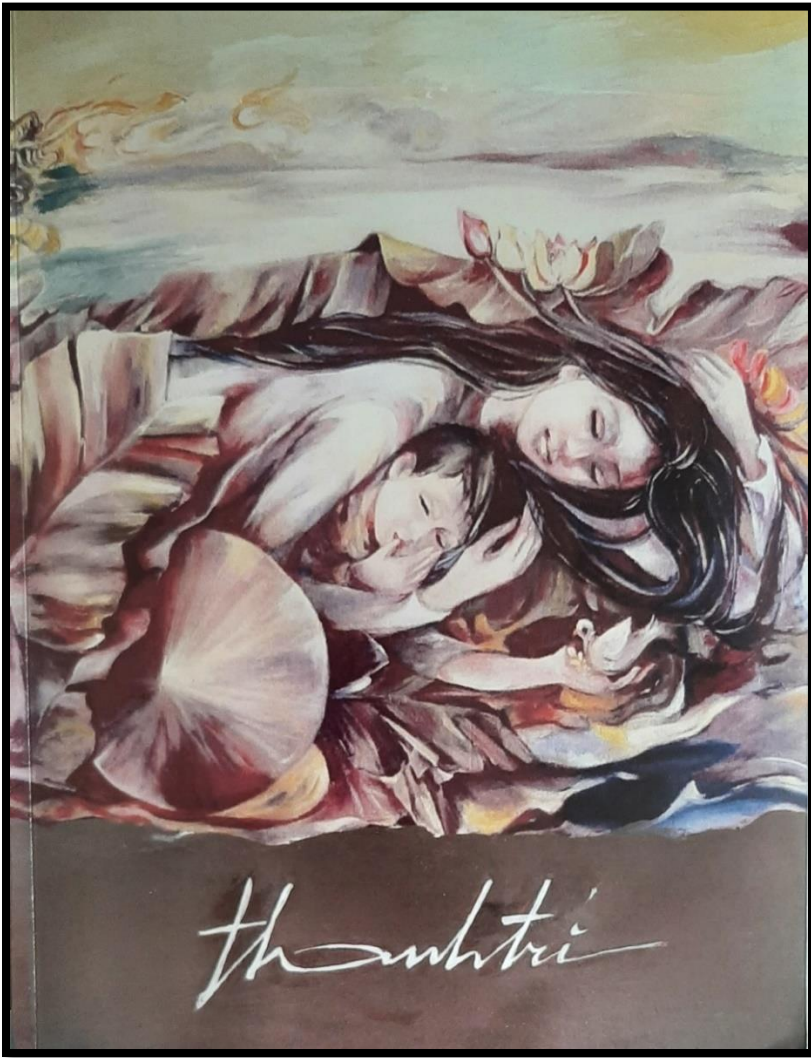

Tranh & thơ: **THANH TRÍ** Sacramento, California

Trích “Lặng Lẽ Mẹ Tôi”:

*Có lúc ta quên màu tóc Mẹ
Đã một thời già nằng dầm mưa.
Có lúc ta quên nhìn trán Mẹ
Còn bao nghĩ suy dù ta lớn khôn rồi.*

*Có lúc ta quên nhìn mắt Mẹ
Còn chờ ta mỗi ngóng đêm sâu.
Có lúc ta quên nhìn dáng Mẹ
Chợt quạnh hiu ngày ta bước vào đời.*

Sách “Thanh Trí – Tranh Và Thơ”

Thanh Trí
Thân tặng anh chị
Phan Anh Dũng
thanh trí
Sacramento 9-16-2013

ẢNH GIA ĐÌNH (trong sách “Thanh Trí – Tranh Và Thơ”)

Ngồi từ trái sang phải: Sophie To, Nguyễn Thanh Trí-Đoàn Tư Huyền, Sophie Đoàn

Đứng từ trái: Đoàn Nguyên Hậu-Celine Đoàn-Trịnh Thúy Như; Tô Đăng Minh-Đoàn Nguyễn Minh Tâm; Phan Thị Hồng Diệp-Đoàn Nguyên Hưng; Diệp Như Quyên-Đoàn Nguyên Hùng

Thanh Trí và Minh Tâm

Photo by Nguyen Ngan, Nha Trang

(Ảnh trong sách “Thanh Trí – Tranh Và Thơ”)

**“Một mai tôi thành họa sĩ
Bút vẽ với bảng màu
Lang thang khắp chốn trần gian
Tình nghệ sĩ như hoa ngàn gờ gió”
(Thơ: Thanh Trí)**

CÁO PHÓ

Gia đình chúng tôi vô cùng thương tiếc báo tin đến thân bằng quyến thuộc:
Vợ, Mẹ, Bà Nội, Bà Ngoại của chúng tôi là:

Bà Họa Sĩ Nguyễn Thị Thanh Trí Pháp Danh Quảng Lạc Tuệ

Sinh ngày 2 tháng 5 năm 1939 (Nhằm ngày 13 tháng 3 năm Kỷ Mão)
tại quận Đại Hào, huyện Triệu Phong, tỉnh Quảng Trị, Dương Xuân Thượng, Cư Chánh, thị xã Hương Thủy, Việt Nam
Đã tạ thế ngày 29 tháng 1 năm 2023 (Nhằm ngày 8 tháng 1 năm Quý Mão) tại Sacramento, California.

Hưởng Thọ 83 Tuổi

Linh cữu được quản tại **East Lawn Cremation and Funeral, 4300 Folsom Blvd, Sacramento, CA 95819**

CHƯƠNG TRÌNH TANG LỄ

Thứ Bảy, Ngày 11 Tháng 2 Năm 2023:
Phát Tang: 9 giờ sáng - 10 giờ 30 sáng
Thăm Viếng: 10 giờ 30 sáng - 12 giờ trưa
(Lễ Hỏa Táng cử hành sau đó trong vòng gia đình)

TANG GIA ĐỒNG KHẮP BẢO

Chồng: Ông Đoàn Tư Huyền
Trường Nam: Đoàn Nguyễn Hùng, cùng vợ Diệp Kim Quyên
và con gái Sylvie Đoàn
Trường Nữ: Đoàn Nguyễn Minh Tâm, cùng chồng Tô Đăng Minh
và con gái Sophie Tô
Thứ Nam: Đoàn Nguyễn Hậu, cùng vợ Trịnh Hà Thúy Như
và các con Celine Đoàn, Lilian Đoàn
Thứ Nam: Đoàn Nguyễn Hưng, cùng vợ Phạm Hồng Diệp
và các con Katie Đoàn, Brandon Đoàn

**CÁO PHÓ NÀY THAY THẾ THIỆP TANG - XIN MIỄN PHÙNG ĐIẾU
XIN CHÂN THÀNH CẢM TẠ**

Hương Trời Vạn Kỳ

*Nam Mô Bốn Sư Thích Ca
Ngài là ánh sáng chan hòa Nhân Thiên.*

*Sương long lanh, long lanh trên lá cành tươi mát
Gió lừng hương, Chim hát khúc bình minh
Hơn hai ngàn năm dòng lịch sử quang minh
Bao triều đại bao chuỗi dài thế hệ
Còn sống mãi Thành Ca Tỳ La Vệ
Nơi đón mừng Người Giáng Sinh Cứu Thế*

*Thiên Thượng
Thiên Hạ
Duy Ngã
Độc Tôn
Đem Đạo vào Đời gieo rắc Yêu Thương*

*Hoa Bác Ái, ngát Hương Trời Vạn Kỳ
Thương nhân loại Ngài mở đường Chân Lý
Gác tình riêng vị kỷ,
Sống hòa đồng khơi Nguồn Sống Vị Tha ...*

*Nam Mô Bốn Sư Thích Ca
Hôm nay Lễ Đản Sanh Mừng Người Cứu Thế
Quán Tưởng Người chúng con Nguyện mãi noi
Theo bước Ngài tâm an trụ yên vui
Theo bước Ngài thể nhập đời Tự Giác
Nguyện Cầu Ngài độ muôn loài An Lạc
Đấng Cha Lành, Đại Trí, Đại Từ Bi ...*

*Trời Mưa Hoa, Mưa Gọi Hết Sân Si
Mùa Khánh Đản Mở Kỳ Nguyên Nhân Loại ...*

Tuệ Nga Diệu Minh

(Ni trưởng Thích Nữ Diệu Từ - chùa Diệu Quang Sacramento - phát biểu tại buổi triển lãm tranh và ra mắt sách của Họa sĩ Thanh Trí năm 2005. Bà qua đời năm 2018)

HỌA SĨ THANH TRÍ VỀ VỚI SẮC MÀU VĨNH CỬU

**** Trần Kiêm Đoàn ****

<https://vietbao.com/a314810/hoa-si-thanh-tri-ve-voi-sac-mau-vinh-cuu>

Chợ Tết Đầu Làng- Tranh sơn mài - Thanh Trí

Mùng hai Tết Quý Mão 2023 năm nay, trời Sacramento – Cali ấm lên sau những ngày mưa bão nặng nề. Như thường lệ mọi năm, chúng tôi ghé thăm những người Việt thân tình và ít ỏi trong thành phố Mỹ thủ phủ tiểu bang California này; trong đó, anh chị Huyền - Thanh Trí là... cặp đôi hoàn hảo trong “top list” đầu tiên. Gõ cửa nhà, đọi và gõ tiếp nhưng vẫn không có tiếng trả lời, chúng tôi bâng quơ nhìn những bụi cây và khóm hoa trước nhà chị. Một chút buồn buồn trên cây cỏ như phảng phất về tiêu sơ theo trực giác cảm nhận không biết vì thời tiết khắc nghiệt vừa qua hay bởi một tin buồn đang đến (!?)

Rồi hôm nay – 30 -1- 2023 – chị HD gọi cho biết tin chị Thanh Trí vừa mới qua đời và anh Huyền cũng đang nằm viện. Thì ra, khi chúng tôi đến thăm nhà Anh Chị ngày Tết đầu năm mới thì cả hai anh chị đều không khỏe và không có nhà...

Họa sĩ Thanh Trí đã ra đi

Những năm gần đây trở lại, chị Thanh Trí đã đầu tư hết thời gian để sáng tạo nghệ thuật. Nhà chị phòng trong, phòng ngoài được biến thành một Art Gallery trưng bày tranh của chị. Càng cao tuổi, thế giới của chị càng hòa nhập và thăng hoa với vũ trụ sắc màu hội họa; chuyện nhân gian bên ngoài nhạt mờ đi dần vào quá khứ. Chị ăn trường trai và quán niệm sự biến ảo đường nét Tâm và Cảnh như một thiền sư không chấp có cũng chẳng chấp không trong vắng lặng.

Chị đã im lặng ra đi. Bằng hữu của chị vẫn thường gọi chị là “Nàng Thơ không có tuổi” vì gặp chị bao giờ cũng với nụ cười và dáng vẻ trang đài rất Huế. Xin được nhắc lại đôi nét về chị qua sự ghi nhận của các văn nghệ sĩ trong cộng đồng Văn Học Nghệ Thuật Việt Nam.

Diễn Đàn Họa Sĩ Việt Nam ghi những nét tiêu biểu về tiểu sử Thanh Trí:

Họa sĩ Thanh Trí Tên thật Nguyễn Thị Thanh Trí, sinh năm 1939 tại Huế. Tốt nghiệp ưu hạng khoá 1 năm 1961 trường Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ thuật Huế. Tốt nghiệp khoá Sư phạm hội họa quốc Gia Cao Đẳng Mỹ thuật Sài Gòn năm 1962. Hai mươi bốn năm dạy hội họa tại các trường: Nữ Trung Học Nha Trang, Hàn Thuyên Nha Trang, Nguyễn Du Sài Gòn, Văn Hiến Sài Gòn, và các lớp hội họa. Năm 1987 đến Hoa Kỳ. Định cư tại Sacramento, California, Hoa Kỳ.

Thời gian đầu hành nghề họa sĩ tự do (freelance artist Seller's Permit). Tiếp tục tu nghiệp về hội họa và tốt nghiệp Design Drafting năm 1993 tại Cosumnes River College, Sacramento.

Thanh Trí là họa sĩ vẽ nhiều loại: Màu nước trên lụa, trên giấy; màu dầu trên bố canvas, gỗ. Tranh sơn mài.

Đã tham dự trên 26 cuộc triển lãm chung và cá nhân tại Việt Nam và nhiều quốc gia.

Đã được các giải thưởng:

Tha League of Carmichael Artist Presents: Sắc Lặng (Silence Color)

Sacramento Fine Art Center: Lão Già (Old Man)

California Art League: Phản Chiếu (Reflection)

The League of Carmichael Artist: Sắc Màu Thiên Nhiên (The Nature's Color)

Năm 2004, tác phẩm “Tranh và Thơ Thanh Trí” xuất bản và đăng ký tại Thư viện Quốc Gia Hoa Kỳ.

http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/phan2_tieusu.html

Nhà phê bình văn học nghệ thuật Đặng Tiến nhận định về nét độc sáng của nghệ thuật tạo hình trong tác phẩm hội họa của Thanh Trí bằng biểu tượng “chiết tự” khá thú vị:

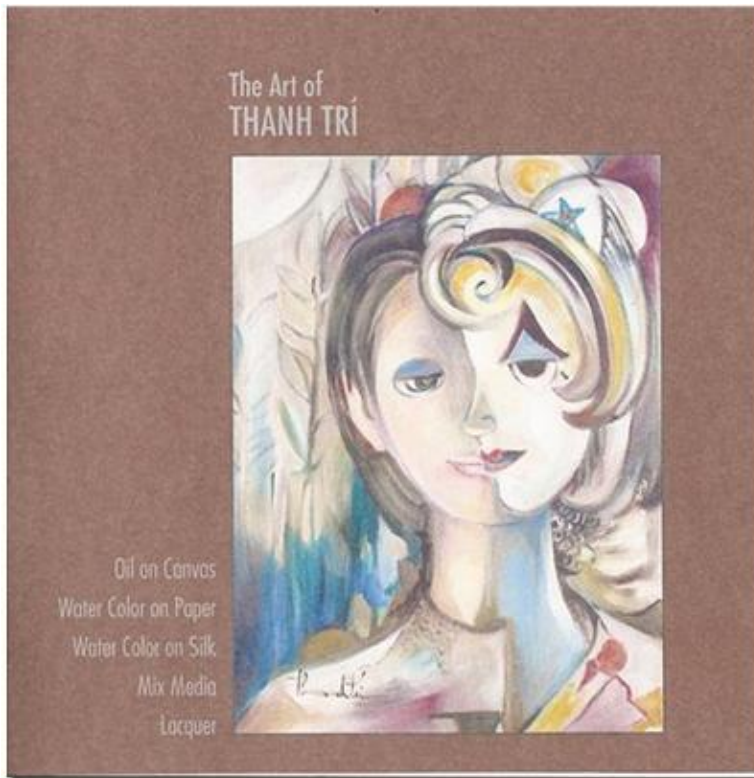
Hai nét chính trong tranh Thanh Trí là thanh tú và trí tuệ. Hai từ “thanh” và “trí” kết hợp ở đây là do tình cờ, một hạnh phúc của ngôn ngữ.

Thanh tú: thanh là trong sáng; tú là tươi đẹp, mà còn có nghĩa là thêu, vẽ, bằng ngũ sắc. Màu sắc thiên nhiên và nhân tạo làm nên bản chất của hội họa. Thanh tú vượt qua vẽ tao nhã trong mỹ nghệ, vươn đến những cảm xúc mãnh liệt hay xoáy xuống đáy uẩn khúc của tâm tư để làm nên nghệ thuật.

Trí tuệ là vẻ thứ hai, như thành phần đối xứng thường gặp trong thiên nhiên trên một chiếc lá chẳng hạn. Trí tuệ nơi đây là một suy tưởng, hay nhiều ý nghĩ đồng quy, bồi đắp vào quá trình hình thành một bức tranh. Trí tuệ là thành tố, có khi đến trước, như gợi hứng, nhưng nó chưa phải là nội dung như người xem có thể hiểu lầm. Nội dung bức tranh là tổng thể họa phẩm, tạo nên rung cảm cho người xem, có khi vượt qua dụng tâm và dự đoán của tác giả. (Đặng Tiến. *Damau.Org - Paris, 11.05.2009*)

Và khoảng hai mươi năm trước, khi còn cộng tác sinh hoạt văn học nghệ thuật với chị Thanh Trí tại Sacramento, tôi đã viết giới thiệu về Chị và được chị tâm đắc đón nhận. Bức tranh Đàn Hoa Một Cối mà chị tặng trong dịp đó vẫn còn treo trên tường trước bàn viết của tôi hôm nay. Và bài viết của tôi về chị vẫn đang luân lưu trên các trang mạng

http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/phan10_tkd.html

Thuở đó, tôi đã viết về chị:

Khái niệm hội họa Việt Nam mang dấu ấn lâu dài, từ thời minh họa hoa văn trên trống đồng dựng nước đến sự kế thừa những đường nét mộc mạc của tranh dân gian. Nhưng lịch sử thành văn của nền hội họa Việt Nam có cột mốc thời gian từ năm 1925. Đây là thời điểm mà họa sĩ Victor Tardieu, người Pháp và họa sĩ Nguyễn Nam Sơn đứng ra thành lập Trường Mỹ Thuật Đông Dương đưa tới sự nở rộ của các tài năng hội họa Việt Nam.

Nếu trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Đông Dương có Lê Thị Lựu, nữ họa sĩ đầu tiên của Việt Nam nổi tiếng tài sắc; Trương Thị Thịnh, thủ khoa khóa đầu tiên của trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Gia Định; thì trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế có Thanh Trí, nữ họa sĩ đậu ưu hạng khoá đầu tiên (1957-1961) mà Đinh Cường, một họa sĩ nổi tiếng cùng thời đã "minh họa" như một nàng thơ Liêu trai: "người của một thời áo lụa vàng và tóc gió thổi bay..."¹

Thanh Trí, người nữ họa sĩ của xứ Huế chính thức bước vào ngành hội họa vào lứa tuổi hai mươi. Trong một khung cảnh văn hóa đậm tính nông nghiệp Việt Nam, nghệ thuật và đời thường không cưu mang nhau thành một thể mà cặp kè nhau như hai đối

tác song hành. Thanh Trí làm giáo sư để phục vụ nhu cầu đời sống gia đình và làm họa sĩ để thể hiện nhu cầu sáng tạo. Đời thường thì có giới hạn mà nghệ thuật thì vô cùng nên Thanh Trí đã dồn tụ hết khả năng và tinh lực của đời mình vào sáng tạo nghệ thuật. Trong những bước thăng trầm nhất của cuộc sống, Thanh Trí có thể đã buông bỏ nhiều thứ thiết thân nhưng chưa bao giờ buông tay với nghệ thuật; thậm chí đã có điều tâm nguyện rằng: "Nếu kiếp sau có trở lại làm người, cũng chỉ xin được làm người họa sĩ!"²

Thế giới màu sắc của Thanh Trí chỉ là phương tiện giới hạn để ghi dấu cái vũ trụ tâm thức -- hành trình của màu là hành trình của tâm tưởng -- khoan hòa, thuận hậu của riêng mình. Dù được thể hiện qua những tác phẩm màu nước, màu dầu, sơn mài, lụa, vải, gỗ, giấy... thì Thanh Trí vẫn thể hiện rất rõ nét cái hồn nghệ thuật nhất quán và giàu ẩn tượng cảm xúc về con người và tạo vật.

Mời Trà- Tranh lụa - Thanh Trí

Ẩn tượng sâu đậm nhất trong toàn bộ tác phẩm của Thanh Trí là tranh lụa. Họa sĩ đã tận dụng tối đa ưu thế của thể loại tranh giàu chất Á Đông, mượt mà nhưng bí ẩn, để từ đó thổi những cảm xúc thẩm mỹ của suối nguồn tình cảm vào tranh lụa. Lụa là nàng

nghệ thuật dịu dàng nhưng khó tính. Nàng kén chọn từ người ươm dệt, người vẽ tranh đến người thưởng ngoạn. Nhưng bằng tài năng và tâm huyết của chính mình, Thanh Trí đã biểu đạt một cách tự nhiên, đầy sức lay động về những đề tài thẩm đượm tình người, tình yêu và tình quê hương đất nước. Thanh Trí đã sử dụng những “gam” màu khó nhất trong tranh lụa là màu xanh lam nhạt và màu... mơ phai – như hư mà thật, như vỡ bờ mà áp ủ để hoà quyện những ý niệm viển mơ vào hiện thực. Các họa phẩm như Yếm Hoa, Đốt Lò Hương Ấy, Giặt Lụa, Minh Tâm, Suối Bataan Philippines...4 là những biểu hiện điển hình. Nét độc đáo nhất trong tranh lụa của Thanh Trí không tìm thấy ở các họa sĩ tranh lụa khác là màu trắng nguyên sơ. Màu trắng rỗng của lụa tạo một cảm giác ngọc ngà,

Trong tác phẩm sưu tập tranh (Album of Paintings) của Thanh Trí xuất bản năm 2004 tại Hoa Kỳ, một tác phẩm "Tranh Thơ" được in ấn cẩn trọng cũng như trình bày rất trang nhã và mỹ thuật. Với Tranh Thơ, người yêu tranh sẽ có cơ hội vừa xem tranh vừa đọc những vần thơ cảm tác mượn mà của tác giả. Họa và thơ quấn quýt nhau trong dòng nghệ thuật của Thanh Trí. Đó là khái niệm "thi trung hữu họa" đầy quyến rũ trong quan niệm mỹ thuật Á Đông mà một nhà thơ đã hình tượng hóa rằng: "Trong thơ có họa mơ đồng cổ. Trong họa đầy thơ nhớ Nguyễn Du..." ! Thanh Trí vừa phóng bút lên màu, vừa làm thơ nên có lẽ vừa nhớ người thơ, vừa mơ đồng cổ trong tiến trình sáng tạo!

Cư sĩ Thanh Trí (xin được gọi chị là Cư sĩ thay vì Họa sĩ) đã đem cả tài hoa và tấm lòng thuần hậu để làm đẹp thế giới sắc màu tâm ảnh. Nhân ảnh có thể phai pha theo ngày tháng; nhưng tâm ảnh vẫn là dáng vẽ mà người họa sĩ đã bắt gặp, ghi dấu một lần và mãi mãi.

Ôi, đã 18 năm qua mà tưởng như mới hôm qua!

Nếu hôm nay có viết về họa sĩ Thanh Trí thì lời kết để tiễn biệt chị cũng sẽ là lời tôi đã nói với Chị, làm chị vui. Cái vui hai mươi năm trước là niềm vui hội ngộ và cái vui bây giờ là niềm vui chia ly, dấu niềm vui trông ra là một ngấn lệ... nhưng ngày ấy chị em đã cười tíu tít khi anh Huyền vừa nói vừa cười:

Nhân sinh thất thập cổ lai hy,

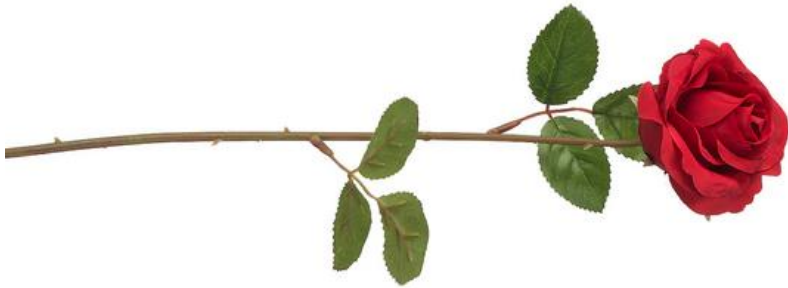
Tám mươi dấu có ra đi vẫn cười!

An lạc, lên đường và nương về cõi Phật chị nhé.

Sacramento, ngày 31 tháng 1 năm 2023

Trần Kiên Đoàn

Thư pháp: Văn Tấn Phước Paris

PHÂN ƯU

Vô cùng thương tiếc
Nhận được tin buồn

Em Nguyễn Thị Thanh Trí Pháp Danh Quảng Lạc Tuệ

Sinh ngày 2 tháng 5 năm 1939
từ trần ngày 29 tháng 1 năm 2023

Hưởng Thọ 83 Tuổi

Xin thành thật chia buồn cùng Huyền và các cháu.
Nguyện cầu **hương linh Thanh Trí**
sớm siêu sinh tịnh độ.

ĐỒNG THÀNH KÍNH PHÂN ƯU

**Thanh Hương, Thanh Thảo, Thanh Thúy,
Thanh Mỹ, Thanh Châu
cùng toàn gia đình**

Được tin buồn:
Họa sĩ **Thanh Trí**
Pháp danh: **Quảng Lạc Tuệ**
đã tạ thế ngày 29 tháng 1 năm 2023 tại Sacramento, California,
hưởng thọ 83 tuổi.

Cothom Foundation thành kính chia buồn
cùng anh Đoàn Tư Huyền, các con cháu và tang quyến.

Cầu nguyện hương linh Phật tử Quảng Lạc Tuệ
Nguyễn Thị Thanh Trí sớm được an nghỉ vĩnh cửu nơi đất Phật.

MƯA ÂM THẦM

Tưởng Niệm Họa Sĩ Thanh Trí

Gió Mùa Xuân ! Sao giá băng lạnh ngắt !
Gió u hoài... Thương Tiếc !
Tiếc Người Về !!!

 Người Về ! Thanh Trí ơi.
Thế Là Chị Đã Về Trời !
Dời Xa Cõi Tạm. Chị Về,
Đôi Bờ Sinh, Tử ! Cách Biệt Phân Ly !

Có biết bao điều mà thế nhân tìm hiểu ...
Đến rồi Đi ! Duyên Nghiệp cõi nhân hoàn
 Thế Sự! mang mang ...
 Dòng Đời ! Như Huyền !
 Đâu có gì bất biến ...

Mưa vẫn âm thầm ... Mưa Rơi !
Bút nhòa Lệ ! Lệ tràn ...

VĨNH BIỆT BẠN!
THANH TRÍ ƠI !

Một Đời, như Gió Thoảng, Mây trôi,
Một Đời, Như Chiêm Bao, Huyền Ảnh!
Mưa Vẫn âm thầm ... Trời hoang vu ! Giá lạnh...
Thương Tiếc mãi Người Nhân Ái ! Tài Hoa !
Chị Xa rồi, Nhưng Chị còn mãi mãi ..,
Những Tuyệt Phẩm! Tinh Hoa ! Mang Sắc Màu Áo Diệu!
Sẽ Mãi Còn Trong Kho Tàng Văn Hóa Nghệ Thuật Việt-Nam !
Lời Tiếc Thương ! Xin Gửi Gió Ngàn ...
Thanh Trí ơi ! Vô Vàn Thương Nhớ Chị !

 Ai Mơ Cuộc Đời Thiện Mỹ ...
 Ta mãi Còn Thơ, Còn Nhau !
 Hẹn nhau, mình lại gặp nhau
 Liên Hoa Tái Ngộ! Nhiệm Mầu ... Xuân Hoa !

Giấc trần một thoáng Mây qua,
Một Vì Sao! Vút Ngân Hà thênh thang ...
Nhiệm Huyền Ánh Sáng Từ Quang !
Trời Hoa Bát ngát ! Kinh Vàng Dâng Hương ...

Tuệ Nga

Tây Bắc Hoa Kỳ, mừng 3 tháng 2 năm 2023

Silent Rain

In Memory of Artist Thanh Trí

*Translated by Vuong Thanh from the poem “MƯA ÂM THẦM” by Tuệ Nga
Mùng 3 tháng 2 năm 2023*

O Spring Wind! Why do I feel it to be so chilly!

It's sorrowing for a very talented and kind person.

Artist Thanh Trí, my dear friend, had just left this transient earthly world,
to return to the Realm of Heaven.

O the dividing shore of human Life and Death

filled with the pains of separation and regrets.
There's so many things that humans seek to understand.
The meaning of coming to this earthly world and then to leave it behind.
The karmic forces influence all of Life.
Its events. Its flow! So like an unreal dream.
Nothing ever stay still. Nothing does not change.

Rain keeps silently falling and falling..
My pen wet with tears. Tears flowed from my eyes; tears in my heart...
A Forever Farewell, O Thanh Trí, My Dear Friend!
A person's life, like the passing wind and the floating clouds.
A person's life, just like a dream, or a mirage.
Rain still silently falling and falling... The world seems so desolate! And chilly...

I Miss You. A Very Kind and Talented Person.
You're gone, but You will remain forever...
Your works of arts are labors of love and wonder!
That will forever remain in the treasures
of Vietnamese Arts and Culture.
Verses in memory of you, I send to the mountain wind.
O Thanh Trí! I Miss You, Miss You So Much!
Who Dreamed of a Life Full of Goodness and Beauty...
I still have Poetry and You in my heart.
We'll see each other again one day,
by the Spring Shore that grows Wondrous Lotus Flowers...

A life in this earthly world, like the passing of a patch of cloud.
A Star returning to the Vastness of the Milky Way.
Shining under the divine Light of Buddha's Compassion!
A Sky of Flowers! By the Buddhist Sutras, I offer incense...

Tiếng đàn tâm

*Một Đóa Hồng tặng Thi Họa Sĩ Tài Hoa
Rất Yêu Tranh Thanh Trí - T.N.*

Bạn vẽ họa phẩm
Tiếng Đàn Trong Tim
Giữa đời bon chen, mấy ai đi tìm
Tấm lòng tri kỷ, tiếng đàn trong tim

Nhiệm huyền nguồn suối tịnh yên,
Hương Xuân bát ngát
đẹp miền nhân gian
Yêu sao tác phẩm dịu dàng
Thanh thanh hương gió,
mang mang ý đời

Đàn Tâm ai phổ tuyệt vời....
Địa Cầu hòa ái, nụ cười bình minh
Bút Hoa ai gửi tâm tình
Cho Thơ vào Nhạc, đất lành trở hoa

Tranh ai đảm Nét Nhu Hòa
Hồn Đông Phương,
khắc thạch hoa ngời ngời
Việt Nam, Quê Mẹ tôi ơi
Thanh Bình Xuân Hẹn
giữa trời Quê Hương

Tiếng Tâm Ca, Tiếng Yêu Thương
Nguồn tâm thức...
trải bốn phương cảm hoài
Tranh là Thơ, Tranh là Người
Nghe trong Ý Gió, Ý Đời tịch không

Mây đầy trời, Mây mệnh mông
Tặng Người, Thơ Vẽ
Đóa Hồng Khôi Nguyên.

Thành Phố Hoa Hồng - Vào Thu 2012
Tuệ Nga

Thanh Trí & Tuệ Nga

VÔ THƯỜNG – Nhạc & lời: Nguyễn Văn Đông

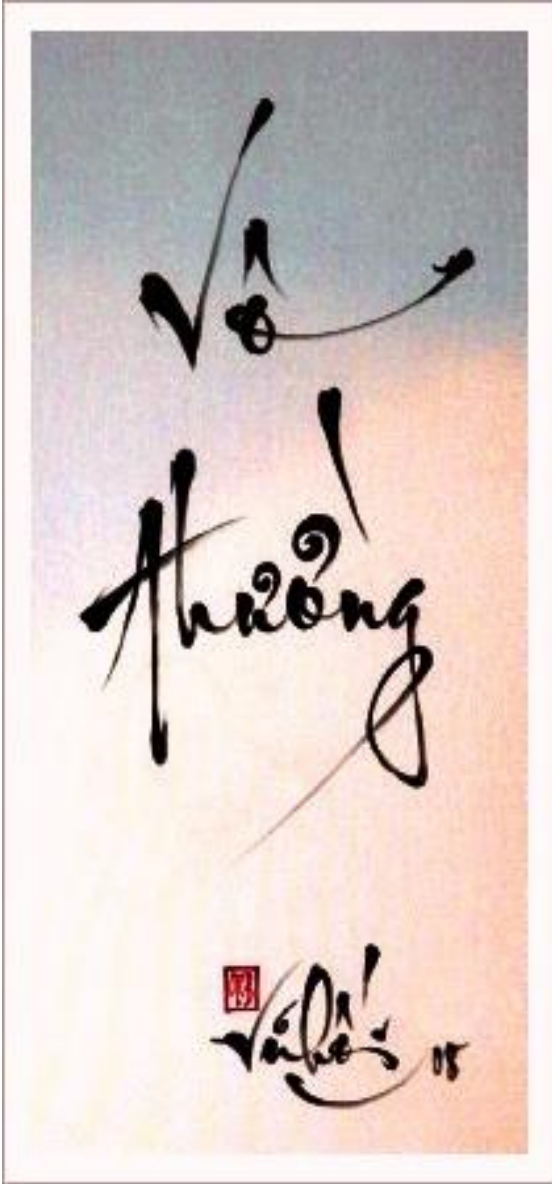
🎵 [Tâm Hảo trình bày để tưởng niệm Hoa sĩ Thanh Trí](#)

Đêm đêm nghe bước thời gian nhẹ lướt
Từng sợi rơi rơi như trả cho đời.
Từng hạt sương sa trên lá trên hoa
Tan giữa mệnh mông vào cõi hư không.

Đêm đêm nghe tiếng thời gian suy biến
Từng chồi măng non thay kiếp tre già
Từng lời yêu thương như khói như sương
Tan giữa hư không vào cõi vô cùng.

Rồi một ngày nao ta có mất nhau
Giọt lệ nào cho ta giữ mãi nhau?
Sao ta không nói vạn lần yêu thương
Bằng lửa trong tim bùng cháy đôi môi
(Như) ngày mới yêu nhau.

Em đâu có biết lòng anh tha thiết
Một vòng tay ôm mắt ướt môi mềm
Thật nhiều nghe em, chớ tiếc cho nhau
Năm tháng qua mau đời vốn vô thường.

Cánh Vồng Thời Gian lộng giữa vòm
Trời trong hai mái cột chèo vôi
Đền xưa hồn mộng thắm cung Quảng
Ngày đây tâm linh đang tạo hội ...
Khang Duyệt giảng mây không kể lộc
Đông mùa lúa chèo vẫn còn trời
Ngày đêm thực tiễn môn sư Trạ
Túng phú họa không chèo vôi !

Thanh Trí

Quang Hà xin viết lại bài thơ “Cánh Vồng Thời Gian” như là một nén hương để tưởng niệm Hòa sĩ **THANH TRÍ**. Cầu nguyện linh hồn Chị sớm an tịnh cõi Vĩnh Hằng.

Cánh Vồng Thời Gian

Cánh vồng thời gian lộng giữa vời
Trời trắng hai mối cột chơi vơi
Đêm đưa hồn mộng thăm cung Quảng
Ngày đẩy tâm linh sáng đạo đời...
Mạng lưới giăng mây không kẻ lợt
Nắng mưa luân chuyển vẫn còn trôi
Ngày đêm thức tỉnh mầm Sinh Trụ
Từng phút hoại không chẳng nhẹ vơi!

Thanh Trí

Nhịp Vồng Thời Gian

*Tí tách thời gian nhịp vồng khua
Lá hoa qua lại rộn giao mùa
Thanh âm vọng khúc hương tình mộng
Trí tưởng vờn theo hồng lối xưa
Thơ vung cọ vẽ đùa trên lụa
Mấy nét màu duyên khoe nắng mưa
Thình không mặc khách đam mê ngắm
Cánh vồng thời gian thanh thoát đưa!*

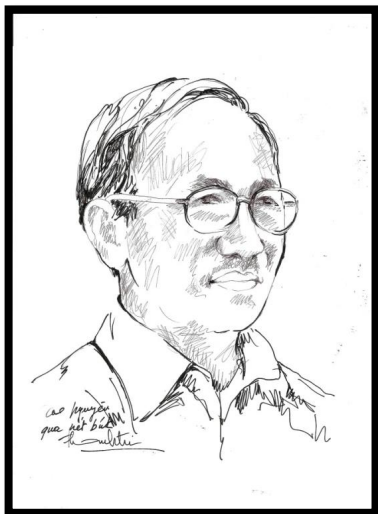
Cao Nguyên

Bài thơ "Nhịp Vỗng Thời Gian" tôi gửi họa sĩ Thanh Trí khi xem tranh "Cánh Vỗng Thời Gian" với bài thơ của Chị.

Đã mấy lần hẹn mà vẫn chưa gặp được người họa sĩ quý mến này.

Kỷ niệm còn lại ngoài bài thơ trên là chân dung tôi được họa sĩ Thanh Trí vẽ tặng qua một photo hình của tôi.

Hôm nay nhận được tin họa sĩ Thanh Trí đã bay qua những nhịp vỗng thời gian:

Kính dâng một đóa tâm hương

Nguyễn Anh Linh Chị Thiên Đường Vĩnh An

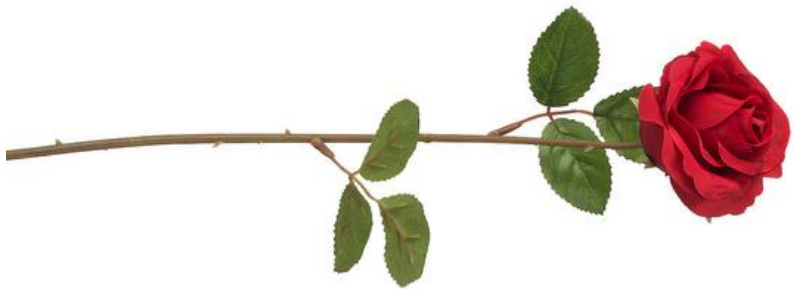
Cao Nguyên

Tiểu sử và sự nghiệp của họa sĩ Thanh Trí:

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/thanhtri.html>

**COTHOM FOUNDATION THÀNH KÍNH PHẦN ƯU
CÙNG ANH ĐOÀN TƯ HUYÊN VÀ TOÀN TANG QUYẾN**

Thanh Trí, người bạn cùng thời hay tiếng sống võ dưới trăng...

**** Đinh Cường ****

Thanh Trí vẽ mà “tường chừng đang hái giấc mơ”... Giấc mơ của một đời người. Chúng tôi đã có cùng thời, học dưới căn nhà cổ xưa ấy – lầu Viễn Đệ – trở thành trường Cao Đẳng Mỹ Thuật, thuộc viện Đại học Huế, do công sáng lập của Linh mục Cao Văn Luận, năm 1957. Trường nằm bên sông Bến Ngự, gần cầu Nam Giao. Giám Đốc là thầy Tôn Thất Đào, họa sĩ của đất Thần Kinh duy nhất tốt nghiệp Cao Đẳng Mỹ Thuật Đông Dương.

Những tháng năm êm ả, thơ mộng của tuổi trẻ, đắm say theo con đường nghệ thuật. Sinh viên mỹ thuật đã ít, nữ sinh viên lại quý hiếm. Thanh Trí là vóc dáng thanh tân, phơi phới bên cạnh Hoàng Diễm Phương, Trần Quỳnh Chi, những nữ sinh của khóa đầu tiên. Rồi ra trường, mỗi người mỗi phương trời, dạy hội họa, vẽ tranh, tham dự những cuộc triển lãm...

Rồi những biến động của thời cuộc, nhất là những tang thương, đổ vỡ, mất mát của cuộc đời khốc liệt sau tháng 4/1975... Vậy mà Thanh Trí vẫn không nguôi, vẫn vực dậy nguồn lực sáng tạo. Khởi đi từ hạnh phúc đến đau đớn, gào thét và im lặng. Đó là hai tứ thơ ở hai cực trong tranh Thanh Trí. Chị không dựng nên một thế giới hoang tưởng mà đã đắm chìm trong giấc mơ, để diễn tả thành đường nét, màu sắc quyết liệt

của riêng mình, nên dễ nhận ra cái khoảng không trong tranh Thanh Trí đầy sự chuyển động... Tiếng gió, ánh trăng, mặt trời, hay cả tiếng sóng biển... có khi nào thức tỉnh được “Cô Đào Say”... hóa thân của nghệ sĩ? Làm nhớ đến Joan Mitchell [1]: “... tôi cố gắng đạt đến những gì tôi có thể đạt. Tôi không bắt đầu bằng cách nhằm đến một kết quả thế này thế nọ đâu, nhưng có lẽ là tôi muốn nắm bắt một chuyển động, một cảm giác... Tranh tôi không phải là một ngụ ngôn, càng không phải là một câu chuyện. Thà nó như một bài thơ còn hơn...” (trả lời phỏng vấn của Yves Michaud, tạp chí Cimaïse, 1.1986.

Cô Đào Say – Tranh: Thanh Trí

Thà như bài thơ ... còn chất lụa và chất Huế trong tranh Thanh Trí vốn đã là thơ:

*“Tình trắng tình biển rạt rào
Tình thơ sóng gọi dạt dào bờ đêm”*
(Thanh Trí – Trăng và Biển *)

Trăng và Biển – Tranh: Thanh Trí

Còn thấy Thanh Trí mê trăng và yêu biển dương nào – phải chăng người bạn trai thường chở vespa Thanh Trí buổi sáng đến trường Mỹ Thuật ngày xưa, sau này là sĩ quan quân lực Việt Nam Cộng Hòa, là “vời tất cả tấm lòng yêu thương gửi đến chồng tôi” hiện nay. Phải chăng từ sự bền bỉ trong tình yêu ấy, cùng với chỗ dựa vững chắc từ gia đình, Thanh Trí đã yên tâm sáng tác cho đến ngày nay...

Nếu trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Đông Dương có Lê Thị Lựu, người nữ họa sĩ đầu tiên của Việt Nam, ra trường nổi tiếng ngay khắp ba kỳ về tài cũng như về sắc. Trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Gia Định có Trương Thị Thịnh, người nữ họa sĩ đầu thủ khoa khóa đầu

tiên, người đẹp của một thời áo dài décolletée ...thì Trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế có Nguyễn Thị Thanh Trí, người nữ họa sĩ đầu ưu hạng khóa đầu tiên, người của một thời áo lụa vàng và tóc gió thổi bay...

Viết về bạn, xem tranh bạn, tôi như còn nghe âm vang tiếng sóng vỗ dưới trăng.

Đinh Cường Virginia 4, 2004

Mẹ thiên nhiên (Mother's Nature)

[1] Nữ họa sĩ Mỹ, sinh năm 1926 tại Chicago, mất tại Paris 1992. Thế hệ thứ hai của trường phái biểu hiện trừu tượng (abstract expressionism) New York. Sau Hans Hofmann, Jackson Pollock, Willem de Kooning...

VOA phỏng vấn họa sĩ Thanh Trí

- Triển lãm Đồi Bờ của Họa sĩ Thanh Trí tại Westminster, CA, Sept. 2009
- Diễm Hương phỏng vấn Thanh Trí, trích từ bản tin 12 tháng 9, 2009
- Tranh trình bày ở đây là tranh được trưng bày tại buổi triển lãm nói trên.

<https://www.youtube.com/watch?v=htD3jiWC5mU>

**NHÀ VĂN PHAN NHẬT NAM PHÒNG VẤN HỌA SĨ THANH TRÍ VÀ HOÀNG VINH @ SBTN
TRONG DỊP KỶ NIỆM 50 NĂM TRƯỜNG CAO ĐẲNG MỸ THUẬT HUẾ
TẠI ORANGE COUNTY, 07 / 2007**

<https://www.youtube.com/watch?v=0lh15gGYY1c>

Họa sĩ THANH TRÍ: giữa thế giới sắc màu tâm ảnh

Trần Kiêm Đoàn - 24 Tháng Năm, 2005

Mỹ thuật là nghệ thuật của cái đẹp và họa sĩ là người đem những sắc màu và cảm xúc từ trong tâm thức của chính mình để sáng tạo thế giới: Một thế giới mang tính tượng trưng vừa hiện thực, vừa mơ mộng của cái đẹp. Do đó, mỗi tác phẩm hội họa là một vũ trụ thu nhỏ tâm ảnh của người họa sĩ. Mỗi họa phẩm là một mảnh tâm hồn của họa sĩ. Màu sắc, đường nét, bố cục của mỗi bức tranh, do đó, vừa mang tính khách quan của thế giới hình tượng nhưng cũng vừa mang tính chủ quan sáng tạo của người nghệ sĩ.

Cũng như văn hóa có bản sắc riêng của từng vùng và từng khái niệm chuyên biệt, mỗi lĩnh vực nghệ thuật có một ngôn ngữ riêng của nó. Nếu thi ca, âm nhạc, kịch nghệ, điêu khắc... mỗi bộ môn có một kỹ thuật diễn đạt riêng thì hội họa cũng có riêng một "họa ngữ" đặc thù của nó. Ngôn ngữ của hội họa chính là màu sắc và đường nét độc đáo riêng của từng họa sĩ. Từ những nét hoa văn đầy tính dân tộc trên những trống đồng Lạc Việt đến những đường nét bao liệt giữa những cơn say đời đầy cuốn hút của thiên tài Van Gogh, nét êm đềm tươi mát của Monet hay vẻ tĩnh lặng của Cézanne và sự dấy sóng giữa thế kỷ hai mươi của hiện tượng Picasso... lịch sử hội họa của thế giới mang đôi cánh của nàng tiên bay từ cổ tích êm đềm đến xe ngựa thời khai sáng phương Tây và tốc độ siêu thanh thời hiện đại. Nghĩa là hội họa gắn liền với dòng sống sinh động của con người như bóng với hình. Nên người họa sĩ, dù trực tiếp hay gián tiếp, khó mà hoàn toàn thoát ly ra khỏi bối cảnh văn hóa, môi trường xã hội và bản sắc thời đại của mình xuất thân và đang sống để sáng tạo. Những họa sĩ Việt nam cổ điển và đương đại cũng không ra ngoài bức tranh chung đó.

Khái niệm hội họa Việt Nam mang dấu ấn lâu dài, từ thời minh họa hoa văn trên trống đồng dựng nước đến sự kế thừa những đường nét mộc mạc của tranh dân gian. Nhưng lịch sử thành văn của nền hội họa Việt Nam có cột mốc thời gian từ năm 1925. Đây là thời điểm mà họa sĩ Victor Tardieu, người Pháp và họa sĩ Nguyễn Nam Sơn đứng ra thành lập Trường Mỹ Thuật Đông Dương đưa tới sự nở rộ của các tài năng hội họa Việt Nam.

Nếu trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Đông Dương có Lê Thị Lựu, nữ họa sĩ đầu tiên của Việt Nam nổi tiếng tài sắc; Trương Thị Thịnh, thủ khoa khóa đầu tiên của trường Cao

Đảng Mỹ Thuật Gia Định; thì trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế có Thanh Trí, nữ họa sĩ đầu ưu hạng khoá đầu tiên (1957-1961) mà Đinh Cường, một họa sĩ nổi tiếng cùng thời đã "minh họa" như một nàng thơ Liêu trai: "người của một thời áo lụa vàng và tóc gió thổi bay..." ¹

Thanh Trí, người nữ họa sĩ của xứ Huế chính thức bước vào ngành hội họa vào lứa tuổi hai mươi. Trong một khung cảnh văn hóa đậm tính nông nghiệp Việt Nam, nghệ thuật và đời thường không cư mang nhau thành một thể mà cặp kè nhau như hai đối tác song hành. Thanh Trí làm giáo sư để phục vụ nhu cầu đời sống gia đình và làm họa sĩ để thể hiện nhu cầu sáng tạo. Đời thường thì có giới hạn mà nghệ thuật thì vô cùng nên Thanh Trí đã dồn tụ hết khả năng và tinh lực của đời mình vào sáng tạo nghệ thuật. Trong những bước thăng trầm nhất của cuộc sống, Thanh Trí có thể đã buông bỏ nhiều thứ thiết thân nhưng chưa bao giờ buông tay với nghệ thuật; thậm chí đã có điều tâm nguyện rằng: "Nếu kiếp sau có trở lại làm người, cũng chỉ xin được làm người họa sĩ!" ²

Trong một tác phẩm viết về Hội Họa Việt Nam xuất bản năm 2003 tại Paris của Tiến sĩ Corinne de Ménonville nhan đề: "La Peinture Vietnamienne, une Adventure entre Tradition et Modernité" ³ (Hội Họa Việt Nam, một Cuộc Phiêu Lưu Giữa Truyền Thống và Hiện Đại), tác giả đã chia nền Hội Họa Việt Nam ra ba thời kỳ chính: (1) 1925 - 1945; (2) 1945 - 1975; (3) 1975 - Hiện đại. Trong biểu đồ thời gian này, cuộc "phiêu lưu" hành trình nghệ thuật của Thanh Trí đã dàn trải trong suốt cả hai thời kỳ về sau. Thanh Trí vẽ trong chiến tranh, trong hòa bình, trong ly tán, trong hội ngộ; vẽ giữa quê hương mình, giữa quê hương người... bằng một sự đam mê mỹ thuật và một sự nhất quán chân tâm. Chính sự say sưa và chung thủy với cái Đẹp và cái Thiện đã giúp Thanh Trí vịn bút sơn, sắc màu và giá vẽ để đứng dậy trước mọi nghịch cảnh của đời sống trong suốt 45 năm qua.

Thế giới màu sắc của Thanh Trí chỉ là phương tiện giới hạn để ghi dấu cái vũ trụ tâm thức -- hành trình của màu là hành trình của tâm tưởng -- khoan hòa, thuần hậu của riêng mình. Dù được thể hiện qua những tác phẩm màu nước, màu dầu, sơn mài, lụa, vải, gỗ, giấy... thì Thanh Trí vẫn thể hiện rất rõ nét cái hồn nghệ thuật nhất quán và giàu ẩn tượng cảm xúc về con người và tạo vật.

Ấn tượng sâu đậm nhất trong toàn bộ tác phẩm của Thanh Trí là tranh lụa. Họa sĩ đã tận dụng tối đa ưu thế của thể loại tranh giàu chất Á Đông, mượt mà nhưng bí ẩn, để từ đó thổi những cảm xúc thẩm mỹ của suối nguồn tình cảm vào tranh lụa. Lụa là nàng nghệ thuật dịu dàng nhưng khó tính. Nàng kén chọn từ người ươm dệt, người vẽ tranh đến người thưởng ngoạn. Nhưng bằng tài năng và tâm huyết của chính mình, Thanh Trí đã biểu đạt một cách tự nhiên, đầy sức lay động về những đề tài thẩm đượm tình người, tình yêu và tình quê hương đất nước. Thanh Trí đã sử dụng những “gam” màu khó nhất trong tranh lụa là màu xanh lam nhạt và màu... mơ phai – như hư mà thật, như vỡ bờ mà ấp ủ để hoà quyện những ý niệm viễn mơ vào hiện thực. Các họa phẩm như **Yếm Hoa, Đốt Lò Hương Ấy, Giặt Lụa, Minh Tâm, Suối Bataan Philippines...⁴** là những biểu hiện điển hình. Nét độc đáo nhất trong tranh lụa của Thanh Trí không tìm thấy ở các họa sĩ tranh lụa khác là màu trắng nguyên sơ. Màu trắng rỗng của lụa tạo một cảm giác ngọc ngà, trong ngần và yêu dấu...

Tuy nhiên, khi bước qua một lĩnh vực đầy tính truyền thống và thế mạnh của hội họa phương Tây, tranh Sơn Dầu, Thanh Trí vẫn chứng tỏ bản lĩnh sáng tạo vững vàng mà uyển chuyển của mình. Tuy đối tượng hội họa tiêu biểu vẫn là hình ảnh mềm mại muôn thuở của những mẫu người thiếu nữ Á Đông, nhưng Thanh Trí mang giá trị truyền thống tiếp cận với thực tế đời sống mới để tạo thành một cảm xúc mới. Cái mới trong tranh Thanh Trí chẳng những không xa lìa hay đoạn tuyệt với cái cũ mà còn kế thừa và phát huy tình cảm cá nhân trong tình yêu đất nước và thiên nhiên. Họa phẩm Đất Mẹ và Huyền Thoại đã nắm bắt được ngọn trào cảm xúc của tác giả khi nhìn về quê hương, mẹ và em thơ. Sự trẻ trung của một thời áo trắng còn được ghi lại qua Nữ Sinh Áo Trắng, Đưa Gió hay Tắm Mưa Rơi.

Và tranh sơn mài của Thanh Trí tập hợp lại sẽ thành tập hồi ký về quê hương. Khi Thanh Trí khắc họa hình ảnh và ý niệm về quê hương, hình tượng và màu sắc không phải chỉ để thể hiện cái đẹp mà trội bật nhất là cái tình: Tình trần trở trong cõi ước mơ (**Nguyện Cầu Hoà Bình**); tình tươi mát đầu nguồn (**Trẻ Thơ và Đền Trung Thu**). Nhưng bàng bạc khắp nơi vẫn là Tình Mẹ (**Theo Mẹ Đi Chợ Tết, Chợ Tết Đầu Làng**)...

Thanh Trí không tự cho mình theo một xu hướng hay ở trong một trường phái hội họa nào cả. Phải chăng, đấy chính là tinh thần mềm dẻo và đa dạng "Thu ăn măng trúc đông ăn giá, xuân tắm hồ sen hạ tắm ao" của giới kẻ sĩ và nghệ sĩ truyền thống Việt Nam. Thế nhưng khi bước vào lĩnh vực tranh trừu tượng (Abstract paintings), Thanh

Trí đã tự minh họa những bức tranh vẽ theo khuynh hướng trừu tượng của mình là **Hoa Tư Tưởng (Flower of Thought)**. Hội họa thế giới bước từ xu hướng hiện thực (realism/presentationalism) sang khuynh hướng Trừu Tượng Tây Phương (abstract) và Trừu Tượng Biểu Hiện (abstract expressionism) thoát thai từ Bắc Mỹ là cả một bước dò dẫm đầy trắc trở. Những họa sĩ tiên phong như Pollock, de Kooning... muốn vẽ lại tư tưởng và khái niệm trừu tượng bằng những ấn tượng sắc màu tương phản. Sự quẩn quai thái ngán để mang cái thế giới ẩn tàng của tiềm thức (subconscious) qua bên kia bờ giác ngộ thật là đa đoan. Nhưng trong khi đó thì hội họa trừu tượng Việt Nam bước từ hiện thực sang trừu tượng một cách nhẹ nhàng như nhận xét của Trịnh Cung: "Hội Họa Trừu Tượng Việt Nam có một đặc thù của nó là tinh thần thi ca bao trùm lên toàn bộ tác phẩm. Nó không mang sức mạnh của những phản ứng tích cực và tham vọng chinh phục những mục tiêu không dễ dàng như Hội Họa Trừu Tượng phương Tây và khối Xã hội công nghiệp." **5** Những cánh hoa tư tưởng mang tính trừu tượng của Thanh Trí được thể hiện một cách ngộ như quay cuồng đầy bão loạn trong đường nét và sắc màu, nhưng nội dung vẫn là sự thuần hậu và sâu kín của một trạng thái tâm lý Đông Phương phẳng phất cái hồn thiên cổ và triết lý tĩnh lặng của Thiền. **Giọt Nắng Sớm** và **Chiều Tà** đều là hoa. **Linh Hồn Nghệ Thuật và Bóng Thời Gian** là trái chín ươm mầm và lá rụng. Giọt Rượu Nồng không làm người ta say mà làm cho người thẫn thức và Tình Yêu Hiện Hữu đã có đôi mắt trẻ thơ. Trừu tượng và hiện thực trong tranh Thanh Trí không phải là một đường cong hay một đường thẳng mà là một vòng tròn. Nếu chưa phải là vòng tròn viên mãn thì cũng là một vòng tròn gặp gỡ giữa quá khứ, hiện tại và vị lai của suy tư và dòng sinh mệnh Việt Nam quê mẹ và Việt Nam tha hương.

Trong tác phẩm sưu tập tranh (Album of Paintings) của Thanh Trí xuất bản năm 2004 tại Hoa Kỳ, một tác phẩm "Tranh Thơ" được in ấn cẩn trọng cũng như trình bày rất trang nhã và mỹ thuật. Với Tranh Thơ, người yêu tranh sẽ có cơ hội vừa xem tranh vừa đọc những vần thơ cảm tác mượn mà của tác giả. Họa và thơ quán quýt nhau trong dòng nghệ thuật của Thanh Trí. Đó là khái niệm "thi trung hữu họa" đầy quyến rũ trong quan niệm mỹ thuật Á Đông mà một nhà thơ đã hình tượng hóa rằng: "Trong thơ có họa mơ đồng cổ. Trong họa đầy thơ nhớ Nguyễn Du...!" Thanh Trí vừa phóng bút lên màu, vừa làm thơ nên có lẽ vừa nhớ người thơ, vừa mơ đồng cổ trong tiến trình sáng tạo!

Tuy chưa phải là tất cả, nhưng có thể nói tác phẩm Tranh Thơ này là một bộ sưu tập những họa phẩm tương đối tiêu biểu nhất trong gần cả một quá trình sáng tạo kéo dài

gần nửa thế kỷ đời người của Thanh Trí. So với tranh thật bên ngoài, những bức tranh được tuyển chọn in trong Tranh Thơ, qua sự chất lọc đôi khi rất khó tránh cảm thức chủ quan và qua kỹ thuật sắp xếp, in ấn khá nhiều khê, nên cái "thần" mang nét tinh anh của nguyên bản rất khó mà giữ được trọn vẹn. Tuy nhiên, tác phẩm đã giới thiệu được một cách đầy tính nghệ thuật những họa phẩm đặc ý của Thanh Trí.

Nhân dịp giới thiệu tập Tranh Thơ này vào hạ tuần tháng giêng năm 2005 tại San Jose, Thanh Trí cũng giới thiệu những bức tranh đã vẽ từ thập niên 80 qua kỹ thuật thuần túy của Việt Nam với màu nước trên lụa, cùng với một số tranh sơn dầu; trong đó, có một số tranh ghi dấu ảnh hưởng màu sắc của cuộc sống mới. Nhưng nét vẽ riêng tay làm bối cảnh và điểm tựa cho dòng sáng tạo của Thanh Trí vẫn là tình cảm chan hòa, đôn hậu của con người và thiên nhiên tươi mát, trong lành. Xem tranh Thanh Trí, người thường ngoạn bắt gặp một cảm giác hầu như có một một sự hóa giải toát ra từ tâm thức sáng tạo của người họa sĩ. Sự quay quắt cháy bùng của hoàn cảnh nghiệt ngã (**Trong Con Gió Loạn**), của sự mất mát và tuyệt vọng (**Cô Đào Say**) cũng chỉ là chiếc võng thời gian đong đưa giữa không gian từ từ chậm lại trong cõi vô thường của kiếp người (**Chiếc Bóng Thân Yêu Giọt Nước Nào**). Và chiếc bóng sau cùng đã đợi chờ ở đó như một niềm an lạc, một sự giải thoát cứu rỗi (Nàng Nghệ Thuật).

Thanh Trí đã đem cả tài hoa và tấm lòng thuần hậu để làm đẹp thế giới sắc màu tâm ảnh. Nhân ảnh có thể phai pha theo ngày tháng; nhưng tâm ảnh vẫn là đáng vẽ mà người họa sĩ đã bắt gặp, ghi dấu một lần và mãi mãi.

Trần Kiêm Đoàn, Sacramento, Tết 2005

1. Đinh Cường: Thanh Trí Tranh Thơ 2004
2. Thanh Trí: Tâm Sự Với Bằng Hữu
3. Corinne de Ménonville: "La PeintureVietnamienne, une Adventure entre Tradition et Modernité" Paris 2003
4. Những từ in đậm và nghiêng dùng trong bài viết này là tên những họa phẩm của Thanh Trí
5. Trịnh Cung: Trả lời tác giả biên khảo Hội Họa Huỳnh Hữu Ủy trong "Mấy Nẻo Đường của Nghệ Thuật và Chữ Nghĩa". Văn Nghệ; Hoa Kỳ 1999.

THANH TRÍ, TRANH VÀ THƠ

**** Nhà văn Bùi Bích Hà ****

(Trong buổi triển lãm và giới thiệu sách vào trưa Thứ Bảy mừng 9 Tháng Tư 2005 hồi 10 giờ 30 tại phòng sinh hoạt Lê Đình Diểu, Nhật Báo Người Việt)

Nhà văn Bùi Bích Hà

Tôi đã sống ở Huế suốt quãng đời thơ ấu và niên thiếu, cho tới tuổi thành nhân nhưng điều lạ lùng, khó tin, với chính mình và với người, mà có thật, là vào cái thời xa xưa đó của chúng tôi, nhiều cô thiếu nữ chưa bao giờ biết hết các địa danh nổi tiếng của Huế. Đồi Thiên An, nơi có tu viện của các linh mục dòng Tên và rừng thông. Đồi Vọng Cảnh vươn mình dưới bầu trời thanh, nhìn xuống dòng Hương Giang như tám gương soi lồng lộng. Lầu Viễn Đệ bên bờ sông Bến Ngự xanh bóng những hàng cây, nghe nói trong khuôn viên lát gạch có bức tượng bán thân của bà Viễn Đệ để ghi khắc cuộc chia tay não lòng do nghịch cảnh nàng dâu, mẹ chồng, đến nỗi bà phải đem thân nương cửa Phật...Ít nhất là ba nơi này, với những hình ảnh vẽ ra theo truyền tụng của dân gian, cho tới tận bây giờ, cứ mãi còn là huyền thoại đối với riêng tôi. Thế nhưng, kỳ thú thay, từ huyền thoại nên thơ ấy, nay có một người phụ nữ tài danh vừa bước ra...

Nhờ bà, tôi mới biết trường cao đẳng mỹ thuật Huế tọa lạc ngay trong khuôn viên lầu Viễn Đệ, trên bờ sông Bến Ngự. Thật dễ chịu khi tôi hình dung lại, khoảng thời gian đầu thập niên 1960, ở cái thành phố Huế nặng truyền thống cổ kính của tôi, trong lúc đa số con gái cấp sách tới trường để mưu cầu một mảnh bằng cho phép

họ xây dựng một cuộc sống bình thường trong khuôn khổ thì cũng có vài người như hạt mưa long lanh trên tầng cao, như giọt nước không trôi theo giòng, như tia nắng rực rỡ lẩy mình giữa trời hạo nhiên, như ngọn gió thu góp phấn hoa đi gieo trồng những mùa gặt khác thường, các nhân vật đặc biệt này, cùng với khung vải, màu, sơn cọ, đã cả quyết đem theo họ tới ngôi trường bên bờ sông Bến Ngự, giấc mơ to lớn của đời người: tái tạo cuộc sống, vũ trụ, nhân quần, có khi bằng những phiên bản nghệ thuật, có khi bằng hình tượng nhìn thấy, tạo ra, do cảm xúc sáng tạo diễn đạt với ngôn ngữ tài hoa riêng. Thanh Trí là một trong vài thiếu nữ tuổi đôi mươi hiếm hoi này khi bà tốt nghiệp ưu hạng khóa I (1957- 1961) trường cao đẳng mỹ thuật Huế.

Sinh trưởng từ một quê hương cỏ cây, sông núi diễm lệ, những năm tháng lớn khôn giữa cảnh thần tiên đã tưới tắm tâm hồn Thanh Trí, ban cho bà không chỉ khả năng cảm nhận vẻ đẹp của trời đất bao la, của cõi người ẩn mật xung quanh, mà còn ban cho bà tình yêu, khát vọng thể hiện chúng như một cưỡng chống mãnh liệt trước thời gian mong manh, như câu trả lời khẳng định mỗi sát na trong hội họa là ngàn năm. Nghệ sĩ sống nhiều hơn cuộc đời của họ

Người nghệ sĩ thường sống nhiều hơn một cuộc đời họ có, nhiều hơn một con người trong bản thân. Điều này vừa là ưu thế, vừa là đớn đau, trần trở bởi những xô đẩy nội tâm, những lựa chọn thường không dễ dàng khi phải thích nghi cái vô cùng trong cảm thức của họ với cái hữu hạn của đời thường.

Thế mà Thanh Trí đã êm đềm vượt thoát ranh giới khốc liệt này suốt năm thập niên. Bà làm vợ, làm mẹ, nay làm bà nội, bà ngoại, làm họa sĩ, thi sĩ cùng một lúc, trong hòa điệu, trong hạnh phúc, trong bình an.

Những ai từng ở Huế chắc không bao giờ có thể quên tiếng mưa đêm rơi trên tàu chuối, cái thanh âm thật gần, lúc rào rạt trên phiến lá, chà xiết lên những đầu dây thần kinh nhạy cảm của người nghe, lúc rời rã, gõ xuống cõi lòng rét mướt, cô quạnh, như một điệu ru buồn. Càng không thể quên những hồ sen bát ngát hương hoa, những cánh sen hồng, sen trắng, cả những cánh sen non màu thiên lý, là những bài kệ hát lên giữa hư vô điệu thiên ca thanh thoát.

Người mẹ hiền hòa trong bức tranh bìa tập tranh thơ Thanh Trí ngủ giấc thần tiên giữa tình mẫu tử, trong võ vè tiếng sóng biển Đông và bên vành nón quê hương. Cho dù thân thể mẹ có tang thương như tàu lá chuối bị gió mưa dập vùi tươi tắn,

lòng mẹ vẫn tinh khôi những đóa tịnh liên, con vẫn ấm áp trong chõ che, vẫn có tiếng chim hót ru và ngọn đòng đòng nuôi con khôn lớn. Tác phẩm của bà thoát tiên là một gắn bó thủy chung với vẻ đẹp và niềm tin kiên định nơi sinh trưởng, về sau, là những gắn bó đầy cảm xúc với mọi cảnh đời bà chứng kiến hay trải qua.

Tôi đặc biệt yêu thích tranh màu nước trên lụa của Thanh Trí. Ngoài kỹ thuật sáng tác của họa sĩ mà tôi hoàn toàn không có khả năng nhận định, tôi thú vị bất gặp những cảm hứng bất chợt đem lại sự bất ngờ như một nét duyên thầm ý nhị trong tranh của bà. Trong bức Thời Gian và Không Gian chập chùng ánh dương hồng và màu đêm thấp thoáng, nét bất ngờ là vàng trắng lười liềm trên đầu cánh võng. Trăng thượng tuần hay hạ tuần đây? Năm tháng, cảm hứng đã voi khuyết rồi hay đang chờ mong lúc đây?

Với bức *Hong Nang Moi*, cô gái sống áo trẻ trắng, hờ hênh buông thả mình vào giấc ngủ trưa trên chiếc chõng tre nhưng sao bàn chân này dẫm lên thúng hàng, bàn chân kia không rời chiếc guốc. Trong vô thức, cô giữ chặt điều gì?

Bức *Ngày Xuân Đánh Đu*, chẳng phải bốn mảnh quần hồng bay phấp phới, hai hàng chân ngọc ruối song song là nét gợi tình mà chính là những chiếc guốc tung hê vôi vàng, lăn lóc, khi đôi trai gái nhìn thấy nhau.

Bức Suối Baatan Philippines, những nhánh cỏ là yếu tố bất ngờ làm nổi bật sức sống thật của toàn cảnh ghi xuống mặt lụa.

Vì không có ngày tháng ghi trên mỗi họa phẩm, tôi không biết Thanh Trí bước vào vẽ tranh sơn dầu từ thời điểm nào? Nghe nói, trong sự nghiệp sáng tác của người nghệ sĩ, sơn dầu là một mời gọi hết sức lôi cuốn, thách thức lớn vì nó là sự phối hợp hoàn chỉnh giữa cảm hứng bay lượn, đường nét chuẩn xác của bàn tay xử dụng cọ và sự tiên liệu những gam màu tài hoa. Không thể ngạp ngừng, vấp vấp.

Không thể làm lờ. Như mũi tên buông trên dây cung, một là tới đích, hai là mất vào hư không. Như lời nói cất l

Có lẽ cuộc sống kinh qua tuổi đời từng trải sẽ càng lúc càng thô cứng hơn, những hình thái đa dạng của nó cần sự đào bới, đập vỡ, không chế và thể hiện bằng mọi phương tiện thích hợp sẵn trong tầm tay và đáp ứng được khát vọng của thời đại. Rồi bỏ khung lụa, chuyển sang mặt gỗ, tôi vui mừng thấy tranh sơn mài của Thanh Trí vẫn có nét uyển chuyển, mượt mà, tươi thắm đáng yêu. Dưới bàn tay Thanh Trí, dù với lụa mong manh, dù với sơn rất cứng đầu, dù với gỗ vô tri giác, con người và cuộc sống luôn được thể hiện lung linh cảm xúc và nồng nàn hơi thở. Mặc dầu được tiếng là sở trường về tranh lụa, Thanh Trí không vội bằng lòng với giới hạn này. Với bà, con đường khai phá trong sáng tạo và tự tìm kiếm mình không có nơi dừng chân.

Bà bước vào địa hạt trừu tượng với tất cả hồn nhiên và tự tin, diễn tả cảm xúc bằng những hình tượng và màu sắc đến trong mắt hay trong thần trí say mê nhưng hoàn toàn tinh táo của bà. Ngoại trừ một lần người xem ngỡ như được nhìn thấy bà tự bộc lộ mình với tâm thế đôi phần giao động, nét hốt hoảng, tiếng kêu bi thương của sắc màu bối rối, của ngã xuống rồi hình với bóng níu nhau can cường đứng lên trong bức Linh Hồn Nghệ Thuật và Bóng Thời Gian, kỳ dư tôi liền lĩnh đoán rằng những năm tháng dạy học có ít nhiều tác động đến khuynh hướng hợp

lý, sự trong sáng và tự chủ tuyệt đối của bà trong diễn đạt, đường nét, bố cục, tự chúng có sẵn câu trả lời cho người thưởng ngoạn. Thử thách mình đã đủ. Đến một lúc nào đó.

Thanh Trí không chỉ vẽ, bà còn nghe hát lên trong cảm hứng của mình những giai điệu thơ. Bà ghi xuống mặt giấy những giai điệu ấy như một hái tặng cho người những bông hoa bất ngờ bùng nở muôn màu trong xương vẽ, những bông hoa làm bạn với bà trong những giờ một mình cặm cụi. Hóa ra người nghệ sĩ cũng còn là người chiến sĩ, phải chiến thắng trong mọi hoàn cảnh để sống còn. Chiến thắng càng gay gắt, tác phẩm kết tinh từ chiến thắng ấy càng lớn. Đến đây, tôi dường như chợt hiểu lý do bức sơn dầu Chiếu Lá hiện diện trong tuyển tập tranh thơ của Thanh Trí: áo trận, giày saut (một đôi giày rất khỏe) những chiếc lá phong trên má, trên tay người nữ quân nhân, những chiếc lá mà định mệnh muốn chúng sống đời rực rỡ trước khi bị gió cuốn đi dưới trời giông bão.

Tôi tin rằng trong dáng vẻ thanh nhã, với tất cả nét dịu dàng phụ nữ, Thanh Trí có quyết tâm sắt đá trong mọi lựa chọn của bà, luôn can đảm sống chân thật với mình vượt qua ngoại cảnh. Trên con đường tìm kiếm và phục vụ chân thiện mỹ, bà đạt đến một phong cách ứng xử mang nhiều đạo vị giúp bà, áo trận, giày saut, đi những bước vững chãi trong sự nghiệp và đời riêng.

Ở một nơi đã nghìn trùng ngăn cách với quê hương, bà thẳng thốt kêu lên trước Cơn Lốc thời cuộc:

*“Về đâu chiếc nón đứt dây?
Về đâu gió loạn, cuồng quay dấy đờ?
Lấy chi che nắng, che mưa?
Lấy chi ngăn gió khỏi lùa tóc xanh?”*
(Hỏi Gió Loạn)

Tấm lòng quan hoài cố quốc của Bà thật xót xa:

*“Minh niên khai bút lệ đầu xuân
Năm nay khai bút, bút chẳng vờn
Giấy mực lạnh lòng không muốn động
Lặng yên ngồi ngắm khói trầm hương”.*
(Ngày Xuân Nhớ quê)

Tách rời khỏi đất mẹ nuôi dưỡng, người nghệ sĩ sống bằng hơi thở của quá khứ và dòng loại thấy mình cần khô như lũ ốc mượn hồn:

*“Mãi ngồi đây với nỗi buồn tẻ
Nhìn giấy bút tưởng xác ốc sò
Gọi cảm hứng sóng đã về mô?
Làm ngậy đại khung trời đang sống
(Gọi Sóng)*

Nhẹ nhàng bày ra, xóa đi những cảnh đời trên khung vải, Thanh Trí có nụ cười an nhiên, phóng đặt trước thời gian mong manh, sự vô thường của kiếp người trôi trên giòng sinh diệt:

*Cánh võng thời gian lộng giữa vơi
Trời trắng hai mối cột chơi vơi
Đêm đưa hồn mộng thăm cung Quảng
Ngày đẩy tâm linh sáng đạo đời...
Ngày đêm thức tỉnh mâm Sinh Trụ
Từng phút họa không chẳng nhẹ vơi”
(Cánh Võng Thời Gian)*

Cái thành phố Huế thơm ngát trầm hương một thời cổ tích, sớm khuya lay động tiếng chuông chùa trên những cánh ngọc lan, oanh thảo, cái thành phố những đêm mùa hè trẻ thơ ra ngồi bờ ao đợi một cánh sao băng để thấy mình bay theo ánh sao về chân trời xa thẳm, nhiều phần đã lưu lại dấu ấn đậm đà đạo vị trong tâm hồn Thanh Trí, khiến bà dễ chan hòa cùng vũ trụ, soi trong đại ngã có bóng hình cái tôi nhỏ nhoi:

*“Cô đơn một thoáng trong hư ảo
Hỏi bóng thân yêu giọt nước nào?”*

Thế giới hội họa của bà, vì thế, chan chứa tình yêu, sự thủy chung hiền hậu, vẻ đẹp của những bông hoa nở trong nắng sớm, tàn rơi lúc chiều tà, không có gì lạ lẫm, phi thường, nhưng đó là đời sống với tất cả rung động đến từ một tấm lòng, một tài năng, vì tha thiết trân quý đời sống ấy nên đã không ngừng cất cao lời ca ngợi và đem chia sẻ nó với mọi người.

Bùi Bích Hà

THANH TRÍ, TRANH VÀ THƠ

**** Nhà văn Huy Phương ****

(Trong buổi triển lãm và giới thiệu sách vào trưa Thứ Bảy mừng 9 Tháng Tư 2005 hồi 10 giờ 30 tại phòng sinh hoạt Lê Đình Điều, Nhật Báo Người Việt)

Họa sĩ Thanh Trí tự họa

Nữ họa sĩ Thanh Trí tốt nghiệp trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế (1961), khóa Sư Phạm Hội Họa tại Cao Đẳng Mỹ Thuật Saigon (1962) và đã qua nhiều năm dạy hội họa tại các trường nữ trung học, Hàn Thuyên Nha Trang cũng như Nguyễn Du, Văn Hiến Saigon cho đến Tháng Tư năm 1975. Bà có chồng là sĩ quan Việt Nam Cộng Hòa bị tù cải tạo và gia đình nữ họa sĩ Thanh Trí đến Hoa Kỳ năm 1987 và định cư tại Sacramento từ đó đến nay. Tại đây, bà đã có tác phẩm trưng bày nhiều nơi như Maryland, San José, Sacramento, Pomona, Orange County... và đã

đạt các giải thưởng The League Of Carmichael Artists Presents (1990-1991), California Art League (1990), Sacramento Fine Art Center (1990).

Theo nhận xét của nữ họa sĩ Trương Thị Thịnh, sở trường của Thanh Trí là tranh lụa và nhìn tranh của Thanh Trí là thấy con người của họa sĩ, thanh thoát, nhẹ nhàng, đượm nét lãng mạn, buồn vui của cuộc đời dâu bể. Với Đinh Cường, về các nữ họa sĩ tài sắc, trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Hà Nội có Lê Thị Lựu, Gia Định có Trương Thị Thịnh, và Huế có Thanh Trí. Hai nữ họa sĩ sau này đều là những sinh viên đỗ thủ khoa khóa đầu tiên của mỗi miền.

Những tác phẩm của Thanh Trí đủ các thể loại, từ tranh lụa, sơn dầu đến sơn mài với các đề tài thiên về quê hương, nghệ thuật, tình mẫu tử với những nhân vật trong tranh là thiếu nữ và trẻ em và một số tranh trừu tượng. Bộ sưu tập chân dung của Thanh Trí cũng như những bức tự họa là những bức tranh sinh động, hoàn mỹ nhất. Tập họa và thơ của Thanh Trí không có nhan đề. Bìa sách là bức tranh sơn dầu “Mẹ và Huyền Thoại” và tên ký của tác giả trình bày như là tựa của tập sách. Xen lẫn giữa các bức họa là những bài thơ ngắn súc tích của Thanh Trí, được mệnh danh là người đẹp tài hoa và quý phái một thời của xứ Huế vào thập niên 1960.

Nói về thơ kết hợp với nhạc, Phan Xuân Sanh, nguyên Giám Đốc Trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế, đã cho rằng “Thơ theo Tranh, Tranh theo Thơ rõ ràng quyện chắc với nhau” và “Tình trong thơ của Thanh Trí, tình trong tranh của Thanh Trí, chân tình bước vào chiều sâu của tâm hồn, giác tri, trong gang tấc đã đượm ít nhiều chất thiên.”

Chiều triển lãm và giới thiệu tập Thi Họa của nữ họa sĩ Thanh Trí, đến từ Sacramento, sẽ đặt dưới sự bảo trợ của Hội Ái Hữu Quốc Học Đồng Khánh Nam California, Nhóm 48-55 Khải Định Huế, Cựu Học Sinh Nữ Trung Học Nha Trang và nhóm họa sĩ thân hữu Nam California. Trưởng ban tổ chức là Kiến Trúc Sư Nguyễn Ngọc Nhâm, diễn giả nói về Thanh Trí và tác phẩm là nhà văn Bùi Bích

Hà. Phần thơ sẽ do giọng ngâm Hà Phương và cây sáo Hải Bộ đảm trách.

HUY PHƯƠNG 4/5/05

Lời Sư Bà Thích Nữ Diệu Từ

(Trong buổi triển lãm và giới thiệu sách vào trưa Thứ Bảy mừng 9 Tháng Tư 2005 hồi 10 giờ 30 tại phòng sinh hoạt Lê Đình Diểu, Nhật Báo Người Việt)

“Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật ”

Trước và trên hết, tôi kính lời chào đến toàn thể quý vị lãnh đạo tinh thần các tôn giáo, quý vị thiện hữu tri thức, quý hội đoàn, quý cơ quan truyền thông, quý thân hào nhân sĩ. Và rất thân mến kính chào họa sĩ Thanh Trí cùng bửu quyến.

Kính thưa quý liệt vị,

Trong cuộc hành trình tìm về Cõi Phúc, người tu sĩ không dừng chân ở một nơi nào vĩnh viễn. Tôi đã đáp lời mời của số đông Phật tử về hoằng pháp tại miền Nam này. Tôi phải rời xa mái chùa Diệu Quang thân thương tại thủ phủ California, bỏ lại sau lưng bao kỷ niệm, bao người thân trong đó có họa sĩ Thanh Trí.

Cách đây hơn hai tháng, tôi nhận được điện thoại của họa sĩ Thanh Trí. Vừa mừng, vừa xúc động, vẫn giọng nói nhẹ nhàng đầm ấm như thuở nào, họa sĩ Thanh Trí đã nhã ý mời tôi phát biểu cảm tưởng trong ngày triển lãm tranh thơ của Cô.

Kính thưa quý liệt vị, một người con gái được sanh trong nhà vọng tộc nơi đất Thần Kinh, lại được hấp thụ tư tưởng Phật giáo. Từ thuở thiếu thời, họa sĩ Thanh Trí đã có lòng từ thương yêu cây cảnh tranh thơ. Và Cô đã: đan vòng tay nhỏ, ôm trời ước mơ. Niềm mơ ước của Cô đặc biệt hơn những cô gái khác là Cô chỉ mong trở thành một họa sĩ. Niềm mơ ước đó đã trở thành sự thật và quyện vào cuộc đời cô như hình với bóng.

Từ thuở ấy đến bây giờ dù đã làm vợ, làm mẹ, làm bà nội, bà ngoại, họa sĩ Thanh Trí vẫn không ngừng sáng tác. Thơ và tranh của Cô đã thành chuyên nghiệp. Bức họa vị Tổ Sư Ni, Đức Phật Đản Sanh, Đức Mục Kiền Liên mà chúng tôi an trí tại Chùa Diệu Quang đều do họa sĩ Thanh Trí vẽ cả.

Tình yêu và sự sống đó đã kết nụ đơm bông thành thế giới nghệ thuật nhỏ bé riêng của họa sĩ Thanh Trí. Cái cao quý nhất về bút pháp của họa sĩ Thanh Trí là rất khẳng định, nét mạnh, nét nhẹ dung hòa uyển chuyển, trẻ trung, thanh lịch và nồng ấm. Ở địa hạt nghệ thuật của một bức họa, họa sĩ Thanh Trí đã sáng tác theo sự cảm hứng từ bùng tim, nhịp thở mang những nét đẹp thuần túy quê hương, chuyên chở tình cảm, triết học suy diễn tâm lý qua đôi tay bằng tấm lòng nghệ thuật, thấp thoáng hiển lộ những ý Thiền qua vòm trời cao rộng của Phật giáo.

Kính thưa quý vị,

Dẫu biết rằng cuộc đời là vô thường, là huyễn mộng như một thực thể đơn thuần chuyển từ những phút giây hiện tại đến tương lai. Nhưng theo sự nhận xét của tôi, họa sĩ Thanh Trí đã mang tính chất đặc thù trùng trùng duyên khởi của kiếp nhân sinh cho ánh bình minh tỏa rạng, cho mặt trời rực sáng rọi chiếu không gian, tạo ra những đường nét rung động nhẹ nhàng, tha thướt, những thẩm mỹ khó tìm trong cái ồn ào của thế giới hiện tại. Họa sĩ Thanh Trí đã sáng tác những bức tranh tuyệt tác và đã hiến tặng cho người thưởng lãm một niềm vui tế nhị, tao nhã và truyền cảm.

Kính thưa quý liệt vị,

Trên đây là vài điều tôi ghi nhận nơi họa sĩ Thanh Trí. Cô là một Phật tử, và tôi đã biết họa sĩ Thanh Trí trên 16 năm qua tại Sacramento. Với vài cảm nghĩ rất thoáng và đơn

giản xin chia xẻ cùng quý vị, họa sĩ Thanh Trí là một nghệ sĩ đã thủy chung với nghệ thuật, gắn bó với quê hương. Như quý vị biết, họa sĩ Thanh Trí đã đem tranh từ miền Bắc xuống Nam Cali để triển lãm. Với tấm lòng đó, họa sĩ Thanh Trí đã thắt chặt tình dân tộc, nghĩa đồng bào. Thật xứng đáng được ca ngợi và nể phục:

*“Nàng là linh hồn nghệ thuật
Ôm mây trời vượt thoát không gian”.*

Kính thưa quý vị,

Sự hiện diện của quý vị hôm nay đã nói lên lòng thiện cảm đầy ưu ái dành cho họa sĩ Thanh Trí, và cũng là thể hiện tinh thần đoàn kết giữa những người con VIỆT sống ly hương xa xứ.

Xin cho những đau thương mà dân tộc chúng ta đang chịu đựng hôm nay sẽ là chất liệu vun xới cho gốc tình thương ngày mai mọc lên tươi tốt nơi trái tim mọi người Việt Nam, để chúng ta tìm thấy nhau trong yêu thương đùm bọc và cùng nhau gầy dựng lại cơ đồ đã hơn một lần đổ nát.

Kính chúc quý vị cùng toàn gia quyến được an lành hạnh phúc.

Tôi, Sư Bà Thích Nữ Diệu Từ, trân trọng kính chào quý vị”

THANH TRÍ, TRANH VÀ THƠ

Nhà văn Bích Huyền

(Trong buổi triển lãm và giới thiệu sách vào trưa Thứ Bảy mừng 9 Tháng Tư 2005 hồi 10 giờ 30 tại phòng sinh hoạt Lê Đình Diểu, Nhật Báo Người Việt)

Xin nhấn vào tựa đề để nghe Bích Huyền đọc:

[Thanh Trí và Những Bức Tranh Thơ \(mp3\)](#)

“Tìm cho thấy liễu xanh xanh lá loi / Hay đi tìm giòng suối tóc trên vai...”

Thưa quý vị, câu hát đẹp như câu thơ ấy ở trong bài “Suối Tóc” của nhạc sĩ Văn Phụng. Tôi tin rằng, nếu nhạc sĩ còn tại thế, bước vào phòng tranh của họa sĩ Thanh Trí, ông sẽ rất vui sướng tìm gặp không phải một mà rất nhiều “suối tóc” đẹp như thế trong họa phẩm “Đùa Gió” của chị Thanh Trí.

Đùa Gió - Playing with the wind

Một trận cuồng phong thổi đến đùa

Bao cô con gái giật mình khua

Lệ làng vờn lượn trong gió lộng

Óng ả tóc huyền gió lùa bay

“Óng ả tóc huyền gió lùa bay...” Bên cạnh tác phẩm nghệ thuật ấy chúng ta còn đọc được câu thơ thật đẹp của chính người nữ họa sĩ tài hoa.

Có rất nhiều, rất nhiều bức họa với đường nét mềm mại, đầy nữ tính, giàu chất thơ và có tính nghệ thuật cao như bức tranh sơn dầu “Đùa Gió” ấy trong hầu hết các họa phẩm của chị Thanh Trí.

Dịu dàng, êm ả và...rất Huế là không gian tôi bước vào “phòng tranh” trên trang nhà Art2All.net do Đặng Lệ Khánh thiết kế và điều hành.

Tôi đã được quen biết và trở nên thân thiết với những người bạn Huế đáng yêu ấy trên mạng lưới toàn cầu. Trang mạng ấy là con đường dẫn chúng tôi đến gần với nhau và chia sẻ với nhau mỗi đồng cảm trong văn học nghệ thuật.

Chưa gặp chị, nhưng tôi đã tìm hiểu về người nữ họa sĩ đáng yêu này trong khu vườn Art2All.net mà Đặng Lệ Khánh chăm sóc.

Cánh cổng vườn vừa mở ra là đã thấy ngay dòng chữ đẹp như câu thơ của họa sĩ Đinh Cường, giới thiệu Thanh Trí, “người của một thời áo lụa vàng và tóc gió thổi bay...”

Vâng, đúng là như vậy. Chị Thanh Trí của “một thời áo trắng bay”, một thời nữ sinh Đồng Khánh, đẹp vô cùng trong trí tưởng của tôi!

Trong tác phẩm “Thanh Trí-Tranh và Thơ” mà tôi có được, chỉ có một bức ảnh thời thanh xuân của Thanh Trí trên bãi biển Nha Trang. Thanh Trí, cô nữ sinh Đồng Khánh, khi ấy có lẽ đã trở thành người vợ trẻ, và là một nữ giáo sư hội họa của một trường Trung học ở thành phố biển Nha Trang. Thế nhưng nét đẹp thiếu nữ hãy còn nguyên vẹn, với vóc dáng thanh thoát, với mái tóc thề óng ả, và trang phục thì...chào ơi là đẹp: quần may vải xéo, ống rộng và áo voan mỏng hai lớp, trông rất bắt mắt và rất gợi cảm. Tôi nhớ đó là cái “mốt” của phụ nữ trí thức miền Nam một thời, và mãi đến bây giờ tôi vẫn còn yêu....

Trời cho Thanh Trí nhiều ưu đãi quá, một sắc đẹp, một tâm hồn mơ mộng nhưng luôn hướng tới chân thiện mỹ, một con người nhân hậu tài hoa...

Tất cả đã thể hiện trong thơ, trong tranh vẽ của người họa sĩ ấy.

Cho dù chị vẽ tranh lụa, tranh sơn dầu, tranh ký họa hay tranh trừu tượng, những nét thơ mộng và lãng mạn vẫn bàng bạc trong các họa phẩm của chị. Ngay cả khi chị ghi lại một hình ảnh buồn thảm, thương đau, chẳng hạn như “Dưới Trời Ly Loạn (1975)”, hoặc những bức sơn dầu “Cơn Lốc” và “Vợ Chồng Mù” được họa sĩ tại Suối Tiên, Nha Trang.

Trong bức tranh sơn mài Cơn Lốc, tôi chẳng sao quên những giọt nước mắt trong suốt lóng lánh tuôn chảy trên gương mặt đau khổ của người thiếu nữ, và bên cạnh là bài thơ nhỏ của người họa sĩ:

Về đâu chiếc nón đứt dây

Về đâu gió loạn cuồng quay đầy đũa

Lấy chi che nắng che mưa?

Lấy chi ngăn gió khỏi lùa tóc xanh?

Tôi tin rằng nhiều quý vị hiện diện hôm nay cũng đã từng trải qua những “Cơn Lốc” của một thời giông tố như hình ảnh TT thể hiện trong tranh...

Những bức tranh như thế, qua nét vẽ của chị TT, người xem là tôi cảm thấy trong tôi những sự tan vỡ, những nỗi khổ đau như lắng xuống, như dịu lại, như bỗng trở nên nhẹ nhàng hơn. Nỗi đau ấy như chìm lắng theo dòng thời gian, như những cơn mưa bóng mây vụt đến rồi đi, trả lại bầu trời trong xanh...

Trong những họa phẩm của Thanh Trí, ít thấy bức tranh nào màu sắc lạnh lẽo hay bị chìm sâu trong những tầng màu u tối, ảm đạm. Ngược lại, rất nhiều bức tranh màu sắc tươi vui, lấp lánh như có ánh nắng rọi chiếu qua một lăng kính rực rỡ bình minh (như Ngày Xuân, như Thương Nhau Cởi Áo Cho Nhau...). Đặc biệt, những bức vẽ về trẻ thơ, những cháu nội, cháu ngoại của họa sĩ, với những khuôn mặt ngây thơ, những ánh mắt hồn nhiên, trong sáng như những thiên thần. (Như: Lilian, Bảo Hân Trên Lụa, Chiếc Khăn Cửa Bà). Những đôi mắt sáng, ánh lên vẻ tinh nghịch của những cô bé trong tranh, với chiếc mũ đỏ rộng vành, khoác chiếc khăn dài lướt thướt của bà... Dễ thương vô cùng và tràn ngập yêu thương trong những bức chân dung gia đình của HS/TT.

Dịu dàng, dung dị cả màu sắc lẫn đường nét như bức họa “Yếm Hoa”, hoặc êm ả và đầy chất ca dao như bức Hương Sắc. Lại có những bức mang vẻ đẹp huyền ảo như họa phẩm Hoa Cuối Mùa.

Người phụ nữ trong tranh, qua bút pháp mềm mại của TT, như được họa sĩ khoác lên tấm khăn lụa mỏng, mang nét đẹp tự nhiên, không hoa văn lộng lẫy, không gấm vóc lụa là, không phấn son màu mè. Những đường nét và dáng vẻ thật đơn sơ và bình dị nhưng cũng thật mơ màng và tình tứ, tựa hồ nỗi nhớ nhung gửi về đâu đó vừa xa xôi lại vừa gần gũi...

Đặc biệt, tôi rất yêu những tác phẩm xoay quanh chủ đề tình mẫu tử của chị TT. Những bức tranh toát ra vẻ dịu dàng, đằm thắm, đầy tình thương yêu của người mẹ và gương mặt trẻ thơ ngời sáng nét hồn nhiên. Và bao trùm lên tất cả là không khí rất yêu thương, gọi lên niềm hạnh phúc của một mái ấm gia đình. Bức họa Nâng Niu chẳng hạn, thể hiện nét bút tài hoa, mềm như lụa, óng ả như tơ. Hoặc bức sơn dầu Tiếng Sóng Ru Con, bằng nét vẽ thật mềm mại, TT đã đưa hình ảnh Mẹ-Con vào không gian trùng trùng sóng gió biển khơi.

Cảm nhận của tôi không sai, vì bên dưới bức họa đầy ấn tượng ấy là bài thơ “minh họa” của chính tác giả “Tiếng Sóng Ru Con”:

*Vòng tay mẹ ngỡ võng trời
Bước chân nhè nhẹ chơi vui chim chuyền
Âm thanh sóng vỗ biển hiền
Hoà cùng tiếng gió của miền thủy dương
Ru con ru cả biển thương
Mẹ mơ thế giới bốn phương thái hoà
Bầy con chấp cánh bay xa
Không gian tứ hải đều là anh em
Ru con dỗ giấc êm đềm
Bên bờ Thanh Hải sóng đêm rì rào
Ru con lòng những ước ao
Gởi vào sóng vọng dạt dào nhấp nhô
Ơn đầy Trời Phật độ cho
Thuyền con đỗ bến giấc mơ xứ người
Nhưng lòng mẹ nhớ biển khơi
Nhớ từng tiếng sóng à ơi đêm trường
Con ơi, chớ quên biển thương
Chuỗi ngày thơ ấu sóng thường ru con*

Thưa quý vị,

Tranh Thanh Trí thấm đẫm chất hoài niệm, chất thơ và cả chất nhạc nữa. Chẳng hạn khi nghe nhạc của Mozart, của Bethoven, Thanh Trí như “vẽ” lại giai điệu chứ không vẽ chân dung người nhạc sĩ. Thế nhưng xem tranh, chúng ta vẫn cảm thấy có bóng dáng những thiên tài âm nhạc đó trong tranh, với những ngón tay hoa múa lượn trên phím đàn. Một chút xôn xao vỡ òa trong họa phẩm. Rất sống động.

Tranh Thanh Trí là những nét bút ghi lại những cảm quan tinh tế, sắc bén trong cuộc sống muôn màu muôn vẻ ở quanh chúng ta. Tranh Thanh Trí, vì thế thật gần gũi, mang dấu ấn của bản sắc văn hóa dân tộc và thấm đẫm tình người.

Bên cạnh những nét thơ mộng, tranh Thanh Trí luôn tỏa ra niềm vui tươi, hy vọng, chứng tỏ chị có một quá khứ bình yên của một thời tuổi trẻ thiên đường và hạnh phúc.

Bước vào phòng tranh của Thanh Trí là bước vào một không gian bát ngát thơ. Thi ca và họa như quyện lẫn vào nhau, như hòa lẫn trong nhau.

Mỗi bức tranh của Thanh Trí như những nét vẽ “minh họa” một bài thơ, một câu thơ hay một ý thơ. Thơ và họa đã hòa làm một khiến tranh TT như được bao phủ bởi một màn sương thu lãng đãng.

Tranh Thanh Trí đẹp như một bài thơ!

Trong ý tưởng ấy, tôi muốn được gọi tên những tác phẩm nghệ thuật của họa sĩ Thanh Trí là “Những Bức Tranh Thơ”.

Xin cảm ơn sự lắng nghe của Quý vị.
Trân trọng kính chào.

Bích Huyền

Cô T. Gié

Truyện đời: Vì y học thuật
Sáng tạo trong chuỗi Niệm
Sống không Vượt Bận
Đó chính là Đạo
là Sư trưởng Giải thoát
Vâng.

Nguyễn Ngọc Châu

Minh

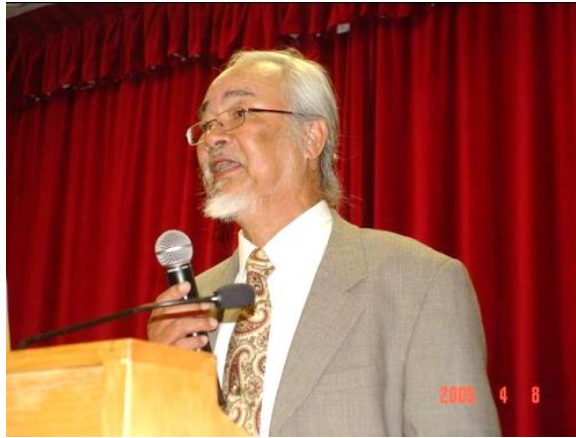

903 LISA • 714/768-4690 • FAX: 714/768-4882
US, PLEASE CALL 800/843-1137
S. PLEASE FAX 909/399-1692

30 NĂM TRỞ VỀ CỘI NGUỒN VIỆT NAM

Nguyễn Ngọc Nhâm

(Trong buổi triển lãm và giới thiệu sách vào trưa Thứ Bảy mùng 9 Tháng Tư 2005 hồi 10 giờ 30 tại phòng sinh hoạt Lê Đình Diểu, Nhật Báo Người Việt)

Tôi xin tạm mượn đề tài Trở Về Cội Nguồn cho buổi triển lãm Tranh và giới thiệu Tập Tranh Thơ của Thanh Trí (30 năm trở về cội nguồn Việt Nam).

Con số 30 năm thật là dài so với một đời người, nhưng so với kết quả mà thế hệ của chúng ta và thế hệ của con chúng ta đã đạt được trên xứ người thì thật là quá to lớn, không thể tưởng tượng được. Đáng lý với một thành quả như vậy chúng ta phải vui mừng mới phải, nhưng không một ai trong chúng ta lại không cảm thấy buồn tiếc, thấy mất mát, cảm thấy không trọn vẹn!!!

Sự không trọn vẹn, sự nhớ nhung thương tiếc đó, theo bản năng sinh tồn. Cộng Đồng Người Việt chúng ta ở Cali này cũng như ở khắp nơi đều có những hoạt động, họp nhau lại để hát cho nhau nghe, họp nhau lại để gặp gỡ nhau, để chia sẻ những tình cảm. Đó phải chăng là cái mình cố gắng lấy lại những gì mình đã bị mất. Có nhiều người mở lớp dạy Việt ngữ tại các chùa, các nhà thờ, những đám cưới tổ chức theo phong tục cổ truyền Việt Nam, mặc áo dài đội khăn đóng, trong các buổi chợ Tết các em sinh viên thường hay chưng bày những chuồng gà, bụi chuối, ghè nước bên hè, những cảnh mà tôi tin chắc các em chưa bao giờ thấy nhưng các em vẫn bày ra, đó là những cảnh rất là nghèo nàn, nhưng đầy thân thương của quê hương chúng ta. Một quê hương nhỏ bé bên bờ Thái Bình Dương.

Song song với những người muốn níu kéo lại cái tình cảm chúng ta bị mất mát đó thì cũng có những người âm thầm làm việc, âm thầm sáng tác. Tôi muốn nhấn mạnh đó là những họa sĩ, những nghệ sĩ đang có mặt trong phòng này, mà cụ thể là họa sĩ Thanh Trí.

Những tác phẩm của các nhà nghệ sĩ nói chung và tác phẩm của Thanh Trí nói riêng nếu được người ta trân trọng và gìn giữ bảo quản vài ba trăm năm sau thì những bức tranh này sẽ có một giá trị tuyệt đối. Vì đó là dấu gạch nối văn hoá (của thế hệ thứ nhất tới đất Mỹ này, cái văn hoá mà chúng ta học được từ quê hương chúng ta) với cái văn hoá của các con cháu chúng ta về sau này.

Dù cho kỹ thuật hay quan niệm nghệ thuật có thay đổi, dù cho luật đào thải có còn hiệu lực cho lớp sóng sau dồn lên lớp sóng trước thì những bức tranh của Thanh Trí cũng như những bức tranh của các họa sĩ khác có mặt tại đây sẽ không có một làn sóng nào có thể che lấp được, vì đó là một xoáy nước lớn ngoài biển khơi. Đó là tác phẩm của cha ông của họ, của lớp người sanh sau.

Thật vậy, đối với chúng ta cha ông của chúng ta là vua Hùng dựng nước, Đinh Lê Lý Trần Lê dựng nước Việt Nam, nhưng đối với con cháu chúng ta (một dân tộc mới trên xứ sở này) thì chính chúng ta là cha ông của họ. Các họa sĩ, các nghệ sĩ đóng góp công sức tác phẩm vào nền nghệ thuật văn hóa dân tộc mới trên xứ người này, thì những tác phẩm này cần được một số người thương yêu cất giữ bảo tồn nó. Số người đó chính là quý vị, đó chính là những bàn tay trong thế hệ chúng ta đang ra, mở rộng gìn giữ. Tôi tin chắc rằng ngoài quý vị còn có nhiều vị nữa cũng cùng một ý tưởng như chúng ta. Các tác phẩm nghệ thuật của các họa sĩ nói chung và của Thanh Trí nói riêng là những cành hoa muôn sắc muôn hương, thì tôi thiết nghĩ quý vị chính là những làn gió nhẹ đưa những hương sắc đó đi khắp muôn phương, giữ lại muôn thuở. Để một ngày nào đó con cháu chúng ta nhìn lại những tác phẩm đó họ sẽ hãnh diện về ông cha của họ vô cùng. Ông cha của họ là những người đến đây vì một lý tưởng cao cả, chứ không phải vì miếng cơm manh áo. Họ sẽ tự hào về ông cha của họ, đó là động cơ thúc đẩy họ tìm về với cội nguồn, tìm về với quê hương nhỏ bé bên trời Thái Bình Dương. Đó là niềm mà chúng ta hằng mong mỏi.

Như những điều tôi đã nêu ra trên đây, ngoài những công việc mà thế hệ chúng ta và con cháu ta đã làm để tiến thân trong xã hội này, chúng ta còn một công việc nữa đã chi phối chúng ta (trong vô tình hay hữu ý, trong mọi hình thức), đó là sự bảo tồn tinh thần Tìm Về Cội Nguồn.

Nguyễn Ngọc Nhâm

HOẠ SĨ THANH TRÍ

(Trích “Bên kia con chữ & nghệ thuật”- xuất bản tháng 12/15 – Đặng Phú Phong)

Tiểu sử: Sinh 1939 tại Hue Vietnam

Tốt nghiệp Trường Mỹ Thuật Huế 1961

Tốt Nghiệp Khóa “Sư Phạm Hội Họa” tại Trường Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Gia Định, Sài Gòn 1962.

1987 Định cư tại Hoa Kỳ (Sacramento, California)

1993 Tốt nghiệp Cosumnes River College California USA in Design Drafting 1993

Đã dạy vẽ 24 năm tại các trường Trung học ở Nha Trang, Nguyễn Du, Văn Hiến-Saigon

Giải thưởng:

The League Of Carmichael Artists Presents (Silence Color)

Sacramento Fine Art Center (Old Man)

California Art League (Reflection)

The League Of Carmichael Artists Presents (The Nature’s Color)

Đã triển lãm: California State University of Sacramento

1991 Consumnes River College, Sacramento

-Sacramentp fine art center

– Silk painting exhibition, Eastwest gallery, Maryland

– De Anza College gallery, San Jose-State Capital, Sacramento

– Philippine-Noumea, Nouvell Caledonie

– Cal Expo, Sacramento

- San Jose Museum of Art, group show
- Work Gallery, San Jose-group show
- VAALA Gallery Garden Grove
- Vietnamese female Artists Pomona- group show
- La Galeria, San Jose-group show
- 2005 San Jose, California
- 2007 Triển Lãm 50 năm Cao đẳng Mỹ thuật Huế Việt Báo Gallery
- 2009 – Triển Lãm Tranh thanh Trí “ Đồi Bờ”
- Stream Of Thought .VIVO Center SanJose.
- DanChi Art Gallery Westminster, CA USA. Etc

Tác phẩm đã xuất bản: “Tập Tranh và Thơ Thanh Trí “ tại Hoa Kỳ, 2004.

THANH TRÍ và Triển Lãm Đồi Bờ

Hành Trình của Đá, sơn dầu.

Mùa thu: vàng.. Vui thì ửng đỏ và lấp lóe đâu đó chút xanh biên biếc. Buồn thì vàng đen , vàng nâu, vàng đất, vàng ...đá . Ít thấy họa sĩ nào diễn tả mùa thu mạnh và đầy góc cạnh như Họa sĩ Thanh Trí. Mạnh nhưng không thô, cái mạnh của lực tạo hóa. Góc cạnh vì cái nhìn, cảm nhận đa chiều đối với một không gian xơ cứng , trầm uất. Mùa

thu có trọng lượng, sức nặng ở những chiếc lá rơi, ở những giọt sương làm trĩu những chiếc lá sen già nua. Ngắm những bức tranh mùa thu của Họa sĩ Thanh Trí, người xem thấy được những hang hóc hoang vu sống người lên chịu đựng đám lá mục thời gian qua những nhát cọ khá hào phóng. Điều này càng dễ thấy hơn qua bức tranh Hành Trình Cửa Đá. Trong những hình khối đa dạng, chập chùng đè lẫn lên nhau tạo nên ấn tượng hỗn mang của thời hoang sơ lập địa, mời gọi người xem hòa mình vào cảnh trí của bức tranh, để cùng bước theo hành trình của đá. Có hành trình của đá thì cũng sẽ có giấc mơ của đá. Đá cũng là tôi là anh là mọi người.

Mời Trà- Tranh lụa

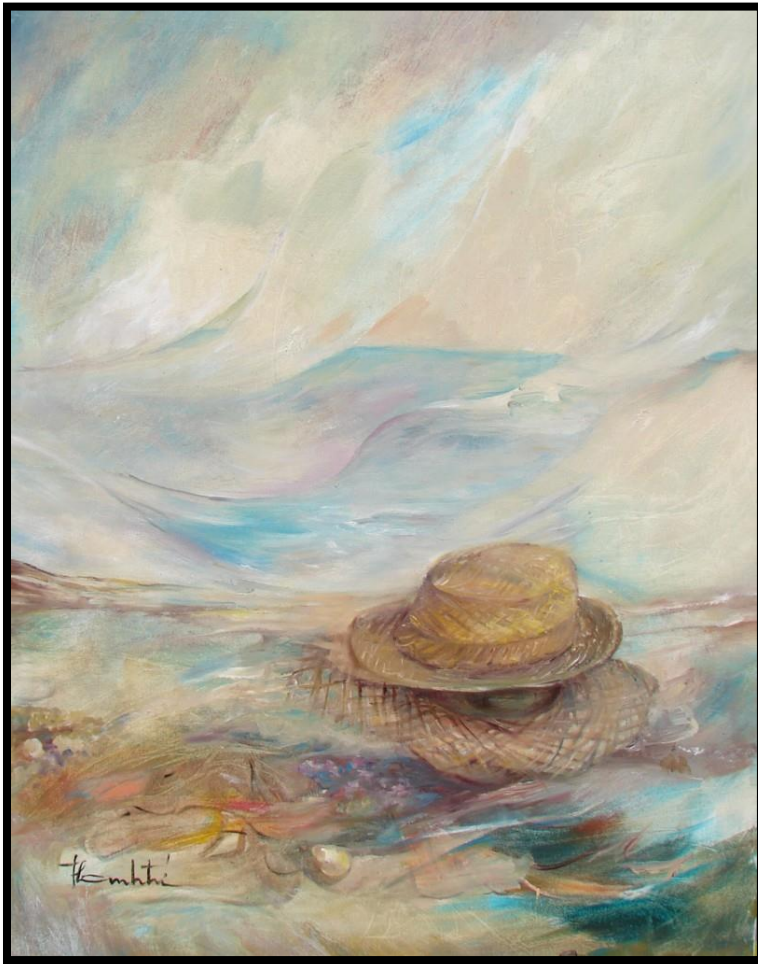
Nhưng tranh sơn dầu của Thanh Trí không chỉ như vậy. Qua những bức tranh vẽ chân dung, người ta dễ thấy cách xử dụng màu sắc của bà khá đa dạng, nhưng vẫn không đi khác đi cái gam màu so với các tranh khác, dù đó là tranh trên lụa hay màu nước trên giấy. Bức tranh Gặp Gỡ, tranh màu nước, bà vẽ hai con gái chụm đầu nhau trò chuyện trong một bối cảnh mờ nhạt nhưng vui mắt. Người xem sẽ tha hồ tưởng tượng hai con gái đang nói chuyện gì. Ngụ ý trong tranh Thanh Trí rất nhiều. Những chim bồ câu, những thiếu nữ, những thiếu phụ trong tranh của bà là hiện thân của sự thanh bình và

thương yêu. Có lẽ xuyên suốt bao nhiêu tranh của bà là sự nhắc nhở, ca tụng tình yêu để chúng ta có được một thế giới an bình.

Tôi tin rằng trong hơn hai mươi năm dạy hội họa, tính cách sư phạm rất ảnh hưởng trong bố cục tranh của bà. Có sự kèm hãm và nhẹ nhàng trong những bức tranh mà thoát tiên ta có thể nghĩ rằng bà đang phóng bút. Cho dù đâu đó nét tiêu thư của một thiếu nữ Huế thoáng ẩn hiện trong tranh của bà. Từng ngấn ấy điều kiện khách quan cùng với một tâm hồn nhạy cảm, say mê nghệ thuật đã tạo cho tranh Thanh Trí một nét khá riêng. Thời Thanh Trí học trường Mỹ Thuật Huế, thời các cô gái Huế khi ở nhà thì kín cổng cao tường, ra đường luôn luôn cúi mặt, khép nép, tay lúc nào cũng sẵn sàng chực giữ lấy tà áo dài bị gió thổi tung bay thì chắc bà cũng đã từng phải đối phó gay go để theo đuổi con đường nghệ thuật đầy thơ mộng của mình. Sự thơ mộng đó trải đều trên chiều dày tác phẩm của bà, nhất là trên tranh lụa. Không khí tranh lụa của Thanh Trí thật lãng đãng, huyền hoặc và có lẽ tất cả những đôi mắt thiếu nữ trong loại tranh này bà đều diễn tả nó thật diệu vợ xa xăm hướng về một chân trời riêng tư nào đó.

Khó mà xác định được khuynh hướng của Họa sĩ Thanh Trí. Về tranh sơn dầu có lúc thì bà ẩn mình trong Tân Cổ Điển (Neo-classic) lúc thì Trường Phái Biểu Hiện (Expressionism) lúc thì Trừu Tượng Biểu Hiện (Abstract Expressionism) vân vân. Bà còn vẽ Sketch, tranh sơn mài và tranh thơ (xin tạm gọi như vậy để chỉ loạt tranh vẽ bên cạnh những bài thơ của bà) Ở thể loại nào bà cũng vẽ với tất cả tấm lòng, nét cọ nhanh mạnh nhưng vẫn thể hiện được nét dịu mềm của một tâm hồn đầy thơ mộng. Nhưng nếu phải chọn loại tranh nào là thành công nhất của bà có lẽ tôi xin chọn tranh lụa. Thật vậy Thanh Trí đã đưa được vào tranh lụa của bà cái nét đặc biệt nhất của loại tranh này là nhẹ nhàng nhưng sâu thẳm, huyền hoặc nhưng tươi mát. Thêm một chút tim tím đặc trưng của Huế bà đã đưa tranh lụa của bà đi sâu vào lòng người thưởng ngoạn.

ĐẶNG PHÚ PHONG

Hai chiếc mũ

***Giữa biển trời lồng lộng
Tình yêu nở thành hoa
Cát mềm in dấu mộng
Ốc vỏ về mơ đưa***

***Gió ngừng chân, bước nhẹ
Sóng khe khẽ đội bờ
Giữa màu xanh bát ngát
Tình yêu nằm như thơ***

Đặng Lệ Khánh

Cảm Đề Tranh Họa Sĩ Thanh Trí

(Kính tặng Cô Thanh Trí)

*Tranh nào tỏa nét điểm mơ
Nàng Quỳnh ngan ngát hương xưa dịu dàng
Ảo huyền như ánh trăng ngàn
Lung linh sóng nước gợn ngàn nhớ thương
Đại dương bát ngát mênh mông
“Linh Hồn Cửa Biển” say hồn thơ ai
Tóc xanh muôn giọt sóng cài
Bồng bênh cùng áng mây trời nhẹ trôi
Tranh Thanh Trí Đẹp Tuyệt Vời
Tường như ẩn hiện nụ cười nàng trăng...*

ương thanh

hồng thành, tháng 8, 2020

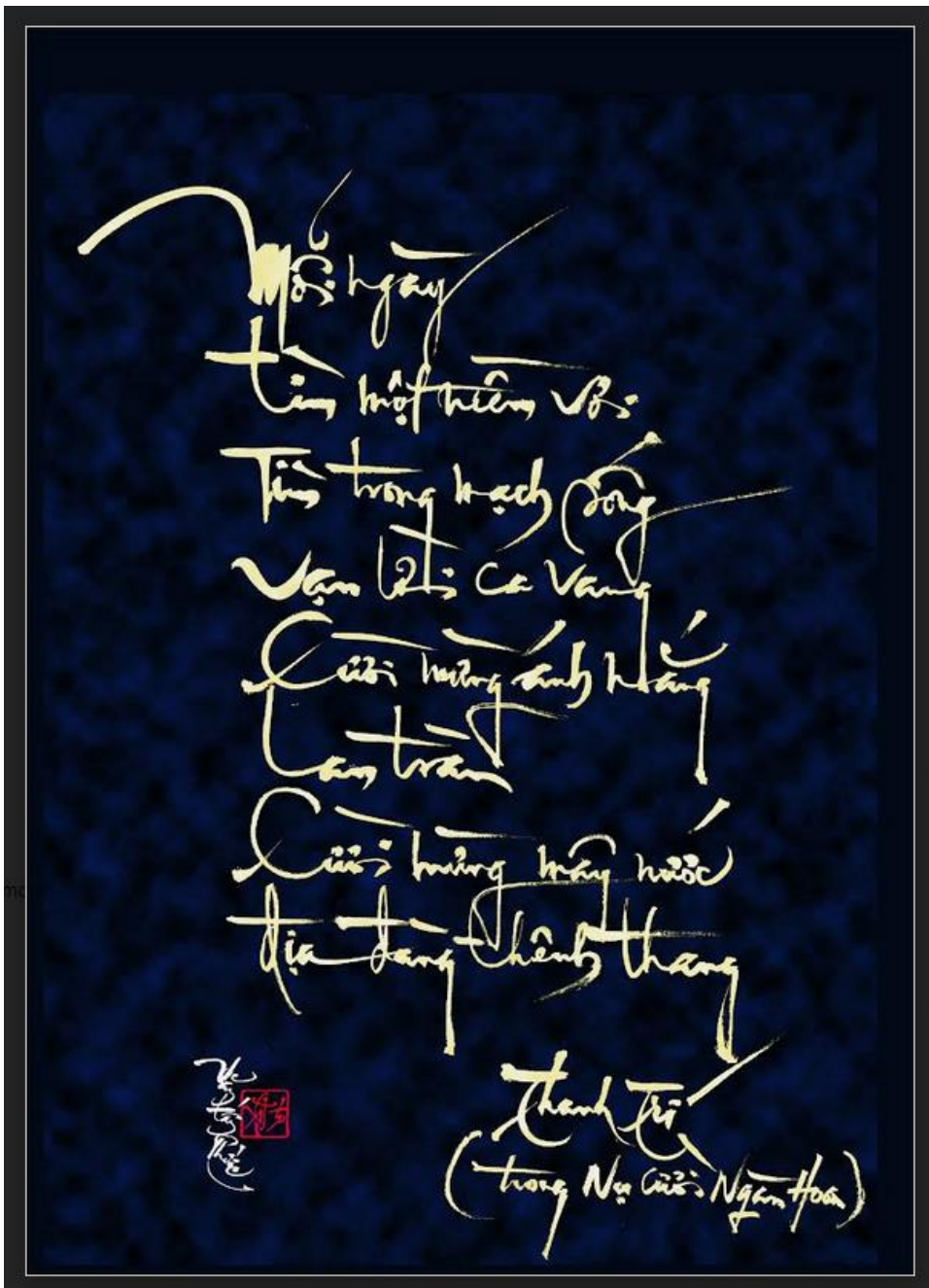

Bài thơ Quỳnh Nương - cảm tác từ bức tranh thơ của cô Thanh Trí

Quỳnh Nương (thơ vương thanh, Hồng Vân giới thiệu, Bích Ngọc diễn ngâm):

<https://www.youtube.com/watch?v=weZy81Im2JM>

Thơ: **Thanh Trí** – Thư pháp: **Văn Tấn Phước**

Mãi thương nụ cười - Tuệ Nga

Kỷ Niệm Ngày Thăm Thanh Trí

*Đường sang Sacto thật vui
Hương thu lãng đãng tơ trời nhẹ vương*

*Ơi, hàng Bông Giấy dễ thương
Đỏ hồng mang cả quê hương thuở nào
Nụ cười thương mến ôi chao,
Đã bao lâu hẹn dạt dào tình thơ*

*Cuộc đời thực thực, mơ mơ
Tiếng chim nào hót bên bờ suối hoa
Nắm tay Thanh Trí, ôi chao,
Bàn tay đã vẽ Tuệ Nga đây rồi*

*Cuộc đời đẹp biết mấy mươi
Nụ cười đầm ấm sáng ngời mùa xuân
Tranh ai vẽ phím Đàn Tâm
Thơ tôi vào Hoa đẹp vờn Liên Hoa*

*Cõi Thơ, cõi Hoa hiền hòa...
Suối nguồn vi diệu ngát nhà trầm hương
Sacto chiều nắng vương vương
Đường về, sao mãi cứ thương nụ cười*

*Nụ cười Thanh Trí đẹp ơi,
Vui như Hoa nở vườn đời thên thang
Đàn đâu lên phím tình tang
Người bên giá vẽ dĩa dàng như thơ*

*Chiều lên sương trắng dăng tơ
Hồi chuông vọng giữa đời bờ Thời, Không
Bâng khuâng chiều... Gió mênh mông...
Ai đem gửi gió Tiếng lòng, tiếng thơ....*

Cảm nghĩ về họa sĩ Thanh Trí

Impressions and feeling about artist Thanh Trí

Người học trò cũ, tuổi đôi mươi tràn đầy ước mơ nghệ thuật
Phan Xuân Sanh - Cựu Giáo sư Cao Đẳng Mỹ thuật Huế

.... Thanh Trí ngày xưa vốn trẻ đẹp, ngày nay đã trở thành người vợ, người mẹ, bà nội, bà ngoại cao niên chất chồng kỷ niệm, Thanh Trí muốn ghi lại một phần sự nghiệp nghệ thuật của Thanh Trí.

Cái quý nhất của một người họa sĩ như Thanh Trí là miệt mài sáng tác ra sức gìn giữ tác phẩm của mình. Mấy dòng ngắn ngủi này không sao nói hết được sự đam mê nghệ thuật của Thanh Trí từ trẻ đến già, từ khi còn là sinh viên, tốt nghiệp (ưu hạng) thành tài, rồi tu nghiệp ra làm cô giáo tại trường Nha Trang, Sài Gòn, mà nơi này nơi kia vốn đã nung đúc, xây dựng cho Thanh Trí nên người, người Việt Nam, người Huế, người nghệ thuật... và những năm tháng từ 1987 ở nước ngoài, Thanh Trí cũng luôn luôn học hỏi và sáng tác.

..... Tình trong thơ của Thanh Trí, tình trong tranh của Thanh Trí, chân tình bước vào chiều sâu của tâm hồn, giác tri, trong gang tấc quả đã được ít nhiều chất thiền. Hiền thê của tôi (cũng thuộc làng Văn Học, thi pháp Huế) có nói: “Tranh và Thơ của chị Thanh Trí hiền và trong sáng, câu thơ nét vẽ như vang vọng, gọi lại ít nhiều diện mạo của Huế, Huế xưa và Huế nay, miên trường và nồng đượm, vẽ gì xa xôi, vẽ gì gần gũi, dẫu thời gian có trôi phai, nhưng lòng người nghệ sĩ vẫn như vậy”...

My former student who in her twenties was full of artistic dreams
by Professor Phan Xuân Sanh
Former professor at the Huế College of Fine Arts.

... From a beautiful young woman then, Thanh Trí has become a wife, a mother, and a grandmother with a store of memories. She now wants to record a part of her own painting career to share with her loved ones.

The most recommendable quality in an artist like Thanh Trí is devotion to her art, and protection and care for her creative products. I am afraid my words are not adequate to fully express the passion for painting held by Thanh Trí since her youth -- from the time she was a student who graduated with honors, to her internship and subsequent work as a teacher at schools in Nha Trang and in Saigon. Each of these places helped shape and mold her into a wholesome human being: a Vietnamese, a Huế native, and an artist. From 1987 onward, settling abroad, Thanh Trí has continued to create and learn to improve her art.

...Feelings in Thanh Trí's poetry and painting come sincerely from her heart and mind, imbued with a Zen spirit. My wife, (who moves in literary circles in Huế), has remarked: "Thanh Trí's painting and poetry are tender and clear, verses and drawn lines like echoes evoking various aspects of Huế -- Huế of the past and of the present, ever consistent and warm, somewhat remote, somewhat endearingly intimate. In spite of the passing of time, her heart is that of an artist who seems to have remained the same."...

Thanh Trí với đôi cánh không ngừng vỗ, có khi chấp chới có khi bình bồng Nhà Văn Thơ Họa sĩ Hoàng Hương Trang

...Đôi cánh ấy khi ra trường, có gia đình, sinh con, trả nợ áo cơm, dựa vào đời dâu bể, vẫn không ngừng vỗ cánh, vẫn cứ bay cao bay xa, có khi chấp chới, có khi bồng bồng, nhưng vẫn luôn luôn ước vọng bay cao hơn thế nữa trong vòm trời nghệ thuật và hơn thế nữa hoà mình vào thiên nhiên muôn tía nghìn hồng, muôn điệu trầm bổng của vần thi ca...

Họa cũng như người, thơ cũng như người, đều chuyên chở âm vang xao xuyến hồn thơ mênh-mông, kỷ niệm đầy ắp, ký ức vàng son...chuyến đò căng đầy vì chở cả Thơ lẫn họa, nhưng không hề gì vì có tâm hồn lộng gió, sóng nước bao-la sẽ đẩy thuyền xa khơi, bến bờ nào cũng được, đâu cũng là bến đâu cũng là bờ, nếu ở đó có nắng vàng, hoa tím, có cỏ ngọt, hương xưa...

....Thơ của chị cũng nhẹ nhàng, trong sáng, dẫn dụ như những gam màu phiêu diêu, quyến rũ ẩn hiện trong tranh của chị.

Mang một tâm hồn Họa và Thơ trên cánh buồm no gió bằng tình yêu dân-tộc truyền-thống, và tình yêu gia đình hạnh-phúc, dù đến xứ người lạ lẫm xa xuôi nửa vòng địa cầu chị vẫn còn đam mê và tôn sùng nghệ-thuật như là tín ngưỡng, như là lẽ sống của chị.

Xem tranh Thanh Trí, đọc thơ Thanh Trí như thấy lòng mình tràn ngập nỗi êm dịu, như hoà mình với lụa, với màu, với lục bát, với ngũ ngôn, tứ tuyệt...thú vị và vô cùng thân thiết...chân tình và tri kỷ, Thanh Trí bạn tôi, một người bạn trọn đời yêu nghệ thuật.

...Her artist's wings have not folded for a second since graduation, since marriage and children, even while making a living and engaging in the vicissitudes of life; rather, they continue to soar high and far, sometimes rollicking and sometimes floating, but

always seeking to fly higher and higher in the art world, and to merge into nature's various colors, into poetry of multiple rhymes and melodies.

Her painting, like herself, and her poetry, also like herself, all transport stirring echoes, immense poetic spirit, plenty of souvenirs and glorious memories -- the boat is fully packed, as it must carry both poetry and painting. But that is no matter of consequence, as its soul sails before the wind, and big waves propel it onward into the open sea; then, whichever landfall it reaches, will be fine -- as long as it is basked in golden sunshine, violet flowers, sweet green grass, and a familiar fragrance.

Her poetry, in the meantime, is gentle, pure, and simple, like the soft and tantalizing tonalities in her paintings.

With a soul permeated with Painting and Poetry, strengthened by love for the people and by happy family affection, even though Thanh Trí has gone halfway around the world to settle in an alien country, she remains passionate about art and worships it as a faith, as the reason for her existence.

Viewing Thanh Trí's paintings and reading her poems, I feel as though my heart is filled with peace and quietude, and myself merged into silk, into colors, into luc-bat verses, into five-word verses of four-line stanzas. The feeling is pleasurable and absolutely endearing, emanating from my sincere and true friend, Thanh Trí, and her lifelong devotion to art.

***by Diễm Phương Hoàng Hương Trang - Poet, Artist
Former professor at the Gia Định College of Fine Arts in Saigon***

Họa sĩ Thanh Trí, Ni cô Chân Đạo, danh ca Hà Thanh – Chùa Thiền Quang 2010

Họa sĩ Thanh Trí & họa sĩ Trương Thị Thịnh

Đoàn Tư Huyền, Thanh Trí, thi sĩ Tuệ Nga

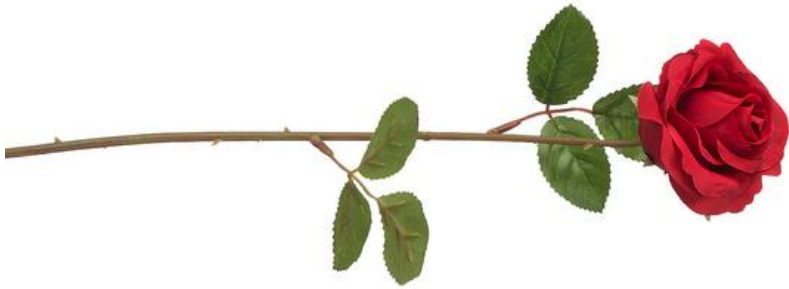
Thanh Trí với thân hữu: Vi Vi, Cát Đơn Sa, Bích Huyền ... triển lãm Đồi Bờ 2009

**Chị Hiền Viên - chị Ngọc Mỹ - chị Nguyệt- anh Nguyễn văn Châu -
Thanh Trí - anh Trần Quý Phiệt
(Buổi Họp Mặt Đại Học Huế ngày 2 tháng 8 năm 2015 tại Nam Cali.)**

Big Island – Hawaii

Tìm về nghệ thuật

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/timvenghethuat.html>

Tác giả **Thanh Trí thời trẻ**

Thuở ấy tôi thường thích đạp xe lang thang bên bờ sông Bến Ngự để được đi ngang qua nhà ông Viễn Độ. Nơi tôi hay thả hồn rong chơi, dưới những tàn lá um tùm đầy hoa thơm cỏ lạ. Cảnh trí nơi đây thật kỳ bí, tạo nên nhiều huyền thoại cho chủ nhân ngôi nhà đồ sộ này. Ông thuộc giòng họ quý tộc, con vua cháu chúa.

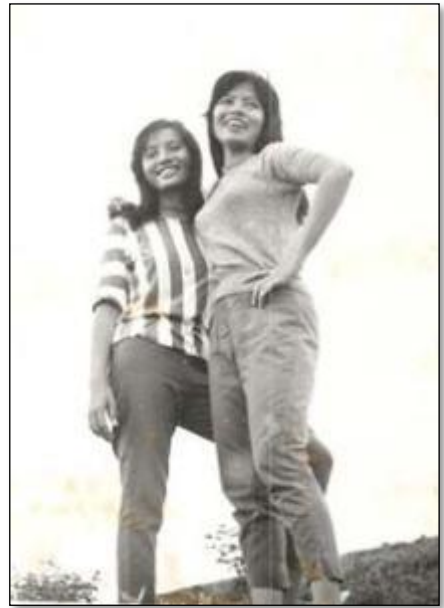
Thật là lạ lùng, một hôm chưa đạp qua khỏi khu vườn, ánh mắt của tôi đã chạm phải một tấm bảng thật to, màu trắng mới toanh chưa đọng một giọt bụi, giọt sương, giọt thời gian nào. Tôi có cảm tưởng tôi là người đầu tiên dừng lại, ngẩng mặt chăm chú nhìn chiếc bảng, hay nói đúng hơn là chiêm ngưỡng mấy chữ viết trên đó. Rồi tự nhiên tôi cảm thấy quá xúc động. Lúc tôi nhắm đọc lại từng chữ để được thấy tên trường một lần nữa, **TRƯỜNG CAO ĐẲNG MỸ THUẬT HUẾ, Thuộc viện Đại học**, là chiếc bảng sờ sờ trên cổng của một dãy lầu hai tầng, có cây sanh cành rễ mọc từ trên cao buông rơi xuống, trông thật ma quái trước mắt chứ không phải tôi nằm mơ. Tôi còn biết cây sanh này thuộc vùng đất Viễn Độ, nay bị tường vôi ngăn cách, đã trở thành cái gốc dựng xe đạp của dãy nhà này. Mấy chữ CAO ĐẲNG MỸ THUẬT như có một mãnh lực thu hút. Tôi vội vàng dắt xe vào và dựng ở gốc cây, quên cả khoá lại, mạnh dạn bước vào văn phòng xin đơn để vào học (tính nhút nhát thường nhật như biến đầu mất). Ra khỏi văn phòng với tờ đơn cuộn lại, tôi đạp như bay về nhà để tin cho mẹ biết. Mẹ vốn đã biết rõ cô con gái út nhiều tật xấu già cười tươi khóc, chưa nói đã cười, khôn nhà dại chợ, sợ mọi thứ mọi loài, nhưng rất khéo tay, vẽ đẹp, khắc phấn cũng giỏi. Mẹ thường khen con gái có hoa tay, nay thích học Mỹ Thuật là đúng quá rồi. Mẹ để cho tôi nộp đơn xin học. Mẹ chỉ hỏi: “Học đến khi mô mới xong?”. Tôi đâu dám nói thời gian học, vì thời gian học

quá dài, dài tới bốn năm. Sợ mọ lo rồi suy đi nghĩ lại, biết đâu mọ sẽ đổi ý, không cho nộp đơn thì nguy to. Tôi sẽ buồn và tuyệt vọng! Tôi chỉ dạ dạ và giả vờ cà lăm ...một... một... một ...một...n...ă...m là xong mọ nờ, thoáng thấy mọ cười không biết mọ có hiểu cái cà lăm của tôi là là là là bốn không hí? Tôi đâu dối mẹ, tôi len lén lủi nhanh ra vườn để mọ cho qua chuyện này.

Ngày nhập học thật là vui. Tôi gặp vài bạn cũ ở Đồng Khánh, và nhiều nam sinh ở các trường xa gần Huế hay các tỉnh khác đến. Cũng có một vài người lớn tuổi cùng theo học chung. Lớp học thật đông, cuối năm lại phải qua một cuộc thi. Trong số đó chỉ trên mười người chúng tôi được chọn vào năm thứ nhất (khóa 1) của trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế mà thôi. Từ đó chúng tôi xem nhau như anh chị em, tình bằng hữu thật thắm thiết.

Niềm vui đến với tôi qua từng ngày, từng tháng năm. Qua từng môn học. Môn học nào cũng mới lạ, Càng học càng đam mê vẽ vời. Càng đặt hết thời giờ tâm trí vào, tôi lại càng nhận thức được cái đẹp. Ví dụ như vào những buổi đi vẽ phong cảnh. Chúng tôi sống với thiên nhiên. hoà mình với cỏ cây mây nước. Tôi nhìn quanh, cái chi cũng đẹp, cũng lạ, cũng là một nhà nghệ thuật, nhà sáng tạo. Tôi lại càng yêu vạn vật, yêu muôn sắc, muôn thể của thiên nhiên...

Tôi một loài yêu thương nghệ thuật lại gặp được môi trường nghệ thuật để khôn lớn, để trưởng thành dưới sự đào tạo của các thầy. Tôi thường nghĩ thầy là người khai tâm, chỉ lối cho mình đi đúng trong những bước đầu tiên rất cần yếu và tạo cho mình một sự tự tin. Các thầy dạy lại xuất thân từ trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Đông Dương tại Hà Nội, hay ở Đại học Bắc Kinh, hay từ các trường beaux-arts ở Pháp trở về dạy thì còn gì sung sướng và hãnh diện bằng. Cảm thấy mình quá may mắn, có thầy giỏi ắt hẳn tôi sẽ làm nên cái nghiệp của tôi như câu châm ngôn đã được nằm lòng.

Ngày hai buổi suốt bốn năm học hành, với tâm niệm thành họa sĩ. Với tâm hồn son trẻ, khoẻ mạnh, hồn nhiên, yêu đời. Tôi đã phác họa chân dung tôi giữa trời bao la và gửi vào hư không lời nói vô âm, như nói với chính mình: “Rồi một mai tôi thành họa sĩ. Giá vẽ bút cọ với bảng màu. Lang thang khắp chốn trần gian. Tình nghệ sĩ như phấn hoa vàng gọi gió”.

Ngày tốt nghiệp đã đến, mảnh bằng đã cầm trong tay. Hạnh phúc và sung sướng biết bao, vì nghĩ mộng đã thành. Nhưng than ôi, vừa cởi chiếc áo sinh viên Cao đẳng Mỹ Thuật lại phải đội ngay vào chiếc mũ mô phạm, vành rộng che lấp cả một góc trời tâm tưởng của tôi. Nhưng biết làm sao, số phận đã an bài. Tôi phải rời xa Huế vào Trường Cao Đẳng Mỹ thuật Sài Gòn học khoá Sư Phạm Hội Hoạ rồi vào Nha Trang để dạy.

Ngày đầu tiên đi dạy. Tôi buồn lắm không dậy nổi... Nhưng rồi cái chi đến sẽ đến, và tôi cũng làm tròn chức năng với cả tấm lòng chơn chất. Mặc dù trong tôi có bao cảm

ngĩ chợt đến chợt đi, chợt vui chợt buồn. Nhìn hoa tưởng mình là hoa sớm nở chiều tàn. Nhìn chim bay giữa trời, mơ ước mình là loài dã thú. Có lúc vào lớp dạy học trò mà tưởng mình là chim bị bắt nhốt vào lồng diễn tuồng cho đám trẻ ngồi xem. Ngày lại ngày bấy nhiêu điều phải nói phải làm.

Nhưng tôi đã làm với cả tâm ý vì nghệ thuật. Vì tình yêu nghệ thuật của tôi, nên muốn các em hiểu nhiều về môn hội họa mà các em đang học. Hay nói đúng hơn là học cách chơi, cách nhìn cảnh vật, góp nhặt, ghi chép đùa vui với màu sắc, đường nét cho thư giãn tâm trí của các em. Sau những môn học khác phải nặn óc, bút tai quá căng thẳng, học một môn chơi bỏ ích, chơi trong nghiêm túc và kỷ luật. Vốn là người có trách nhiệm, từ từ tôi cũng thích nghi với môi trường sống mới. Tôi thương yêu các khuôn mặt thơ ngây, những ánh mắt vui tươi, những nghịch ngợm nhưng không thiếu sự lễ độ. Đó là cái dễ thương của các em nữ sinh Nữ Trung Học Nha Trang, trường đầu đời tôi dạy. Và quý mến cái thân tình gần gũi của các bạn nhà giáo đồng nghiệp, bản tính hồn nhiên, lại trở về trong tôi tuy thuở ấy tôi rất bận rộn. Cái chất lãng tử trong hồn nghệ sĩ tuổi đôi mươi, hăm mấy ấy của tôi cũng đã ngủ yên lành trong nếp sống bình an hạnh phúc gia đình, trong học đường, ngoài xã hội, cùng lớp lớp học trò thân thương.

Vừa được mười ba năm thì vận nước ngã nghiêng, biển đổi sao dời!!!

.....

Rời xa Nha Trang vào dạy Sài Gòn. Thành phố này là trung tâm Mỹ Thuật của miền Nam Việt Nam trước đây. Không khí nghệ thuật còn đầy ắp. Tôi lại có dịp hít thở. Có dịp cầm bút cọ bảng màu. Vừa đi dạy tại trường trung học Nguyễn Du, vừa cùng nhóm họa Sĩ Sài Gòn vẽ vờn để quên đi sự mất mát đổi đời !!! (giai đoạn này đã để lại trong lòng tôi bao kỷ niệm khó quên, bao chuyện cười không hở môi, cũng lắm trận khóc không nước mắt, và đó cũng là những điều dạy tôi khôn lớn, chững chạc hơn. Ngoài ra trong đoạn đời đầy khúc khuỷu này, tôi cũng đã gặp gỡ những bằng hữu tuổi bằng anh bằng chị chân tình đầy ắp, tri tâm trân quý một đời thương tưởng.

Nhằm tính lại sau gần 24 năm đi dạy, tôi mới trở lại với nghệ thuật... với gói hành trang cũ kỹ, nhòa màu tuổi trẻ nhưng không sao nhờ kinh nghiệm trường đời. Hành trang của tôi lại đầy ắp những cảm nhận, cảm quan và cả cảm xúc trực tiếp về những vai trò tôi đã mang: người mẹ, người cha (chồng tôi ở tù, tù cải tạo) vợ “nguy”, thầy giáo, người lao động, nghệ sĩ, người vẽ tranh phong cảnh xuất khẩu, và mẫu guốc cho Ngoại Thương. Mỗi vai trò để lại bao kỷ niệm khó mà quên được (hay nói đúng hơn, ngày càng đậm nét vui buồn của một thời còn son trẻ, hoạt động không ngừng nghỉ ...) Thời gian này tôi đã sáng tác rất nhiều tranh: Tranh màu nước trên lụa, trên giấy; vẽ sơn dầu trên bố, trên gỗ; sơn mài; vẽ chân dung. Tôi đã sáng tác trong đam mê, trong sự khuyến khích của bạn, và giới thưởng lãm, du khách, các nhà sưu tập tranh nhiều nước về mua.

Cuộc sống của tôi lại đổi dời, một lần nữa tôi đã ra đi...

Dù đời có đổi nhưng tôi vẫn không nguôi tìm về nghiệp dĩ, cái nghiệp mà lắm lúc bị cắt khúc nối đoạn. Qua mỗi đoạn, mỗi tuổi đời, mỗi chặng đường nghệ thuật, tôi có mỗi suy tư, mỗi cảm nhận khác nhau. Và tôi không quên tích lũy giữ gìn nó như một hành trang quý giá của mình. ...

Thanh Trí

Sacramento, California USA

Nguồn:

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/timvenghethuat.html>

MỘT THỜI VẼ CHÂN DUNG

**** Thanh Trí ****

http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/chandung/tt_chandung.html

VÀI KỶ NIỆM BÊN GIÁ VẼ CHÂN DUNG

Thanh Trí 1982, Phan Thanh Giản, Saigon

LỜI NGỎ

Không hẳn như người ta thường nói, “tuổi càng lớn càng nuối tiếc những gì đã qua, thích nhắc lại kỷ niệm của một thời”. Đối với Thanh Trí, ngoài niềm vui buồn từ chuyện xa xưa mang lại, nhắc lại kỷ niệm, còn là một cách cảm ơn những người đã cho mình ít nhiều ưu ái, mến mộ, thông cảm, khích lệ, trân quý người làm nghệ thuật.

Có lẽ vì điều này mà bên giá vẽ chân dung, họa sĩ còn chuyện vui để nhớ, chuyện buồn đáng ghi.

TT vốn là một họa sĩ vẽ nhiều thể loại, và dùng nhiều chất liệu, không chuyên một thể nào.

Trở lại với nghệ thuật sau 24 năm làm giáo sư hội họa tại các trường Trung Học vào những năm của thập niên 80, 90, Thanh Trí vẽ nhiều chân dung hơn những năm kế tiếp. Nay còn cất được một số hình ảnh, những hình ảnh này không rõ nét, chỉ phần ảnh được phần nào bút pháp màu sắc của các bức chính. Nhưng giờ đây sau hơn một

phần tư thế kỷ nhìn lại, Thanh Trí không khỏi cảm nhớ chặng đường đã đi qua và quý những bóng thời gian còn lưu lại. Vì vậy Thanh Trí đã lưu trữ vào trang Thanh Trí Một Thời Vẽ Chân Dung, cùng vài kỷ niệm bên giá vẽ.

Mong rằng quý vị hoan hỷ, không phiền trách về những hình ảnh hay tranh chân dung của quý vị, mà TT để vào trong trang này, không ngoài hai ý nghĩ trên. TT cũng xin thưa, đây là WEBSITE Văn Hóa Nghệ Thuật Thuần Túy, không vụ lợi không cả màu sắc Chính Trị, đã cất giữ biết bao nhiêu tài liệu và hình ảnh của những vị làm Văn Hóa Nghệ Thuật. Thật đáng được trân quý .

Vài Kỷ Niệm Bên Giá Vẽ

Bên Bờ Mũi Né

Cảnh đơm cá vè, Mũi Né, màu nước trên lụa

Khó mà quên được những ngày đam mê vẽ chân dung, chẳng ngại ngừng sương gió, nắng mưa giữa cuộc đời. Chỉ thấy quanh mình một không gian đầy áp tình cảm nghệ thuật. Sinh động yêu đời làm việc không ngừng nghỉ. Một thời đã sống hết mình với cái nghiệp vẽ vờ.

Có lần theo bạn, họa sĩ Nguyễn thị Tâm, giáo sư trường Cao Đẳng Mỹ thuật Gia Định, TPHCM, đi (thực tế) vẽ cảnh sinh hoạt ngoài đời, cùng với nhóm sinh viên tới vùng Mũi Né. Nơi đây gió lộng, cát đùn và nắng cháy. Có nhiều lúc rủ nhau đi dọc biển bờ trong sương mờ sáng, vào sâu các làng hẻo lánh, để vẽ nét rắn rỏi chất phác của người chài lưới, hay vẽ các chị bán cá ngồi đơm cá vè.

Thật là vui, trong lúc vẽ người này, những người khác vây quanh nhìn ngắm, và mong đến phiên mình được vẽ. Ai cũng muốn xin một tấm để về khoe với bà con. Rồi khi ghe cá trở về họ lại rộn ràng mừng rỡ quây gánh đi. Nhưng rồi trở lại cho mớ cá tươi ngon. Thấy mớ cá, nhớ Nha Trang trước 1975. Nhớ những tối ghe cá về, dân xóm Cồn đánh trống báo hiệu để mời mọi người đến mua.

Cảnh thuyền cá về bến, thật là quen thuộc, như mấy câu thơ của Tế Hanh nằm lòng từ thuở nào:

“Ngày hôm nay, ồn ào trên bến đỗ
Khấp dân làng tập nập đón ghe về
Nhờ ơn trời biển lặng cá đầy ghe
những con cá tươi ngon thân bạc trắng
Dân chài lưới làn da ngăm rám nắng
Cả thân hình nồng thở vị xa xăm”

Từ thuở nào ấy chỉ học trong sách vở, nay mới nếm được mùi biển cả thật là thú vị .

Chiều chiều lại có dịp vẽ chân dung các người đánh cá, đến lúc đẹp trời họ không quên mời theo thuyền ra khơi. Nhóm sinh viên và TT đã làm rộn ràng góc biển hẻo lánh, như mang lại niềm vui mới lạ cho họ.

Ngày trở về mọi người đều có tác phẩm vẽ phong cảnh thuyền bè hay biển khơi. Riêng TT thì các tác phẩm vẽ chân dung đã tặng người hết rồi, chỉ còn vài bản phác thảo màu nước trên lụa vẽ “cảnh đợi cá về”, cùng làn da xạm nắng và nụ cười còn trên môi, như chực chờ để kể nốt chuyện đợi thuyền ra khơi “chuyến đi không, lại về không” giữa trời nóng bức. Vì đến không đúng giờ hẹn của chủ thuyền, cả nhóm đợi mãi từ sang tinh mơ đến trưa trề mà không thấy bóng dáng một ai đến đón. Thế là cả nhóm phải mang tranh vào xóm chài lưới, tìm người mà TT vẽ vào chiều hôm trước để cho họ, và cho họ biết cả nhóm đã ra sớm để đợi thuyền.

Một em ở đầu xóm đã nhận ra chân dung ông chủ thuyền, thế là chẳng mấy chốc thành một đám rước tranh, cười nói om sòm. Kéo nhau đi trong cát bụi. Thật là vui quên cả cái nóng khủng khiếp khi mặt trời lên cao. Mới hay nơi đây người ta sợ mặt trời thiêu đốt họ, họ ra khơi từ nửa đêm khi cả nhóm còn an giấc !

Đèn Dầu Hòn Gay

Vịnh Hạ Long, 1986, màu nước trên lụa

Năm 1986 trước khi rời Việt Nam theo chương trình ODP, TT và con đã ra Hà Nội thăm gia đình anh chồng của Thanh Trí, và vẽ thắng cảnh Hà Nội, Chùa Hương, Vịnh Hạ Long. Dọc đường viếng cảnh đã vẽ nhiều chân dung cho bà con, bạn bè. Giữa đêm khuya bên ngọn đèn dầu, cũng không ngại vẽ cho mấy ông cán bộ, nhân viên, và các chú thợ mỏ tại mỏ than Hòn Gay.

Hai mẹ con TT và anh Đào Tâm Đoàn tư Huấn đã ghé thăm nơi đây, trước khi đi vẽ các chùa và thắng cảnh Hạ Long. Thật là cảm động giữa núi rừng đen thui thối, chỉ có than với than không một bóng cây, một con vật, thế mà TT và cháu cũng có một bữa thịnh soạn có xôi, có gà, có trà ngon, và sự ưu ái của mọi người được TT vẽ. Sáng hôm sau, chào để ra đi, thấy mọi người đều yêu quý những nét kí họa ngộ nghĩnh, một kỷ niệm bất ngờ của nữ họa sĩ từ Sài Gòn, TPHCM, đến. Trong lòng TT cũng xúc động lắm, nhìn mọi người và quang cảnh mỏ than với niềm cảm mến của một lần ghé qua, mà không có ngày trở lại, trước lúc bước chân lên xe đến vẽ vịnh Hạ Long.

Vòng Gai và Tượng Chúa

Vào những năm 1983-86 Thanh Trí và một số họa sĩ ký hợp đồng với Sở Ngoại Thương TP HCM để được khai thác những gian hàng để trưng trong khu Eden Saigon. Mỗi họa sĩ bán một mặt hàng. Thanh Trí đã sửa gian hàng thành Gallery rất khang

trang để bán tranh lụa và vẽ chân dung. Thanh Trí vẽ trên bố, trên lụa, cho khách du lịch khắp nơi đến VN, hay Việt kiều. Đa số là Việt Kiều ở Pháp về thăm quê.

Thanh Trí tại Gallery Eden, Saigon 1983

Một thời gian sau TTTrí quá bận rộn vẽ tranh lụa cho một số khách đặt mang đi nước ngoài. Không có thời gian trông coi, tiếp khách hằng ngày nên đã trả Gallery lại cho ngoại thương.

Trong thời gian này, cũng có người của sở ngoại giao lái xe đến nhà thuê Thanh Trí vẽ cho những nhân viên ngoại giao của các nước Ba Lan, Tiệp Khắc, Nga. Đặc biệt người Ba Lan rất thích tranh và chân dung vẽ sơn dầu của TT. Họ giới thiệu cho nhau và chẳng mấy chốc nhà lúc nào cũng có người ngoại quốc lai vãng. Công an phường khóm đã đến hỏi thăm và mời TT ra trình diện phường. Nghĩ mình chẳng phạm tội gì, nếu vì người Ba Lan đến nhà mà kết tội thì thật là vô lý, vì họ là người của sở ngoại giao mang đến, yêu cầu vẽ. Nếu mình từ chối không chịu vẽ cho họ mới có tội. Nghĩ vậy cũng đỡ sợ nhưng vốn rất ngay thẳng không muốn có chuyện lời thối, lại nghe bạn họa sĩ Đoàn Hân cho hay, chuyện này không đơn giản, vì TT là vợ ngụy quân. Họ có thể ghép vào tội CIA. Vợ vàng tìm anh Diệp Minh Châu, Hội Trưởng Hội Họa Sĩ TP HCM để hỏi. Anh DM Châu cho hay, gặp gỡ người ngoại quốc là điều quốc cấm. Cả nước chỉ có độc nhất một họa sĩ, bạn thân của anh là có quyền gặp người ngoại quốc mà thôi...

Biết làm sao đây?! Đúng là chuyện giữa đàng mang vào cổ. Thế là TT vợ vàng ra phường trình diện ngay, sau một hồi khai báo, cán bộ Phường hăm he, nạt nộ, vì họ không bao giờ tin và lắng nghe lời khai, lời nói của người dân, mặc dù TT đã nhờ cán bộ Phường trả lại cho khách ngoại quốc những bức tranh vẽ chưa xong. Nước mắt như muốn tuôn rơi vì quá tức mà phải nín thính, cảm thấy tủi thân ! Thi người công an cán bộ lai vui vẻ hạ giọng cho phép tiếp tục vẽ, nhưng phải cho người ra trình báo

phường, khi mấy người ngoại quốc ấy đến nhà. TT vội vàng cảm ơn, chân bước ra về mà lòng buồn chán vô hạn.

Đức Chúa Trời, vẽ cho bà Ba Lan, Saigon, 1986

Thế là lần gặp gỡ tiếp TT đã tâm sự với khách về mọi chuyện khó khăn vừa xảy đến và nói, lần sau đừng tới vẽ nữa. Bà khách Ba Lan nhìn TT với đôi mắt buồn hiu, yêu cầu vẽ cho bà một bức cuối cùng, Tượng Đức Chúa Trời, ngày mai bà sẽ trở lại lấy. Định từ chối, nghĩ mình là Phật giáo làm sao vẽ Chúa Trời cho linh hiển được. Nhưng trong lòng đang buồn chán, bỗng nhớ đến nhánh gai trên đầu Chúa và mấy giọt máu rơi, TT liền nhận lời.

Bức tranh được vẽ dưới nắng chiều, nhìn qua ánh sáng, bóng tối chiếu vào mặt con trai tuổi đôi mươi, ngồi học gần đó. TT vẽ với cả tấm lòng thương yêu Chúa, chẳng mấy chốc bức tranh đã thành hình. Những giọt màu đỏ tươi rơi xuống từ những cây gai kết quanh đầu Chúa, TT cảm thấy đau xót như máu từ tâm can mình chảy.

Bà Ba Lan tới, khi tranh còn đang ướt. Giọt màu, vẫn như giọt máu còn tươi rùng. Bà đứng sững sờ nhìn bức tranh và như sợ không bán cho bà, hay vì bà quá thích bức tranh mà bà đưa cả hai tay nâng bức tranh lên rất cung kính trong suốt thời gian nói chuyện cho đến khi ngồi vào xe. Tiễn bà ấy đi với những giọt nước mắt thầm chảy, bà khách mũi lòng thương cảm. Năm sau cả gia đình TT được đi Mỹ, vào phi trường Tân Sơn Nhất gặp lại bà trở về Ba Lan, bà lộ vẻ vui mừng cho gia đình được ra đi.

Vuông Chiêu Ty Nạn Bataan nhờ Hoa Nghệ Thuật

Vẽ chân dung em Huỳnh Hồng Bích, trên lụa với màu nước

Vừa đến Thái Lan, gia đình được đổi sang diện ty nạn vì chồng TT là sĩ quan cấp tá QLVNCH có tu nghiệp tại Mỹ. Được Mỹ cấp giấy nhập cảnh (LOI), cả gia đình được qua trại ty nạn Bataan Philippines.

Nơi đây, một vùng đồi núi và biển, cảnh vật chẳng khác chi vùng quê Việt Nam, nhưng thanh bình hơn. Người bản xứ rất thích nghệ thuật và màu sắc. Họ cũng rất yêu quý nghệ sĩ. Sau đó không lâu gặp được em Huỳnh Hồng Bích, học trò cũ của TT, Hồng Bích rất yêu nghệ thuật, nên cô trò lại càng thương quý nhau. Hồng Bích biết cô thích hoa, nên thường đem hoa đến cho, đã làm cho vuông chiếu ty nạn ấm cúng và lịch sự hơn lên. Hồng Bích đã liên lạc với Ban giám Đốc của trại để tổ chức chu đáo một buổi triển lãm tranh của Thanh Trí thật là thành công. Nơi đây TT đã để lại rất nhiều chân dung cho các thầy cô giao Phi, và vẽ cho nhiều du khách đến thăm trại.

TT cảm động nhất là đã vẽ bức tranh “**Nỗi Nhớ Quê Hương**”, qua nét mặt của ông cụ ở ngăn (phòng) bên cạnh, thường ngồi trước cửa nhà rầu rĩ nhìn về quê hương, chẳng buồn nói chuyện với ai.

Ngày ngày ngoài giờ đi học và mong đợi tin tức đi Mỹ, TT không ngừng sáng tác tranh lụa, nhiều bức có giá trị

nghệ thuật đã được sinh ra từ nơi này. Ai hỏi mua TT cũng không bán, cất giữ như một hành trang trên mỗi chặng đường đời.

Ai đã ở trại Bataan vào năm 86-87 mà không ngắm nhìn vẻ đẹp của Valerie, cô giáo người Mỹ của trại. Cô đã làm mẫu cho TT vẽ bức tranh “Trắng và Biển”. Nơi đây trắng và biển đẹp vô cùng, lòng người nghệ sĩ dạt dào xúc cảm.

**Trắng và Biển - Màu nước trên lụa
Valerie, cô giáo của trại ty nạn Bataan Philippines làm mẫu -1986**

Thanh Trí nghỉ ngơi giữa dòng suối Bataan sau khi vẽ xong bức tranh lụa ở dưới.

“Người Việt, Tàu, Miên tắm suối Bataan, Philippines” - Màu nước trên lụa

Sketch khách du lịch trên lụa. Trại ty nạn Bataan, Philippines, 1987

Mỗi người một nước đi du lịch, gặp gỡ nhau tại Trại Ty nạn Bataan Philippines 1987, họ rủ nhau vẽ chung một bức tranh để kết tình thân hữu. Bức Tranh được luân phiên. Mỗi năm một người của một nước cất giữ. Cô ANA (bên trái hàng sau), giáo sư của trại.

Nét Bút Lang Thang Giữa Cờ Hoa Tìm Về Nghệ Thuật

Như trong tâm đã nguyện, vừa đến Mỹ, Thanh Trí đã quay quắt tìm về với nghệ thuật, nhưng điều này thật không dễ như mình nghĩ nên thời gian đầu hành nghề họa sĩ tự do - Freelance artist Seller's Permit. Vẽ chân dung, cũng là một ngón nghệ thuật dễ thương. Ngày ngày tiếp xúc với đời, được ngắm nhìn người đủ màu sắc dân tộc, đủ lứa tuổi của xứ Cờ Hoa. Dần dần cũng quen biết nhiều, và họ cũng biết TT vì trong nhóm chỉ một người Á Châu tóc đen da vàng, với nét vẽ khác lạ. Nhờ vậy TT được tham dự nhiều tổ chức Art Show, có lúc ở các Mall lớn của Sacramento, và đặc biệt Cal Expose năm 1988 đã cho TT một chỗ rất đẹp để trình bày tranh nghệ thuật với sắc thái Á Đông, và sketch mà không phải trả một lệ phí nào cả. Cũng như TT đã được bảo trợ triển lãm tại Capitol Sacramento; California State University, Sacramento; Consumnes River College; De Anza College San José ; và nhiều lần tại Sacramento Fine Art Center về tranh lụa và tranh sơn dầu, sơn mài, có nhiều phần thưởng được trao tặng (từ 1987...có ghi ở resume).

Suốt tuần bận rộn với khách hàng, bận rộn với cuộc sống mới, nhưng nhiều khi TT cảm thấy cần phải trở lại trường để học thêm, để được hiểu biết về văn hóa nghệ thuật, cái hay cái lạ của nước Mỹ v.v. (nước sẽ là quê hương thứ hai của mình) và cũng là để tu nghiệp, mới mong vững bước trên đường nghệ thuật.

Vậy là sau mấy năm, TT bỏ vẽ chân dung để chuẩn bị trở vào College. Vào college học lại ở độ tuổi mà bạn bè ở Việt Nam về hưu (!) nhưng trong tâm luôn luôn nghĩ đây mới là môi trường giúp TT tiến bộ nên rất vui sống. Nhất là sau giờ học, giờ nghỉ trưa, được gặp gỡ, được nói tiếng mẹ (vì mọi người trong nhà ngày đi làm, đêm đi học không mấy khi có giờ để nói chuyện với nhau), được cười đùa như thời đi học Mỹ Thuật Huế cùng với em Kha, em Nga cùng Liên, chị Như Lưu, đôi lúc có cả Ni cô Tịnh Lạc lúc đó cũng vào học chung ở các lớp ESL và English, nay cô là Ni Sư Viện Phó chùa Diệu Quang Sacramento.

Mặc dù thời gian này quá bận bịu, lo việc nhà nhưng Thanh Trí cũng không quên tham gia đi vẽ cho các ngày Lễ của trường, ngón nghệ thuật dễ thương (Sketch portrait) được đem ra dùng lại. Chị Như Lưu ngồi đầu tiên, còn cô Đinh Liên dạy English thì luôn luôn cổ động và quán quít bên nhóm sinh viên trọng tuổi này. Cô dịu dàng, lễ phép, như đối với người thân của cô. Cô thường ghé qua nhà TT để học vẽ. Cô rất thích vẽ sketch và vẽ hoa. Mỗi lần cô ghé là mang nhiều hoa quả Nam Cali (như hoa trái vùng Á châu) để cho TT và chị Như Lưu.

(Tiếc thương, nay cô đã thành người thiên cổ. Mỗi độ hoa trắng tháng Tư nở rộ, TT lại nhớ cô nhiều và nguyện cầu cô được siêu thoát ở chốn vĩnh hằng.)

Thanh Trí cũng đến triển lãm tranh và vẽ cho cộng Đồng người Việt trong những ngày Culture Week.

Nhưng thích nhất là các lễ lớn có Art show của nhóm họa sĩ Mỹ. Trước đây, TT có làm chung với họ mỗi khi họ đến Sacramento, hoặc các vùng lân cận. TT rất ái mộ nhóm họa sĩ này, bốn mùa lưu động khắp nước Mỹ. Họ yêu nghệ thuật và sống cho nghệ thuật của họ. Có lần họ hỏi, sao không vào group của họ mà làm riêng rẽ. TT cũng biết họ là những người xuất thân từ các trường Đại Học, đã có bằng cấp này, bằng cấp nọ. Họ đã đi làm với chính phủ Mỹ trên 15 hay 20 năm, rồi xin về hưu để làm nghệ thuật, để có một cuộc sống như giấc mơ của họ. Đúng như giấc mơ, họ sống thoải mái, tự do như chim trời và làm nghệ thuật cũng hằng say, tự tin chẳng khác chi nam giới.

Nhớ ngày còn nhỏ TT cũng đã ước mơ,

“Một mai tôi thành họa sĩ

Bút vẽ với bảng màu

Lang thang khắp chốn trần gian

Tình nghệ sĩ như hoa ngàn gò gió”

Đến lúc gặp họ, mới hay mình khó mà theo kịp, hay hoà đồng, chẳng bao giờ làm được như họ nữa. Vì cuộc sống chập chùng, nổi trôi theo vận nước, vận nhà, cũng đã thấm mệt. TT chẳng dám lấy gió sương là bạn, lấy đường trường là nhà.

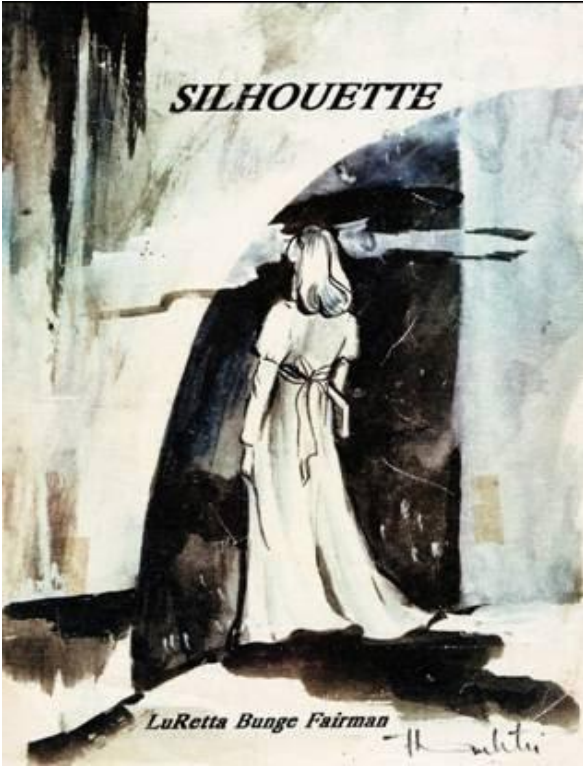
Qua mỗi năm, bài vở mỗi khó hơn, nhiều hơn, chẳng còn thời gian rảnh rang.

Nét ký họa nhẹ nhàng, vật liệu đơn giản, dễ hoà đồng với mọi người, nhưng rồi... dần dần, cũng không mấy khi mang ra vẽ giữa đời như trước nữa.

Có lẽ mỗi tuổi đời có mỗi suy nghĩ... nghệ thuật thì vô cùng mà đường đời có hạn. Nhưng ở vào tuổi nào TT cũng không nguôi tìm về nghệ thuật....

Hôm nay 20 năm sau, ngồi đây kể lại chuyện cũ, giữa những bức tranh treo quanh đầy tường, màu sắc, bút giấy, khung vải cùng niềm hạnh phúc, an lạc. Phải chăng những cảm nhận mà TT có được là từ mỗi bước tìm về Nghệ Thuật, về Chân Thiện Mỹ mà TT xem như một tín ngưỡng.

Nhớ Mãi Bức Sketch SILHOUTTE

Vợ Chồng Mù (tại buổi Tiên Nha Trang 1983)

Trong thời gian vẽ chân dung, tại Art Show ở Sacramento 1989 TT được đôi vợ chồng mù cùng con chó tìm đến vẽ, thật là một điều lạ. Không khỏi ngạc nhiên TT tự hỏi, phải chăng đây là hiện thân của cặp vợ chồng mù nghèo khổ và con chó mà TT đã vẽ mấy chục năm về trước. Họ cùng một lứa tuổi, nhưng khác nhau là cặp này trông thông minh, sang trọng hơn. Tự tìm đến thuê vẽ, mà vẽ để làm gì, họ đâu có thấy được mà nhìn. Nên khi hoàn thành bức kí họa đôi vợ chồng và con chó rất sống động, TT tỏ ý muốn được cất giữ bức tranh và xin cảm ơn họ đã ngồi làm mẫu nhưng cô gái mù không chịu, xin được trả tiền và mang đi, lại còn cảm ơn đã gặp được họa sĩ có nét sketch như họ muốn. TT không sao hiểu nổi, như chuyện liêu trai chí dị!

Một thời gian sau, nhận điện thoại của mẹ cô gái mù ấy và giới thiệu cô gái mù là một nhà thơ, có bằng MA, đang làm manager một Cơ Quan Người Mù. Họ muốn nhờ TT Sketch Tập thơ mà cô sắp xuất bản. Khi nhận được xấp bản thảo, bà mẹ cho TT biết qua ý chính của mỗi bài, để tùy TT Sketch. Vừa thương quý, vừa cảm phục cô mù. Khi đọc bài, cảm nhận về màu sắc, như mình cảm nhận về lửa và nước, nóng và lạnh, TT quá cảm động. Nhìn thấy bà mẹ cô mù khóc khi nhận những sketches và nghe TT nói qua về những sketches đó, và nói về dáng đứng của nhà thơ (cô gái mù), TT đã vẽ dịu dàng và trong sáng như mấy vần thơ của cô. Trước mặt cô, mặt trời đen thui là cái bóng, là Silhouette (Tựa đề Tập Thơ, LuRetta Bunge Fairman (Tên của cô) Illustrations by Thanh Trí.

Mấy năm sau mẹ của LuRetta tìm ra địa chỉ mới của TT, bà đến nhà để tặng tập thơ, và chuyển lời LuRetta Bunge Fairman mời TT đến nhà cô ấy chơi.

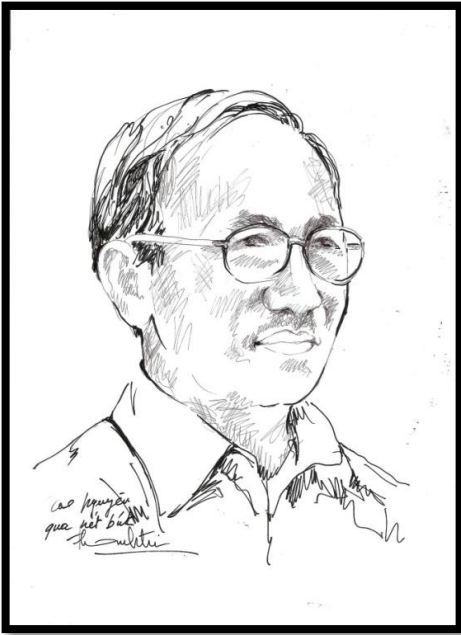
LuRetta dịu dàng và duyên dáng lắm, làn tóc đẹp và chải chuốt đàng hoàng. Tội nghiệp, hai vợ chồng đều mù, nhưng họ có tâm lực và trí lực, và nhân hậu. TT rất cảm phục, và mến thương.

Mỗi lần TT nhìn bức tranh “Vợ chồng mù và con chó buồn với cây đàn nguyệt” đã vẽ khi gặp họ tại Suối Tiên, Nha Trang, trước 1975, TT lại nhớ đến cặp vợ chồng thi sĩ mù người Mỹ này, và bức Sketch Silhouette.

Một kỷ niệm bên giá vẽ, một lần vẽ qua mà nhớ mãi, tưởng chừng như có duyên gặp gỡ từ kiếp nào !

Thanh Trí - Mùa Thu Sacramento 2008

Thi sĩ Cao Nguyên Virginia

Họa sĩ Đình Cường

Nhạc sĩ Vĩnh Điện Maryland

Minh Tâm – con gái của Thanh Trí

Đoàn Tư Huyền – phu quân của Thanh Trí

*Nhạc sống mãi nhưng người đã thác
Sóng lòng người dào dạt yêu thương
Cung đàn rung cảm non sông
Lời vàng ý ngọc một dòng tâm tư*

*Dòng tâm tưởng lưu hồn dân Việt
Bóng vô thường hóa kiếp – người ơi
Còn đâu – Hạt bụi tuyết vời.
Của nghìn năm trước vọng lời khát khao*

*Giấc ngủ biếc bên dòng nước mắt
Linh hồn người siêu thoát thiên thai
Tài năng trải rộng chân mây
Bình yên bên mẹ thân gầy men say*

*Không gian dấu nhạc chẳng phai
Thời gian vô tận Sơn hài viễn du
Người đi vào chốn hư không
Nhẹ nhàng để lại chuỗi buồn quê hương*

Thanh Trí - Sacramento 2/4/2001
(Vài dòng khóc bạn Trịnh Công Sơn)

Gửi bạn

Bao nhiêu kỷ niệm còn đây
Qua tình bạn hỡi ghi đây tâm tư
Đoan tở hình bóng thân yêu
Từ thuở thơ ấu đến chiều xế bóng
Tuổi đời qua lắm đoan trường
Một thời gặp gỡ hay chăng khó quên
Đang tay ôm lấy bạn hiền
Người thời tuổi chỉ tuổi em tuổi mình
Gặp nhau miêng hời mắt nhìn
Một chiều thường cảm niềm tin chung hời
Dù xa mấy dặm quang hời
Bao năm gặp lại vẫn là tri âm

Thanh Tú

Tiếng sóng ru con

Vòng tay mẹ ngỡ vòng trời
Bước chân nhẹ nhõm chơi với chim chuyền
Âm thanh sóng vỗ biển hiền
Hoà cùng tiếng gió của miền thủy dương

Ru con ru cả biển thương
Mẹ mơ thế giới bốn phương thái hoà
Bầy con chấp cánh bay xa
Không gian tứ hải đều là anh em

Ru con dỗ giấc êm đềm
Bên bờ Thanh Hải sóng đêm rì rào
Ru con lòng những ước ao
Gởi vào sóng vọng dạt dào nhập nhò

Ơn đây Trời Phật đợ cho
Chuyển con đỡ bến giấc mơ xứ người
Nhưng lòng mẹ nhớ biển khơi
Nhớ từng tiếng sóng à ơi đêm trường

Sơn ơi, chớ quên biển thương
Thuở ngày thơ ấu sóng thường ru con

Thanh Tri

Minh Niên khai bút

Năm qua uống rượu (đốt pháo) mừng xuân
Năm nay tĩnh tọa nhẹ nâng bút màu
Thuyền tâm trở lối về đâu?
Nghe nàng chim trắng bỏ câu gọt hồn

Khói sương chấp cánh lụa hồng
Bút bay theo gió bút vờn thênh thang
Tìm về bờ **Mỹ Thiện Chân**
Giữa vầng mây tỏa bụi trần thế nhân

Nguyện dâng họa phẩm "Về Tâm"
Đầu năm mấy nét mộng lành trần gian

Thanh Trí, Sacramento

quỳnh nương

*Em là câu hát lời ca
Hay là bóng dáng loài hoa sớm tàn
Dưới trăng một đóa đài trang
Áo bay trắng xóa,
Tơ vàng thoảng hương*

*Em khoe hưng phấn vô thường
Xiêm y hé mở
Quỳnh nương rạng ngời
Môi em vừa điểm nụ cười
Mắt em vội khép cho đời tiếc thương*

Thanh Trí
Sacramento, U.S.A

Yếm Hoa

Yếm nàng tôi dệt bằng hoa

Tóc thơm cỏ dai mắt hòa gương sen

Yếm nàng đời dải mây chen

Lung linh nhụy thắm hương Sen thoảng về

Yếm nàng một mảnh lụa the

Mấy nét hư ảo nhạt nhòa sương pha

Chút tình gửi tặng hồn hoa

Kiếp nào gái đẹp nay hòa kiếp hoa

Thanh Trì

MỘT NGÀY VIẾT VỀ NGƯỜI ẤY

**** Thanh Trí ****

Người ngồi trước giá vẽ, nhìn vào không gian vô tận, không chú ý đến một vật gì mặc dầu trong phòng có rất nhiều thứ. Một chùm cọ đủ cỡ, to nhỏ, cao thấp, tròn dẹp, cũ mới, đứng trong 3 ống tre, cột lại với nhau bằng một sợi mây. Ba ống tre có ba độ cao thấp như một bộ cục mỹ thuật. Bản pha màu hình quả tim, cạnh đó để mấy con dao mỏng mảnh, thanh nhả như chiếc lá tre, mỗi con có mỗi hình dáng khác nhau, tạo nên những nét khác nhau. Một số tranh chưa hoàn thành được dựng ở góc phòng. Trên tủ một lọ kẹo, bình trà, có cả soda và peppermint. Bình hoa, cái bình với nét đẽo gọt kỳ quái, mới trông qua như tác phẩm điêu khắc vụng về bởi những mảnh nhỏ nứt nẻ ghép lại, vài nơi trắng men màu đồng đen pha lục, cắm một cành hoa lạ lùng như hoa vùng Hawaii, hoa vàng thắm, nhụy đỏ. Tuy hoa đã khô từ lâu không còn màu rực rỡ nhưng vẫn còn vương nét man dại của một thời sống giữa núi non biển bờ. Bình hoa khô đã toát ra cái hồn của chủ nhân căn phòng này. Căn phòng yên lặng, chỉ trừ đôi bàn tay ngón dài linh động, lâu lâu bóp nhẹ vào cánh tay mình, hay đan chéo vào nhau cho đỡ sự cô đơn trống vắng. Một hơi thở dài như để đuổi tan nỗi nhớ nhung, hay một niềm suy tưởng đang xâm chiếm cả buồng phổi con tim!

Chợt trở về với thực tại, Người (hoạ sĩ) từ từ quay nhìn khung vẽ. Khung vẽ không một nét phác hoạ, không một vệt màu dơ, chỉ có chiếc bóng đơn côi bỏ dãi trên tấm vải trắng tinh, được căng thẳng. Tay thoa nhẹ lên mặt vải như vuốt ve hình bóng thân yêu của mình, rồi cúi xuống nhẹ nhàng lựa từng ống màu trong hộp để sẵn trên bàn thấp gần đó. Thoáng chốc, nhiều màu đã nặn ra (palette). Tay nhanh nhẹn cầm bút, chọn màu. Mắt nhìn vào khung vẽ. Có lẽ là phút định thần, định tâm, định hướng để khởi bước cho cánh bút đầy ắp sự sống, tràn trề màu sắc tươi mát từ chất màu mới nặn ra, chưa lấm lem, chưa pha trộn.

Trên khung vải, màu dần dần dày đặc phủ kín, nét càng lúc càng uốn lượn, gãy khúc, xoáy tròn, tạo nên những gợn sóng, những guồng sâu tưởng chừng như đục lũng cả khung trời khoáng đất. Các mũi dao cũng bắt đầu được dùng tới, trét mỏng, vun đầy để che đỗi nét sai vằn lạc điệu. Cứ thế bàn tay chuyển động nhuần nhuyễn, nhẹ nhàng tạo nên những nét bay bướm, như đang vũ một điệu vũ từ tiềm thức vọng lại, âm thanh trôi nổi dập dìu giữa không gian rồi tan loãng vào mây khói. Bông ngọn bút dừng lại, như vừa bắt gặp một vùng trời lạ lẫm, vội vàng đổi bút, chấm màu ánh sáng, xoay tròn lướt lướt làm cho vương vãi những đốm vàng chói, óng ả, tưởng chừng như đang cầm cây đuốc soi đường tìm lối, nhưng không quên để lại ánh sáng cho người đi sau.

Đường vẫn mịn mù muôn dặm xa xăm. Bút cứ chấm phá đẩy đưa những nét kỳ bí siêu thực, có lẽ đã quên cái thực tại trước mắt và chẳng buồn nhớ đến tâm ảnh mà bao năm đã in đậm mà đi vào thế giới tâm tưởng mộng mị mới lạ xa vời chưa một lần thấy ở cõi đời này. Mãi sống trong sự đam mê, người tiếp tục đào bới như để tìm hạt yêu thương nơi đây, một nơi như lơ lửng ngoài không gian mà người đang sống, đang hít thở, nhưng người không cảm nhận được những gì nó đang chứa đựng, bởi người không phải là một cái máy có gắn muôn ngàn bộ phận điện tử để có thể bắt được hay thấy được những gì đang chằng chịt trong không khí, những luồng ánh sáng muôn màu, muôn tín hiệu của những đầu óc siêu việt, âm thanh tiếng nhạc, tiếng gào thét của đọa đày chết chóc, những lời yêu thương mật ngọt, những hận thù đay nghiến. Địa ngục và Niết bàn đang đang chen lối, chung đường. Một sự trói buộc, sự lệ thuộc vô hình, không một khe hở. Chỉ có một chất liệu duy nhất là màu, bút vẽ, khung vẽ, và tâm hồn, những

thứ mà người có thể xây thành đắp lũy để tạo một thế giới với ngôn ngữ sắc màu, là chỗ hẹn hò của những tâm linh, những tâm hồn cùng băng tần cảm nhận chẳng?

Chốc chốc người dừng bút để uống một ly trà nóng với vài cái kẹo, rồi trở vào với cái thế giới mộng mị của mình.

Cũng có nhiều lúc người đẩy ghế ra xa, hay xa hơn chút nữa, đẩy đến cuối phòng nhìn ngắm bức tranh rồi từ từ đứng dậy, trở ngược, để nhìn để ngắm như trong lúc vẽ, hồn người đã nhẹ bay quanh bức vẽ, để tìm kiếm để chốt bắt những ý tưởng vừa mới bộc khởi, vừa thăng hoa qua ngôn ngữ gợi cảm của nét bút, của bờ dao, của sắc màu chẳng? Bỗng hiện lên những thứ màu lạ lùng loang lổ, mờ nhòa rồi dần dần lan vào mảng vải còn trinh nguyên tạo nên đường sáng nhẹ như ánh trăng, trong trẻo như bóng nước, êm ả dịu mềm như nhung, như lụa trải trên cánh đồng mạ non, đẹp tuyệt vời !

Có lẽ ở góc cạnh này đã làm cho tâm hồn lắng dịu, êm ả tự tại, an nhiên trong niềm tin yêu của vạn vật đất trời. Người rời khung vẽ, như vừa ra khỏi một chiếc tàu ngược thời gian hay vượt thời gian, nhìn lại bảng pha màu, bút vẽ, ướm dẫm muôn màu chẳng khác chi bức tranh người vừa vẽ trên giá. Chỉ khác một điều là con đường người đi qua, dài lắm, hun hút và sâu thăm thẳm, sâu tự tâm can. Những tâm linh mà người gặp cũng lung linh ẩn hiện, và âm thanh dập dìu, trầm lắng của điệu vũ còn hằn trên sóng nhạc sắc màu chứ không phải chỉ những vệt màu đẹp tươi, sang trọng trên chiếc palette vô hồn kia. Thật là khó hiểu, bao nhiêu màu nơi đây đã tạo thành bấy nhiêu màu nơi đó cùng bàn tay nhào trộn chấm phết, thế mà có một sự cách biệt muôn trùng. Cách biệt bởi cái chiều sâu của tâm can phải không người (một câu hỏi thăm lắng, để được trả lời bằng nụ cười kín đáo vừa hé trên đôi mắt thoáng chút mệt) ? Mặc dù đã thấm mệt, còn ngồi xuống nhẹ nhàng xếp lại bút cọ cho gọn gàng hơn và tạm gác vào lọ.

Trên chiếc ghế sofa một dáng nằm nghiêng, tóc hoa râm hay hoa thời gian, hoa từ bao nhiêu bức vẽ đã nhuộm thắm, kết đọng buông rơi trên chiếc gối chùng cao, để mắt có thể thấy toàn vẹn những gì vừa gặp gỡ, trên con đường mới đi qua, còn in đậm dấu vết cảm xúc trên khung vải, trên bức tranh vừa hoàn thành. Chiếc gương soi lớn phản chiếu ánh chiều vào nét mặt bình an. Không buồn nhìn vào gương để thấy chân dung của

mình mà chăm chú nhìn vào bức vẽ. Tay cầm cây bút, chuẩn bị vẽ một con mắt treo lơ lửng giữa bức tranh, nhưng nghĩ sao lại thôi không vẽ nữa. Đợi đến khi màu khô rồi sẽ điểm một nét cuối cùng, nhưng tại sao không vẽ hai mắt mà vẽ mỗi một con mắt ? Có phải đó là mắt của Tâm, của buồng tim, của tình yêu của người chằng?

Ngoài kia, trời đã dần dần tối. Không khí trong căn phòng trộn hoà với mùi tranh mới. Tay buông rơi, áo khoác ngoài (patron) còn vương trên nửa thân thể. Phần còn lại, chiếc áo lụa mỏng manh, không đủ che khí lạnh về chiều đang len lỏi vào khe cửa mở hé mà người đã hé mở mỗi khi ngồi vào giá vẽ mặc dù người vốn rất sợ lạnh. Người đang chăm chú nhìn những nét những mảng màu, những hằn sâu hiển hiện trên khung vẽ, khung vẽ mà trước đây định vẽ chân dung mình, nhưng khi ngồi trước giá vẽ, trí óc đã quên cái thể xác thực tại, tâm đã định hướng rồi chìm vào cảm hứng của hồn qua hơi thở nhịp tim để đi vào thế giới tư tưởng. Đường nét màu sắc đã được ghi lại một cách trọn vẹn trên bức vẽ là ngôn ngữ diễn đạt từ Tâm. Có ánh lửa tin yêu của trời trăng ở chốn tâm linh đã len lỏi đến cùng người trên mọi nẻo đường, để giúp người từng bước từng bước trong niềm Chân, Thiện để tìm về với Mỹ. Đường về dài hun hút nhưng cỏ cây hoa lá bên đường đẹp lắm, đó là nhờ kẻ đi trước không quên để lại ánh vàng hoe. Dù hoa có khô nhưng màu còn vương lại như hoa trong chiếc bình nứt kia, phải không người, chủ nhân căn phòng vẽ này? Tôi xin hôn cành hoa khô và chiếc bình nhiều khe nứt với cả con tim và hơi thở của tôi.

Một ngày viết về người.

Thanh Trí, Sacramento

Họa Sĩ Thanh Trí Triển Lãm: “Đôi Bờ” Thành Công Rực Rỡ

<https://vietbao.com/a114965/hoa-si-thanh-tri-trien-lam-doi-bo-thanh-cong-ruc-ro>

họa sĩ Thanh Trí

WESTMINSTER (VB) -- Cuộc triển lãm hội họa của họa sĩ Thanh Trí đã gây tiếng vang lớn trong giới sinh hoạt nghệ thuật trong những ngày cuối tuần qua. Cắt băng khánh thành phòng tranh là Giám Sát Viên Quận Cam Janet Nguyễn, nghị viên Andrew Đỗ, nghị viên Dina Nguyễn và nữ tài tử Kiều Chinh.

Cắt băng khánh thành phòng tranh.

Cuộc triển lãm bắt đầu từ Thứ Bảy 5-9-2009 và bế mạc hôm Chủ Nhật 6-9-2009 tại Gallery Việt Báo đã thu hút nhiều người quan tâm tới nghệ thuật, trong đó điển hình có họa sĩ Nguyễn Khai, nhà phê bình hội họa Đặng Phú Phong, nhà thơ Trần Phục Khắc, dịch giả Phan Khế, nhà văn Trịnh Gia Mỹ..

Đặc biệt, nét vẽ giàu nét chiêm nghiệm tâm linh của họa sĩ Thanh Trí cũng gây quan tâm từ nhiều tu sĩ. Sư Bà Thích Nữ Diệu Từ đã phát biểu trong buổi khai mạc, và đã ca ngợi họa sĩ Thanh Trí về các đóng góp lớn cho nghệ thuật.

Tham dự trong buổi khai mạc còn có hai chị em ni sư Thích Nữ Chân Thiên và Thích Nữ Chân Diệu. Cũng nên nhắc rằng Ni Sư Chân Thiên cũng là một nhà thơ đậm nét Thiền Tông, hiện trụ trì ở Thiền viện Sùng Nghiêm.

Giám Sát Viên Janet Nguyễn đã trao bằng tưởng lục Nghệ Sĩ Xuất Sắc (Outstanding Artist) cho họa sĩ Thanh Trí để ghi nhận các đóng góp của nghệ sĩ này. Tương tự, cô Joan Kim Ngân thay mặt dân biểu tiểu bang Trần Thái Văn cũng trao bằng tưởng lục.

Hai MC Nguyễn Trần Tấm và thi sĩ Đỗ Vinh.

Xuất sắc trong vai trò MC là bà Nguyễn Trần Tấm, một học sinh cũ của họa sĩ Thanh Trí.

Trong khi đó, nhà thơ Đỗ Vinh, tuy là đóng vai phụ MC và phụ trách phần Anh Ngữ, nhưng cũng bày tỏ các phê bình xuất sắc của ông. Đỗ Vinh nói rằng đối với người đã tới tuổi thất tuần, *họa sĩ Thành Trí đã gây ngạc nhiên đối với người thường ngoạn vì các đam mê làm mới liên tục, nét vẽ lúc nào cũng đi tìm cái mới.*

Nhà thơ Đỗ Vinh thêm, *họa sĩ Thanh Trí đã nổi tiếng về tài năng đa dạng, ưa khám phá, đã nhiều thập niên thử thách với các thể loại sơn dầu, tranh lụa, sơn mài, và bây giờ là mixed media.*

Trong những người phát biểu còn có tài tử Kiều Chinh, nhà báo Bích Huyền, Dr. Fredereick Hodge, Bạch Huệ (cựu học sinh Trung học Nha Trang), Trương Đình Uyên (cựu học sinh Nguyễn Du, Sài Gòn) ... Trong cuộc phỏng vấn riêng, luật sư Trần Tấn Việt nói với phóng viên VB rằng vợ của ông là bạn học Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế, ra trường cùng khóa với họa sĩ Thanh Trí. Luật sư Việt nói, ông đã xem tranh của họa sĩ Thanh Trí từ nhiều thập niên, và lòng đam mê đã giúp cho họa sĩ Thanh Trí cầm cọ vẽ lâu dài cả đời như thế mà lúc nào cũng muốn đi tìm cái mới.

Cuộc triển lãm lần này có nhan đề là “Đôi Bờ,” gồm 42 tấm tranh thể loại mixed media, trong đó có một họa phẩm gồm 7 tấm tranh ghép lại, trong đó gồm chân dung 6 vị Tổng Thống Mỹ.

Về quan điểm nghệ thuật, học sĩ Thanh Trí đã từng nhận xét về nghệ thuật như “vườn Địa Đàng không có bóng thời gian trôi, mà chỉ có bóng thời gian đọng lại trên màu sắc và đường nét của vọng tưởng.”

Thanh Trí từng tốt nghiệp ưu hạng khóa 1 trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế vào năm 1961 rồi đi dạy hội họa ở khắp nơi tại Nha Trang và Saigon. Định cư tại Hoa Kỳ vào năm 1987, thời gian này cô làm họa sĩ tự do và góp mặt tham dự trên 40 cuộc triển lãm chung và cá nhân từ năm 1965 đến 2009. Tác giả Đặng Phú Phong nhận định rằng *“trong hơn 20 năm dạy hội họa, tính cách sư phạm rất ảnh hưởng trong bố cục tranh của bà...”* Có lẽ người ta sẽ thấy rằng hai nét chính trong tranh của Thanh Trí là nét thanh tú và trí tuệ.

Bà sử dụng điêu luyện nhiều thể loại tạo hình từ đồ họa, màu nước, tranh lụa, sơn dầu, đến sơn mài và tranh lụa. Với sự đa dạng về phong cách thể hiện cũng khó để xác định khuynh hướng chủ đạo của họa sĩ. Tranh bà có lúc ẩn mình theo phái Tân Cổ Điển, có lúc hiện lên phái Biểu Hiện hay cũng có pha chút nét Trừa Tượng như trong tác phẩm Vô Đề chẳng hạn. Như thế đó tranh của Thanh Trí như mời gọi người xem hòa mình vào tác phẩm, thưởng ngoạn sự đa dạng của màu sắc, tình cảm chuyển động giữa con người với vạn vật, và nhân loại và đất nước.

Đặc biệt, nhà phê bình Đặng Phú Phong trong bài viết nhan đề “Họa Sĩ Thanh Trí Và Cuộc Triển Lãm Đôi Bờ” hôm Thứ Năm đã ghi nhận nét thơ mộng trong tranh: *“...Ngắm những bức tranh mùa thu của Họa sĩ Thanh Trí, người xem thấy được những hang hóc hoang vu sống người lên chịu đựng đám lá mục thời gian qua những nhát cọ khá hào phóng. Điều này càng dễ thấy hơn qua bức tranh Hành Trình Của Đá. Trong những hình khối đa dạng, chập chùng đè lẫn lên nhau tạo nên ấn tượng hỗn mang của thời hoang sơ lập địa, mời gọi người xem hòa mình vào cảnh trí của bức tranh, để cùng bước theo hành trình của đá. Có hành trình của đá thì cũng sẽ có giấc mơ của đá. Đá cũng là tôi, là anh, là mọi người...”*

...Có sự kèm hãm và nhẹ nhàng trong những bức tranh mà thoát tiên ta có thể nghĩ rằng bà đang phóng bút. Cho dù đâu đó nét tiểu thư của một thiếu nữ Huế thoáng ẩn hiện

trong tranh của bà. Từng ngàn ấy điều kiện khách quan cùng với một tâm hồn nhạy cảm, say mê nghệ thuật đã tạo cho tranh Thanh Trí một nét khá riêng. Thời Thanh Trí học trường Mỹ Thuật Huế, thời các cô gái Huế khi ở nhà thì kín cổng cao tường, ra đường luôn luôn cúi mặt, khép nép, tay lúc nào cũng sẵn sàng chực giữ lấy tà áo dài bị gió thổi tung bay thì chắc bà cũng đã từng phải đối phó gay go để theo đuổi con đường nghệ thuật đầy thơ mộng của mình. Sự thơ mộng đó trải đều trên chiều dày tác phẩm của bà, nhất là trên tranh lụa. Không khí tranh lụa của Thanh Trí thật lãng đãng, huyền hoặc và có lẽ tất cả những đôi mắt thiếu nữ trong loại tranh này bà đều diễn tả nó thật diêu vợi xa xăm hướng về một chân trời riêng tư nào đó...”

Trong khi đó, ngắn gọn, dịch giả Phan Khế nói về tranh của họa sĩ Thanh Trí, “Màu sắc tuyệt vời.”

Video buổi triển lãm:

https://www.youtube.com/watch?v=jH1_otSexk

Sáu vị tổng thống Mỹ và người Việt tị nạn

- 1- TT thứ 39 James Carter 1977-1981
- 2- TT thứ 40 Ronald Reagan 1981-1989
- 3- TT thứ 41 George H.W. Bush 1989- 1993
- 4- TT thứ 42 William J. Clinton 1993- 2001
- 5- TT thứ 43 George W. Bush 2001- 2009
- 6- TT thứ 44 Barack Obama 2009-2016

Sáu Tổng thống Hoa Kỳ và người tỵ nạn

Nhờ ơn Trời Phật độ cho
Dòng người tỵ nạn cập bờ tự do
Gắng công tái tạo cơ đồ
Thế hệ con cháu nên bao chân tài

Sáu vì Tổng Thống tượng trưng
Tinh thần nhân ái nghìn trùng cứu mang

Ơn người bút thảo nên tranh
Cùng chung cầu nguyện thanh bình thế nhân
Ơn mẹ nhớ mãi bờ Nam
Một thời tâm ảnh áp tràn trong tim

Thanh Trí, *Sacramento*

GHI NHỚ ĐÔI BỜ (1975-2009)

**Bao năm nổi nhớ chẳng mờ
Từng bước tỵ nạn bên bờ tự do
Đất lành một sớm định cư
Thế hệ con cháu giấc mơ xứ người**

**Dưới màu cờ Mỹ sáng ngời
Ngọn đuốc thần nữ giữa trời soi chung
Sáu vì Tổng Thống tượng trưng
Tinh thần nhân ái nghìn trùng cứu mang**

Ơn người bút thảo nên tranh
Cùng lời cầu nguyện bình an thế trần
Ơn mẹ nhớ mãi bờ Nam
Một thời tâm ảnh áp tràn trong tim

Thanh Trí, *Sacramento*

ON BOTH SHORES (1975-2009)

Years may pass but memories do not fade
away
Of refugees stepping forth onto Freedom's
shore

Resettling upon a kinder, gentler land
New generations dream on with their new
country

Beneath the colors of Old Glory shining
brightly
The Statue of Liberty sheds light upon our
path
Six American Presidents as symbols
Of Humanity that have saved the lives of
millions

In gratitude doth my brush enshrine these
paintings
Along with my prayers for peace for all the
world
A Mother's love always remind me of
Vietnam's shore
Which, once upon a time filled my heart with
imagery

Thanh Trí, *Sacramento*

Translated from Vietnamese into English by
Joseph Dovich

TRƯỜNG XƯA THẦY CŨ

Dâng thầy, gởi bạn. Kỷ niệm 50 năm thành lập trường 1957-2007

Chiếc bảng xinh xinh mấy chữ đề
“Cao Đẳng Mỹ Thuật” lộng bờ mè
Mái trường thân yêu thời son trẻ
Bên dòng Bến Ngự nước xanh le

Hàng cây Phượng vĩ rũ bóng che
Hoa nở hoa cười hoa áp e
Sáng chiều hai buổi xuôi ngày tháng
Ông ả bờ vai mái tóc thề

Mỗi sợi tơ bay mỗi sợi the
Thả bóng trong gió gió đùa ve
Đùa cả mây trời trong nắng hạ
Đùa bóng chiều rơi đọng đường về

Giá bút bảng vẽ chất đầy xe
Nắng mưa xứ Huế chẳng nhằm nề
Vẽ cảnh vẽ đời vẽ sương gió
Vẽ mùa bão lụt nước tràn be

Muôn nẻo cố đô đập mấy về
Bao bài phác thảo dọc đời khe
Vui đời nghệ sĩ vui màu vẽ
Yêu cảnh thiên bờ cỏ bụi tre

Bao năm vui học bên bạn bè
Thầy thương bạn quý chẳng lời chê
Tốt nghiệp xa trường, xa xứ Huế
Khoác áo mô phạm trọn vai nghề

Vận nước vận nhà đời dâu bể
Giờ đây hội ngộ nhớ trường quê
Ân thầy dạy dỗ mười năm trước
Quyện cả chân tâm kính gởi về

Thanh Trí

*Ban Giám Đốc, Quý vị Giáo Sư, và Sinh Viên
Trường Mỹ Thuật Huế bên bờ Bến Ngự 1957-1959*

HỌA SĨ THANH TRÍ VÀ 50 NĂM CAO ĐẲNG MỸ THUẬT HUẾ

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/50nam/kyniem50nam.html>

TRƯỜNG CAO ĐẲNG MỸ THUẬT HUẾ, 1957-1975

Trường được thành lập từ năm 1957, bên bờ sông Bến Ngự, Huế.

Sáng nay, một buổi sáng thật bình an, tôi ngồi ghi lại buổi Lễ Kỷ Niệm 50 Năm Thành Lập Trường Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế tại Gallery Việt Báo Westminster Nam Cali, vào ngày 30 tháng 6 đến ngày 2 tháng 7 tháng vừa qua, để mời các bạn một thời Mỹ thuật Huế vào với những Kỷ Niệm chân tình khó quên của riêng tôi và của nhóm chúng tôi.

Trên Việt Báo On Line ngày 12/7/2007 đã đăng bài nói chuyện của tôi “Họa Sĩ Thanh Trí Và 50 Năm Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế”, hàng chữ đậm nét này đã làm tôi liên tưởng đến một đoạn trong bài “Họa sĩ Thanh Trí và Những Chặng Đường tìm về Nghệ Thuật “ tôi đã viết cách đây hai năm để đăng vào Đặc San TSH (2006-2007) khi nhà biên khảo PAT cho Hoàng Diệm Phương và tôi biết “ Trong số này anh đã viết về đề tài Ngũ Sắc Huế cho Huế nói chung và Ngũ Sắc của trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế nói riêng”, Tôi đã ghi lại đôi dòng kỷ niệm trên chặng đường duyên khởi đầu đời của tôi với trường Mỹ Thuật bên bờ Bến Ngự (tôi không có khiêu văn chương, tôi chỉ viết theo điều tôi nghĩ hay chỉ để ghi lại những sự việc tôi đang sống với, hay đã sống qua v. v. .) Tôi cũng không quên viết về ước mơ, về một tâm niệm của tôi đối với trường xưa thầy cũ. Tôi ao ước tổ chức buổi lễ nhớ trường xưa nhớ ơn thầy cũ vào năm 2007, là năm trường CDMT Huế được 50 tuổi. Nhưng tôi không hy vọng chúng tôi có thể tổ chức được buổi lễ như đã tâm niệm, tôi thầm nghĩ "50 năm một con số đáng được nhắc đến. 50 năm, thời gian đủ để hậu thế nói lên thành quả, công lao của quý thầy, cùng sự chông chất kinh nghiệm chín muồi tuổi đời, tuổi nghiệp của trò. Đủ để thấy, để cảm, để nói lên lòng biết ơn sâu đậm của hậu thế đối với các vị tiền bối ". Tôi biết điều tâm niệm này là một điều ngoài tầm tay mình, nhưng lòng tôi không người nghĩ đến, nhất là vào những dịp được các cựu học sinh của tôi tỏ lòng mến mộ tôi, tôi lại càng cảm thấy mình có bổn phận phải lo lắng việc này, mặc dù mọi việc không dễ. Các bạn Khoá 1 của tôi thì chín người ở mười phương, biết tìm về phương mô mà bàn định ? Còn các khoá sau cũng ở rải rác khắp nơi, sau này tôi mới biết có một số anh chị em trong các khoá ấy ở vùng Nam California. Sau đó tôi có liên lạc gợi ý với vài bạn xa gần. Qua email qua điện đàm, tôi nhận được nhiều ý kiến. Các bạn khuyên tôi nên xin chính quyền một ngân khoản để tổ chức thì thuận tiện cho mọi người hơn. Ý kiến này thật là hợp lý, vì mỗi năm chính quyền địa phương đều có một ngân khoản để giúp các Cộng Đồng sinh hoạt văn hoá nghệ thuật để bảo tồn văn hoá đa dạng muôn màu dân của xứ Cờ Hoa hợp chủng

quốc này, nhưng tôi không có tài giao tế "đáng nề" này. Tôi hoàn toàn không làm được điều này, kể cả việc xin các nhà kinh doanh bảo trợ. Tôi chỉ biết đề nghị anh em góp tiền để trang trải vào 3 khâu chính: thuê gallery, in thiệp mời và brochure, và tiệc trà. Tùy theo số tiền thu được mà tổ chức (liệu cơm gắp mắm), nhưng tôi vẫn thường tự nhủ: "Vạn sự khởi đầu nan" hay "Hành sự tại nhân thành sự tại thiên". Điều này đã khích lệ tôi và cho tôi tin vào điều chánh niệm.

Thời gian trôi qua quá nhanh, mới đó mà đã đến 2007. Người thầy trẻ tuổi nhất trong các thầy thưở ấy, thầy Phan xuân Sanh cũng vừa qua đời vào tháng 10 năm 2006. Tôi buồn lắm, và không khỏi ân hận về việc tôi tâm niệm nhưng chưa thực hiện được. Rồi chạnh nghĩ các thầy dạy Khoá Một của chúng tôi đã lần lượt về bên kia thế giới...! Với tuổi đời chênh chéch 70 của chúng tôi, tôi cảm thấy mình không còn thời gian để chần chờ, để trễ nãi. Một phút qua một phút hoại không trong từng tế bào, từng thớ thịt, từng khớp xương. Đường xuống núi của tuổi đời thật là nhanh, khó mà cố níu lại!!) nên tôi quyết định khởi sự, kể cả việc lựa chọn ngày giờ địa điểm tổ chức. Tôi chọn cho gần với ngày tổ chức của trường Đại Học Sư Phạm Huế ở Santa Ana, để thầy cô, các bạn bè, thân bằng quyến thuộc ở xa về có dịp ghé qua buổi Hội Ngộ Nhớ Trường Xưa Nhớ Thầy Cũ của chúng tôi. Nhưng tôi lại không nghĩ đến điều khó khăn khác có thể xảy đến cho một địa điểm có nhiều tổ chức cùng khai mạc một lúc, đó là sự bất tiện cho quý thầy, quý khách, quý nhà văn nhà báo, truyền thông truyền hình. Quý vị này không thể đến dự nhiều nơi được, mà nơi nào cũng mong có sự hiện hữu của quý vị !

Giáo sư Lê Văn đã cho tôi hay, ngày 30 tháng 6 có tới mấy nơi mời giáo sư đến dự khai mạc Hội Ngộ các trường thuộc Viện Đại học Huế từ 9 giờ sáng đến 9 giờ tối mới xong, trong đó có trường Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế (ba năm đầu cũng thuộc Viện Đại Học Huế). Thật là một ngày đáng ghi nhớ của vùng đất lành Westminster, Santa Ana, nơi Đoàn Chim thuộc Viện Đại Học Huế tìm về để cùng nhau tưởng nhớ 50 năm ngày thành lập của Viện, của Trường, của hầu hết các phân khoa ở Huế 1957-2007. Chúng tôi soạn thảo chương trình ngắn gọn lại, bỏ bớt phần văn nghệ giúp vui cũng vì lý do này.

Sáng ngày thứ bảy 30, các anh chị em cựu sinh viên Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế chỉnh tề. Các chị trong trang phục áo dài quốc hồn quốc túy đã có mặt từ sáng sớm. Riêng tôi bồi hồi lo lắng không sao ngủ được. Tôi đã đến Gallery sớm hơn mọi người. Mặc dù trong chương trình:10:45 Tiếp đón quan khách, nhưng có nhiều quan khách nhiệt tình đến sớm.

Đúng 11giờ :MC Tuấn Khanh (tốt nghiệp CDMT 1963, nhà văn – nhà thơ - hát hay nhận làm MC thì tốt quá) mời 4 vị khách danh dự cất băng khai mạc buổi lễ. Giáo Sư Lê Văn, cựu khoa trưởng Đại Học Sư Phạm Huế, thầy Ngô Bảo, cựu Giáo sư Trường QGCĐMT Saigon, Bác sĩ Võ văn Tùng, Nghị viên thành phố Westminster Tạ Đức Trí.

MC anh Nguyễn Tuấn Khanh mời quý vị an tọa và ngỏ lời mở đầu giới thiệu chương trình và giới thiệu thành phần tham dự buổi lễ. MC mời tôi (Trưởng Ban Tổ Chức) ngỏ lời chào mừng và cảm ơn quan khách (1)

Anh Hoàng Vinh đọc mục “Sơ lược Tiểu Sử của trường SĐMT Huế 1957-1975”.

MC Giới thiệu ông bà Giáo Sư Lê Văn và mời giáo sư cho đôi lời.

Giáo sư Ngô Bảo đã chân tình cho một bài nói về trường CĐMT rất dài.

Tiếp chương trình, tôi đại diện Cựu Sinh Viên Khoá 1 nói cảm tưởng đối với trường MT Bến Ngự, những thành quả của trường (1957-1975) và dâng lời cảm ơn đến quý thầy.

Cô Janet Nguyễn, Giám sát địa hạt Westminster phát biểu cảm tưởng và tặng bằng khen cho nhóm chúng tôi về sự góp phần nghệ thuật của nhóm vào nền nghệ thuật của vùng Cali.

Tiếp, Bà Margie Rice, Thị trưởng thành phố Westminster có lời khen tặng nhóm Hoạ sĩ và bà mời nhóm hoạ sĩ đến triển lãm tại nhà Hội thành phố Westminster khi nào phòng này hoàn chỉnh việc xây cất.

Ông Andy Quách, Nghị viên, tiếp lời và nhắc lại lời bà Rice mời.

Ông William Bill Dalton, Thị Trưởng thành phố Garden Grove, đã phát biểu rất chân tình về sự cảm nhận của ông qua phòng trưng bày tranh đẹp của nhóm Hoạ sĩ Huế.

Cả nhóm Hoạ sĩ được mời lên sân khấu để chào quan khách và cảm ơn 4 vị trong chính quyền đã đến dự.

Sau đó MC giới thiệu từng họa sĩ. (Anh Nguyễn Khai, Chị Thanh Trí, anh Hồ Thành Đức, chị Hồng Diệp, anh Dương Ngọc Sum, anh Nguyễn Đình Thuận, anh Võ Văn Thọ, chị Quỳnh Chi, Chị Liên Tâm, anh Nguyễn Văn Hoa, anh Đàm Quốc Cường, Chị Đoàn Thị Hoà, anh Phan Chánh Kháng, anh Đỗ Xuân Chính, anh Hoàng Vinh, anh Nguyễn Hưng (Hugo Nguyễn), anh Bảo Gia (Gary Bảo), anh Dương Phước Tấn...

Sau lời kết thúc buổi lễ, MC Tuấn Khanh đã rất chân tình mời quan khách thưởng lãm tranh và dùng tiệc nhẹ với Nhóm họa sĩ chúng tôi.

Buổi tiệc nhẹ kéo dài trong tình thân mật, trong không khí thân tình ấm cúng như “nhà người thân có giỗ, thân bằng quyến thuộc đến chung vui”. Mặc dù tôi đang ở trên đất

người, nhưng sao trong tâm tôi thoảng mùi trầm hương như có bóng dáng ngày nào của quý thầy ẩn hiện đâu đây, và như xa xa có tiếng trống trường mời gọi người thân các trường láng giềng ghé lại đôi phút chung vui. Tuy thiếu rượu cay nhưng có bánh ngọt, trái cây tươi, và nhiều nước trong lành như nước giữa giòng sông Hương. Và như có cả khúc xạ quang lấp lánh Ngũ Sắc Huế ẩn hiện quanh 4 tường đầy tranh của nhóm Huế Cali. Tôi đã thăm cảm ơn không gian, thời gian, hương hồn quý thầy và người đã cho chúng tôi những giờ phút : Thiên Thuận, Địa Lợi, Nhân Hoà.

Vậy là như ý nguyện, trường vừa tròn 50 năm, chúng tôi một nhóm cựu sinh viên QGCĐMT Huế đã Tổ Chức được Buổi Lễ thân tình đầy ý nghĩa để nhớ trường xưa, nhớ ơn thầy cũ.

Sau đây tôi cũng ghi thêm vài nét hoạt động đã qua của nhóm :

- Triển Lãm Tranh Hội Ngộ, mỗi chúng tôi (Thanh Trí, Lâm Triết, Đinh Cường, Nguyễn Khai, Hồ Thành Đức, Tuấn Khanh Rừng, Đàm Quốc Cường, Liên Tâm, Hồng Diệp, Dương Ngọc Sum, Hoàng Vinh, Nguyễn Hưng Hugo, Nguyễn Đình Thuận, Phan Đôn, Phan Chánh Khánh, Nguyễn Văn Nhơ, Dương Phước Tấn) đã mang hai bức đến Gallery từ ngày trước. Mỗi người một lối vẽ, một sắc thái riêng (hợp lại nhìn chung không biết có đủ Ngũ Sắc như bài viết của anh PAT chưa?). Anh Nguyễn Đình Thuận, anh Nguyễn Khai, anh Tuấn Khanh, , anh Thanh, anh Khánh, Hugo Nguyễn Hưng sắp xếp theo cỡ tranh, theo màu của tranh mà treo bên nhau (như anh chi em chúng tôi quay quần bên nhau suốt 3 ngày tổ chức Lễ vậy). Phòng tranh thật là đẹp, và trang trọng. Trong lòng tôi vui lắm, nhưng tiếc là phòng hơi nhỏ nên không được thoải mái cho một buổi Hội Ngộ có nhiều quan khách đến tham dự. Phòng tranh vừa mới treo xong(vào chiều thứ sáu 29/6/07) đã có rất nhiều người vào xem. Nét vui tươi hiện rõ trên dung nhan của anh em chúng tôi.

-Tiệc Trà: Thức ăn ngon, lại trình bày rất mỹ thuật là do tài của chi Võ thị Hồng Diệp. Chị đã làm với cả công tâm, từ món chả tôm Bông Lúa, giò thủ Guitar, đông sương Uyên Ương, bánh đúc Hoa Hương Dương. Ngoài ra còn có chị Tôn Nữ Cẩm Quy khắc dựa hấu Thiên Nga, chị (vợ) Hoàng Vinh nấu xôi bắp. Chúng tôi còn mua thêm vài thức ăn đặc biệt Huế nữa. Thật là cảm động khi tôi được nghe chị Hồng Diệp kể lại : “Sáng thứ sáu 29 tháng 6 trong lúc các anh lo trang trí phòng tranh, tôi và Liên Tâm đi mua hoa. Anh Dương Ngọc Sum chở chị Hồng Diệp và Cẩm Quy đi chợ mua thức ăn để làm cho ngày mai. Anh Sum đã rất giỏi, vừa làm tài xế vừa bẻ thức ăn, lại còn lằng xằng gọt xắt và dọn dẹp mọi thứ giúp các chị, miệng nhắc hoài bao kỷ niệm của thời Mỹ Thuật Huế.

Anh Nguyễn Đình Thuận tự nguyện giữ chức vụ Liên Lạc, và Thủ Quỹ trong giai đoạn đầu và lo phòng tranh giai đoạn cuối. Anh Tái Tú Bình đã tặng chúng tôi bằng chữ viết

rất công phu như một logo để trang trí sân khấu, nhưng rất tiếc hôm đó anh bận việc phải đi xa. Anh Nguyễn Khai giúp thuê viết và treo biểu ngữ “ Kỷ Niệm 50 Năm Cao Đẳng. . ” trước toà soạn Việt Báo. Anh Hoàng Vinh lo đóng bọc gỗ (bọc thuyết trình) và góp công tâm vào nhiều việc, nhất là cả hai anh chi đã bỏ một ngày để cùng tôi đi in ấn Thiệp Mời và Brochure. Sự phân phối cũng nhờ anh Vinh và Sum. Anh Nguyễn Chánh Khánh đã giúp một tay vào việc trang trí xếp dọn.

Tôi được các bạn cho làm Trưởng ban Tổ chức lo tổng quát, vì việc nào tôi cũng lắng xẵng thăm hỏi. mặc dù tôi đã tình nguyện soạn thảo chương trình, thiệp mời, thư mời, nhưng rồi tôi lại còn phải làm luôn cả việc layout brochure vì thời gian thu nộp cung cấp hình ảnh của các bạn cho designer brochure đã quá hạn (vì một số các bạn thì quá bận rộn), designer không nhận làm vậy là tôi layout, mặc dù tôi không có chuyên về mục này. Về trang bìa, Tuấn Khanh Rừng và Hoàng Vinh cũng có giúp. Brochure gồm có 20 trang màu cỡ: 5. 5 x 8 inches. Một CSV để 1 bức tranh, 1 ảnh chân dung và tiểu sử được sắp theo thứ tự năm ra trường, tôi layout thật gọn để tiết kiệm tiền in ấn (vì anh em chúng tôi không đông lại còn nhiều việc để chi tiêu, tranh triển lãm không bán, chỉ để cho mọi người thường lãm (như một lời cảm ơn quý thầy). Nhưng rồi đâu cũng vào đó. Việc trả tiền thuê Gallery có nhà hảo tâm ông bà Phan Khôn Chính, bạn của chị Võ thị Hồng Diệp, đã gửi cho Việt Báo 500 dollars và bác sĩ Võ Văn Tùng gửi cho 100 dollars còn thiếu bao nhiêu Chủ nhiệm Việt Báo tự nguyện không tính thêm.

Việc giao tế gửi thiệp hay trực tiếp liên lạc mời quý quan khách đã có các anh chị em trong nhóm một người một tay giúp khâu này. Các anh em trụ cột của nhóm ở ngay địa phương nên tôi yên tâm, không ngại về việc thiếu sót. Nhờ sự chân tình mọi việc đều được vuông tròn cả.

Ôi bao kỷ niệm của một thời son trẻ bên bờ Bến Ngự hay trong Thành Nội đã được nhắc đến liên tục trong suốt 2 ngày sau đó. Ngâm nga, ca hát, làm ồn cả góc toà soạn Việt Báo. Chị Nhã Ca không ngồi yên được trong văn phòng chủ nhiệm, chị phải sang đùa vui với chúng tôi và chị NC đã cho hay “Buổi Hội Ngộ của nhóm CĐMT Huế quá thân tình, vui nhộn, và quan khách đến dự đông nhất, trên 200 người như vậy là quá thành công. Chị Nhã Ca đặc biệt chúc mừng tôi (có lẽ chị NC đã cảm thông được nét lo lắng còn hiện rõ trên khuôn mặt tôi, người mà không mấy khi tỏ vẻ buồn lo ra mặt !!!!).

50 năm tuổi trường nhưng 60-70 tuổi đời của chúng tôi, đa số đều là ông bà nội ngoại, nhưng hôm đó chúng tôi cảm thấy mình chỉ là những cô cậu sinh viên nghịch ngợm của quý thầy ngày nào, được làm ồn và kể chuyện xưa cho nhau nghe là hạnh phúc lớn lao. Vào giờ cuối chia tay còn hẹn tái ngộ, và tôi đã hứa 50 năm sau tôi sẽ tái sinh là một sinh viên Mỹ thuật tuổi chưa tròn 20 của trường sẽ đến dự. Niềm vui lớn lao nhất là chúng tôi đã làm ấm lại tình đồng môn đồng trường nơi xứ người.

Thật cảm động và thương các bạn ở xa, như chị Quỳnh Chi ở San Jose, chị Liên Tâm ở San Jose, anh Võ văn Thọ Houston, anh chị Nguyễn văn Hoa Sacramento, anh Dương Phước Tấn (cựu sinh viên 1957-58) ở Arkansas, rất xa cũng về dự cùng với anh chị em Nam Cali.

Sau đây tôi xin trích

- 1. Lời cảm ơn quanh khách tham dự.*
- 2. Lòng ghi ơn quý thầy cùng đôi dòng cảm nhận về trường xưa (Họa sĩ Thanh Trí và 50 năm Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế)*

1-Đại diện cho nhóm Cựu Sinh Viên Quốc Gia CĐMT Huế cảm ơn quan khách:

Tôi là Thanh Trí, đại diện cho nhóm CSV Quốc Gia CĐMT Huế hiện diện tại đây.

Tôi xin trân trọng kính chào quý vị quan khách.

Tôi xin chân thành cảm ơn quý vị đã bỏ thời gian quý báu đến dự buổi Kỷ Niệm 50 năm thành lập trường Quốc Gia Cao Đẳng Mỹ Thuật Huế.

Kính thưa quý vị quan khách, hôm nay chúng tôi hân hạnh được đón tiếp :

Bà Margie Rice thi trưởng thành phố Westminster,

Ông William Bill Dalton thi Trưởng thành phố Garden Grove,

Ông bà Giáo Sư Lê Văn, cựu Khoa trưởng Đại Học Sư Phạm Huế,

Cô Janet Nguyễn, giám sát viên Orange county,

Ông Andy Quách, nghị viên,

Ông Tạ Đức Trí, nghị viên thuộc thành phố Westminster,

Ông bà Thái Anh Duy, Hội Trưởng Hội Văn Bút Hải Ngoại,

Ông bà bác sĩ Võ văn Tùng (nhà hảo tâm) Hội Trưởng Hội Thân Hữu Huế Thừa Thiên,

Ông bà Kỹ sư Ngô Khôn Chính (nhà hảo tâm),

Quý vị trong Hội Thân Hữu Huế Thừa Thiên,

Quý vị trong Hội Ái Hữu Quốc Học Đồng Khánh,

Ông bà Giáo sư Ngô Bảo,

Ông bà Bùi Ngoạn Lạc, Cựu hiệu trưởng, cựu giáo sư và cựu học sinh trường Nữ Trung

học Nha Trang, cựu Giáo sư, cựu học sinh trường Nguyễn Du Sài Gòn,

Ông Tiến Sĩ Giáo sư Lê Hồng,

Nhà văn Duy Lam,

Thi sĩ Huy Trâm,

Nhà văn Vương Trùng Dương,

Nhà biên khảo Huỳnh Hữu Ủy,

Ông bà nhà văn nhà thơ Nhã Ca Trần Dạ Từ, chủ nhiệm cơ sở Việt Báo.

Nhà văn Phan Tấn Hải và các nhân viên của toà soạn Việt Báo,
Quý vị trong các cơ quan Truyền Thông, Truyền Hình, báo chí,
Đài SBTN, chương trình Thanh Toàn, Một Ngày Qua Ống Kính -
Đài SBTN Chương Trình Văn Học Nghệ Thuật

Nhà văn Phan Nhật Nam, Cơ quan truyền hình Sài Gòn TV. .

Bích Phương. Cơ quan Free Viet Nam Net.

Ông Bùi Bình Bân-Thời Luận – Sài Gòn 2- Viễn Đông- Người viết

Quý vị nhà văn, nhà thơ, Quý vị thân hào nhân sĩ. quý vị cao niên,

Quý hoạ sĩ thân hữu Nam Cali, và Bac Cali. ,

Anh Trần Tráng, chị hoạ sĩ Chung Thanh Thủy,

Anh chị Nguyễn văn Bảy,

Hoạ sĩ Anh

Hoạ sĩ Lương văn Ty, điêu khắc gia,

Quý vị hâm mộ Nghệ Thuật,

Quý thân hữu và gia đình của các anh chị em trong nhóm cựu sinh viên Quốc gia Cao
đẳng Mỹ Thuật Huế. Có nhiều bạn đã đến từ Arkansas, từ Houston, Sacramento, San
Jose.

Kính thưa quý vị,

Chúng tôi rất hân hạnh được đón tiếp quý vị trong khung cảnh nghệ thuật trang nhã của
buổi lễ Nhớ Trường Xưa, Nhớ Ông Thầy Cũ. Nhóm chúng tôi không đồng, sự hiện diện
của quý vị là một sự yểm trợ tinh thần lớn lao cho anh chị em chúng tôi. Chúng tôi thật
vô cùng cảm động. Anh chị em trong nhóm chúng tôi xin ghi nhớ tình cảm quý hoá này.
50 năm mới có một buổi Hạnh Ngộ, thật là một điều hiếm quý. Ngoài tình đồng môn,
chúng tôi còn nhận được bao chân tình khác, tình dành dành cho người nghệ sĩ và đầy
âp cả tình quê hương, nghĩa thầy trò Thật là một buổi hạnh ngộ, hiếm quý của nhóm
chúng tôi.

Kính thưa quý vị,

Mặc dù hoàn cảnh đất nước đã biến đổi sao dời, đa số anh chị em trong chúng tôi đã
nhận quê người nơi đây, làm quê hương thứ hai của mình nhưng không bao giờ chúng
tôi quên được góc trời nghệ thuật đầu đời, bên bờ Bến Ngự 1957 -1961 hay trong Thành
Nội 1961 -1975, nơi mà hai ngôi trường Mỹ Thuật tọa lạc, nơi mà anh chị em chúng tôi
hiện có mặt tại đây đã ngay ngày hai buổi học hành suốt bao năm, với bao kỷ niệm của
thời son trẻ. Trước khi hết lời tôi xin một lần nữa chân thành cảm ơn tất cả quý vị và xin
quý vị bỏ qua cho... rất nhiều thiếu sót, trong buổi lễ hôm nay.

Chúng tôi xin một lần nữa cảm ơn Ông bà nhà văn nhà thơ Nhã Ca - Trần Dạ Từ, và nhà văn Phan Tấn Hải, cô Quyên, cô Hằng, cô Lệ và các nhân viên của toà soạn Việt Báo đã giúp chúng tôi và dành cho chúng tôi mọi ưu tiên.

Từ trái: Thanh Trí, Janet Nguyễn, Bà Margie Rice Thị trưởng thành phố Westminster, Andy Quách và các họa sĩ tham dự Lễ Kỷ niệm 50 năm

Cô Janet Nguyễn tặng bằng khen. Thanh Trí đại diện nhận

Liên Tâm, Hồng Diệp, Thanh Trí, Thuần, chụp với tranh Lâm Triết

HS Rừng, hs Thanh, hs Quỳnh Chi, Hương, hsThuần, bà Ngô Bảo, hs Đỗ xuân Chính, Hs liên Tâm, hs VovThọ, Con gái Rừng, hs HDiệp, hs Cẩm Quỳnh, hs thanh Trí, hs Nguyễn Khai, Bà Rừng, hs Hoàng Vinh

Thanh Trí, chị NV Bảy, hs Thanh Thủy, hs Liên Tâm, hs NV Bảy

*Hs Dương P Tấn, hs Hà Quốc Huy, hs Hồ Thành Đức, hs Bé Ký, hs Hồng Diệp,
hs Thanh Trí, hs Liên Tâm, hs Dương ngọc Sum*

Cô Hương (vợ hs Thuần), bà hs Rừng, hs Thanh Trí, hs Quỳnh Chi, hs Cam63, Quỳ, con gái Rừng, hs Hồng Diệp, hs Liên Tâm

NHÃ CA & THANH TRÍ

Nguyen brings beauty to CRC

Diversity in art fits well with the theme of Women's History Week, and that's just what this month's display in the Library Gallery features at CRC.

Thanhtri Nguyen is an accomplished artist, she's also a recent immigrant from the Communist regime of South Vietnam.

A graduate of the National School of Fine Art in South Vietnam, Nguyen taught art at a local high school until the Communists took over in 1975. But she couldn't leave the country just then. She had to wait almost 10 years until her husband was released from prison, an apparent threat to the regime.

Her art kept her busy during the long wait—that and raising her four children. In 1986, they were able to flee the new regime and were placed in refugee camps in Bataam, Philippines; however, she was not idle there. Those sympathetic to the plight of the refugees gave her paints and necessary materials, and talked her into doing a one-woman show in the Philippines.

Now, thanks to a sponsorship by relatives already living in the United States, she and her family are residing in the Sacramento area. "It is to our fortune," says CRC English as a second language instructor Marlo McClurg.

Her talent encompasses a

Michael Hayes/Connection

A wife's woeful farewell as her husband goes to the battlefield is the theme of this painting.

wide variety of methods—water color on silk, oil paintings, ink painting on rice paper and lacquer paintings; CRC Gallery patrons will see only a small sampling.

She has been a free-lance artist since coming to America in 1987. Here her paintings have been displayed in the sixth floor cafeteria of the State Capitol Building. Others were featured in a 1988 reception in the Capitol

as well as gallery exhibits in Carmichael, De Anza College in San Jose, and the Home Garden Show at Cal Expo in 1988. Three years of exhibits at the Annual Asian Heritage Cultural Week and the annual Sunrise Mall Show.

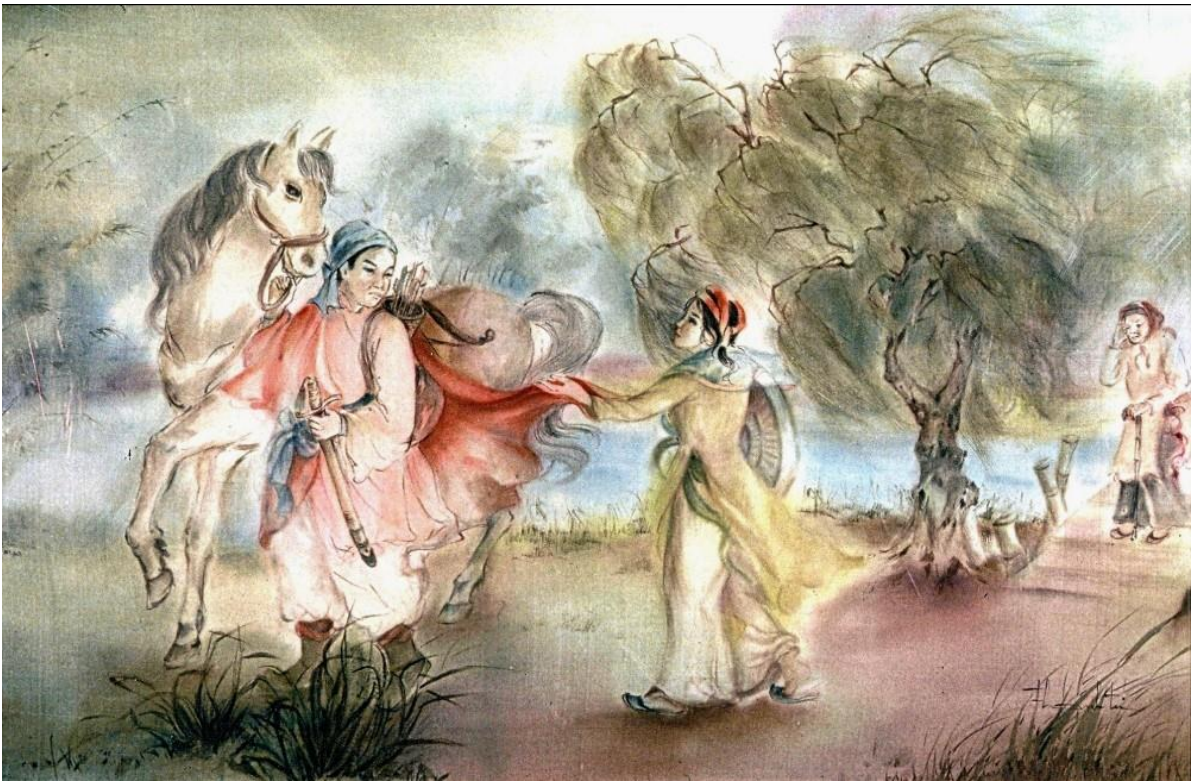
She has been awarded several honorable mentions for her work, twice at Art Center California Art League showings and once at the Placerville Eclectic VII show

Thanhtri has also be

iting scholar, sharing her techniques of painting watercolor on silk with students at California State University, Sacramento.

Those wishing to meet the artist may do so at a reception in her honor, to be held from 6:30 to 7 p.m. Thursday (March 14). This reception is a prelude to the California Humanities Project workshop and panel discussion on "Challenges Facing Immigrant Women: Asia & the Middle East."

Thanh Tri Brings Beauty to CRC
Cosumnes River college
march 14 1991
Sacramento California USA

Thank you for sharing your wonderful
collection with our entire staff and
for letting us have the opportunity of
hanging one in the President's office.

Pat Compton
March 27, 1991

Beautiful work - love them all -
hope you will do another showing
next year in the gallery. Thanks

Bearline Wong
3/28/91

Sacramento Fine Art Center Members Exhibition Award

January 9-30-2010

Merit Award : "Lady Dove"

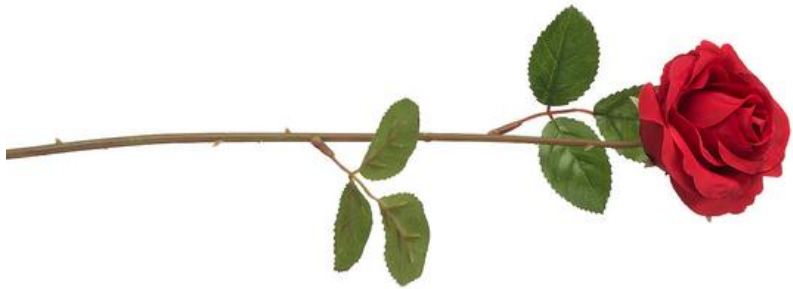
Merit Award : "Routine"

Award of Excellence : "Autumn Forest Spirit"

Honorable Mention : "Sleeping in Peace"

MỘT SỐ TRANH CỦA HỌA SĨ THANH TRÍ

Trích trong website art2all.net của Đặng Lệ Khánh

<http://www.art2all.net/tranh/thanhtri/thanhtri.html>

Tác giả tự họa

Nỗi Nhớ Quê Hương-Nostalgia (Old man)

Trăng Ô Châu – Huyền Trân Công Chúa

Chân Dung NAM PHƯƠNG HOÀNG HẬU

Bà Ngô Quang Trưởng , Virginia

Bà Ngô Quang Trưởng

Thi sĩ Tuệ Nga

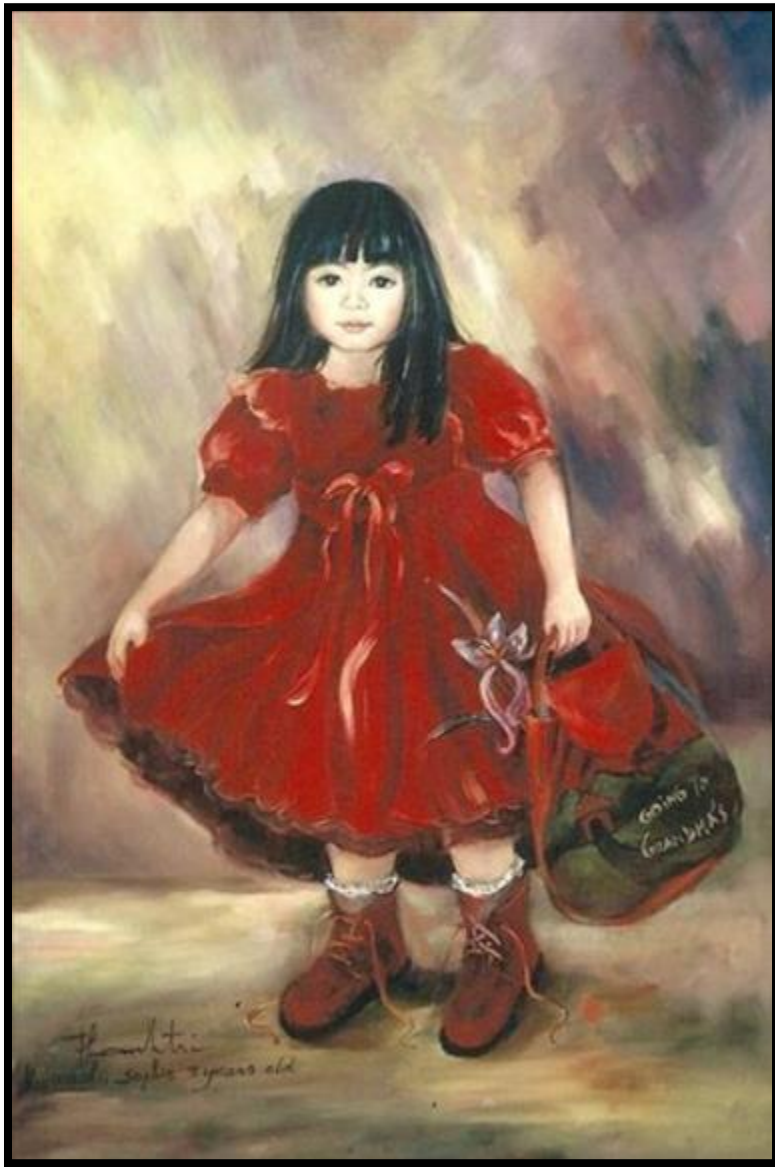
Chân dung ca sĩ Tâm Vân - tranh Thanh Trí

Con gái Minh Tâm (Silence Color)

Cháu Sophie

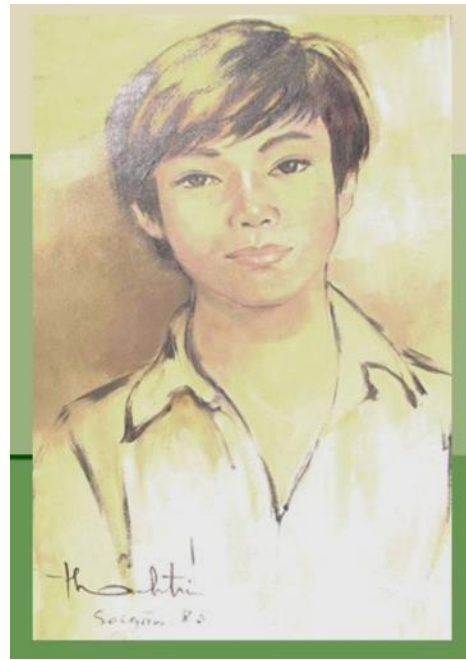
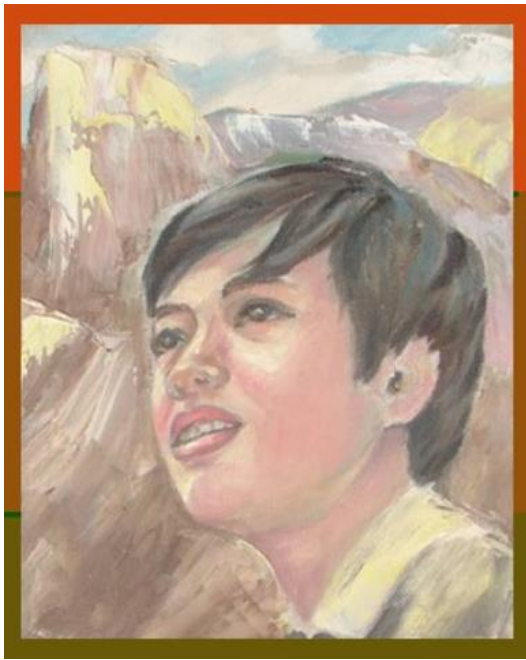
Sophie về thăm ngoại

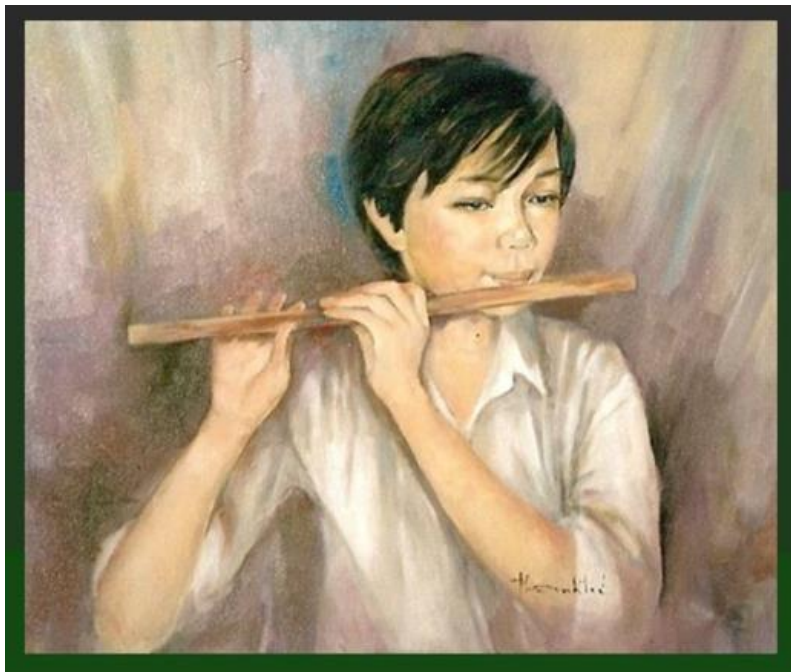
Sylvie với Chiếc Mũ của Bà

Celine và chiếc khăn của Bà

3 con trai Hưng, Hậu, Hùng, thời niên thiếu

Chùa Hương

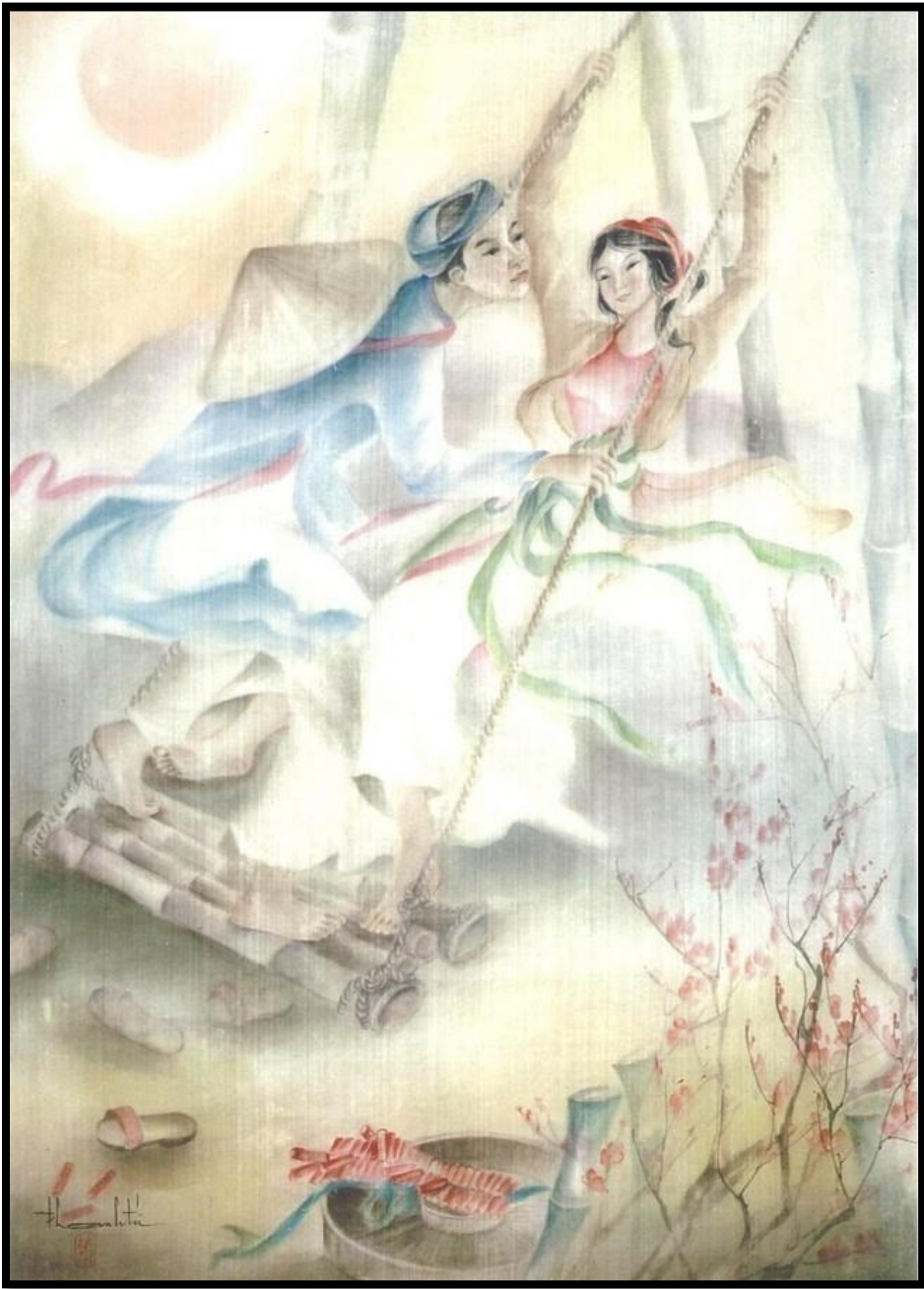
Chinh Phụ

Ngày Xuân

Yêu Nhau Cởi Áo Cho Nhau

Ngày Xuân Đánh Đu

Đùa Gió - Playing with the wind

Biển và Trăng - the Moon and the Sea

Tiếng Sóng Ru Con – Sound of Waves for a Lullaby'

Thế Hệ thứ 3 mừng năm mới

Huyền Thoại RỒNG TIÊN

Ngày Xuân Nhớ Huế

Gió Loạn - Whirling wild winds (Tranh sơn mài)

Nguyễn Cửu Hòa Bình - Praying for Peace (Tranh sơn mài)

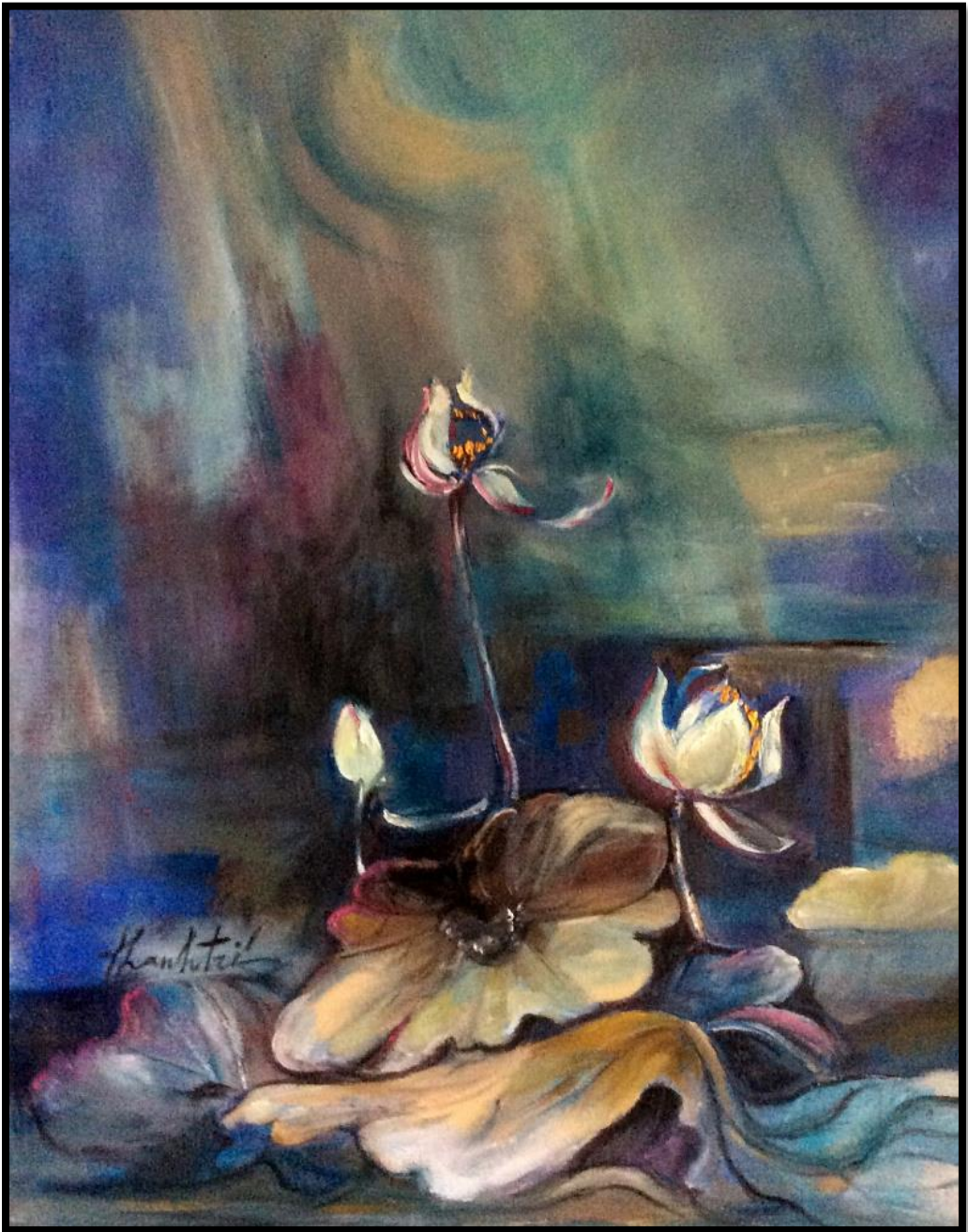
Chợ Tết Đầu Làng - Tết Market at the Village (Tranh sơn mài)

Vũ Điệu Trống Cơm (Tranh sơn mài)

Theo Mẹ Đi Chợ Tết (Tranh sơn mài)

Sen Khuya

Giỏ Hoa

Hoa Hướng Dương

Hoa ở Hawaii

Mùa Đông bên bếp lửa hồng

Trăng và Thi Nhân - The Moon and the Poet

Linh Hồn Nghệ Thuật và Bóng Thời Gian
The artist's spirit and the shadow of time

"Nỗi Buồn Tê", chân dung tự họa

GOI SÔNG

Kìa bãi cát vàng không sóng vỗ
Bao loài nhò' sóng đã cạn khô
Loài ốc mượn hồn cũng về mô?
Còn trở lại xác thời gian đong

Cả một khung trời không tiếng vọng
Im lìm chiều dầm giã gạo hư vô
Hỏi sông biển khơi hãy ghé bờ
Để xoa tan những máu ấm dầm

Hãy là bút thần tay hướng cầm
Trong hơi thở của sóng dạt dào
Vỡn muôn màu lông lánh nhấp nhò
Về bãi bờ nên tranh diêm lệ

Ta mãi ngồi với nỗi buồn tê
Nhìn giây phút từng xác ốc sò
Goi cầu hững, sóng đã về mô
Lầu gác đại (cho anh trời đang sóng).

Thanh Thi

TƯỜNG NIỆM

Họa Sĩ THANH TRÍ (1939-2023)

Phan Anh Dũng (Rockville, Maryland) biên soạn

Thực hiện: 2/7/2023

Xin vui lòng gửi thêm tài liệu và ý kiến xây dựng về: dathphan1@gmail.com